

42
'71

FLACĂRA

ANUL XX
NR. 854
6 OCTOMBRIE 1971

De la o săptămîna la alta se impune comentatorului concluzia că viața politică a țării, a partidului, determinată și însușită de activitatea neobosită a conducerii de partid, personal a tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, cunoaște o efervescență nemaiîntîlnită. Evenimentele se succed cu rapiditate pe cele mai diverse planuri, acoperind întreaga sferă de activitate constructivă din țara noastră și toate, fără excepție, demonstrînd justetea, viabilitatea istoricelor hotărîri ale Congresului al X-lea al partidului, toate, fără excepție, servind aplicării în viață, înfăptuirii practice a măsurilor elaborate de Congres privind făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în România, ridicarea patriei noastre pe noi culmi de civilizație și progres.

Este ceea ce demonstrează și faptul că în întreaga țară, pe primele trei trimestre ale actualului cincinal s-au realizat cu succes sarcinile care au stat în fața industriei, că în agricultură s-au obținut rezultate însemnate, ca, de altfel, în toate domeniile de activitate. Și, așa cum sublinia recent secretarul general al partidului, succesele obținute subliniază încă o dată capacitatea organizațiilor de partid, faptul că ele își îndeplinesc cu cinste rolul de forță conducătoare în toate sectoarele de activitate; capacitatea creatoare a clasei muncitoare — clasă conducătoare a societății socialiste românești — a fărînimii și intelectualității; unitatea de nezdruccinat a acestor clase și forțe sociale, a tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalități în munca de înfăptuire a politicii partidului, politică ce corespunde pe deplin năzuințelor vitale ale întregii noastre națiuni socialiste.

Trasînd liniile directoare ale vastului program de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră, Congresul al X-lea al partidului a avut în vedere și jalonarea acelor coordonate care să asigure construirea, o dată cu țara, și a omului nou, cu o înaltă conștiință socialistă, animat de un profund spirit revoluționar. Este ideea fundamentală care a animat ampla dezbateră a întregului nostru partid, a întregului nostru popor, desfășurată sub semnul înaltei responsabilități comuniste și concretizată în măsuri elaborate în funcție de nevoile fiecărui loc de muncă și obiectiv necesare pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice, a ridicării nivelului conștiinței partinice a comuniștilor, pentru formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste a tuturor oamenilor muncii.

Nu am ascuns și nu ascundem că au fost și lipsuri, că mai sînt încă și greutăți, că peisajul moral-politic atît de frumos și luminos al poporului nostru mai este ici-colo umbrat de apucături și mentalități vechi, de influențe ale unei ideologii străine partidului nostru, că nu am lichidat definitiv și total lenea, chiulul, goana după cîmpătuială, tendința de înavuțire fără muncă. Dar nu acestea sînt elementele care domină. Ceea ce a determinat măsurile luate, dezbateră la care am participat cu toții se află în noi, în nevoia noastră organică de perfecționare, în setea de a deveni mai buni și mai frumoși, mai intransigenți cu tot ceea ce este străin gîndirii noastre marxist-leniniste, cu tot ceea ce stînjenește sau ar putea stînji ni mersul nostru înainte, mai generoși față de tot ceea ce este frumos și înaintat, mai receptivi față de tot ceea ce ne poate ajuta să urcăm, fiecare în parte și toți laolaltă, încă o treaptă a civilizației socialiste.

Este acesta semnul propriei noastre țării, măsura propriei noastre conștiințe responsabile.

Cît de frumos și convingător a explicat acest lucru tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în cuvîntarea ținută la plenara largită a Comitetului municipal București al Partidului Comunist Român: «Poate, însă, unii tovarăși vor pune întrebarea: dacă avem asemenea realizări, inclusiv în domeniul muncii ideologico-politice, atunci de ce mai criticăm o serie de neajunsuri, de ce a mai fost necesar să se ia, de către Comitetul nostru Executiv, măsurile cunoscute?»

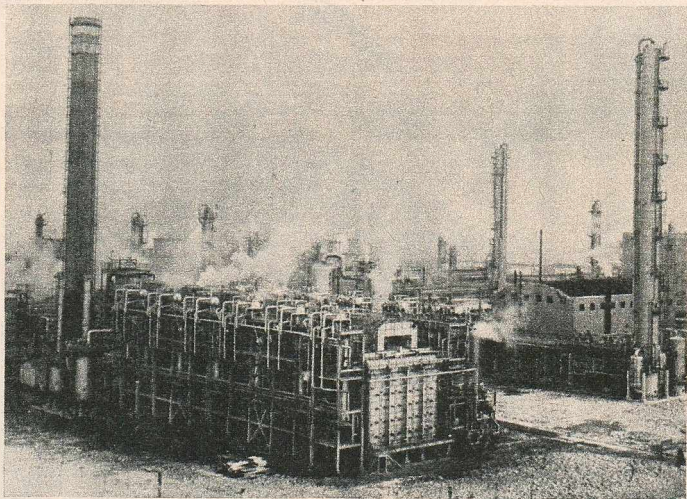
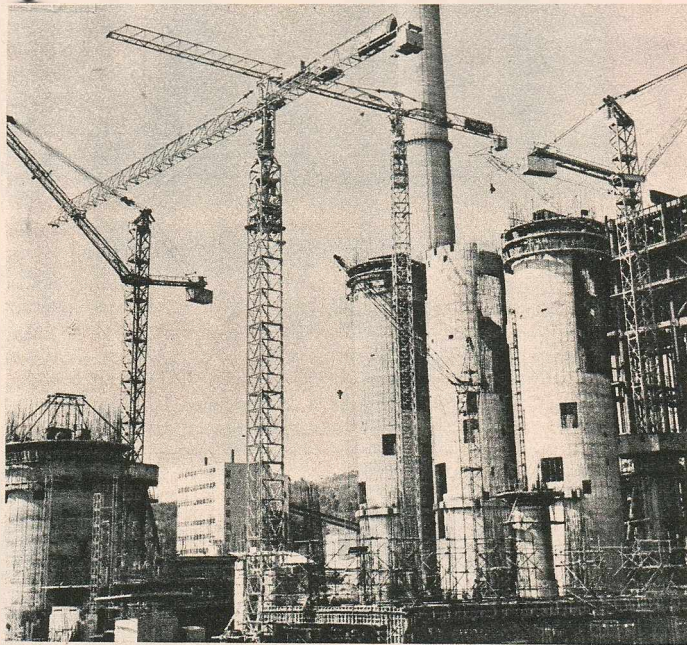
Pentru a răspunde la această întrebare ar trebui să ne referim mai pe larg la o serie de caracteristici ale comuniștilor, ale partidului nostru, care întodeauna a acționat împotriva a tot ceea ce este vechi, perimat, a supus permanent criticii și autocriticii activitatea sa, a făcut și face din critică și autocritică o lege a propriei sale dezvoltări, a însăși dezvoltării societății românești. Fără nici o îndoială, dacă nu am proceda astfel, n-am fi comuniști; ar însemna să dăm dovadă de automulțumire, de îngîmfare, să considerăm că nu mai avem nimic de făcut; or, atunci am înceta de a mai fi comuniști, partidul nu și-ar mai putea îndeplini rolul de forță conducătoare a societății, rol care impune a promova permanent noul, a asigura dezvoltarea continuă a societății românești, a tuturor laturilor activității sociale.

Este concluzia care ne îndeamnă pe fiecare dintre noi, stimată cititorule, la o serioasă autoanaliză a propriului nostru mod de a gîndi și acționa, la găsirea, în interiorul nostru, a acelor resurse capabile să înfrîngă rutina, comoditatea, uneori pasivitatea și să ne transforme în militanți activi, pasionați și conștienți de marile responsabilități care apasă pe umerii fiecăruia dintre noi, indiferent unde muncim.

Petru ISPAS

Martii, 12 octombrie 1971

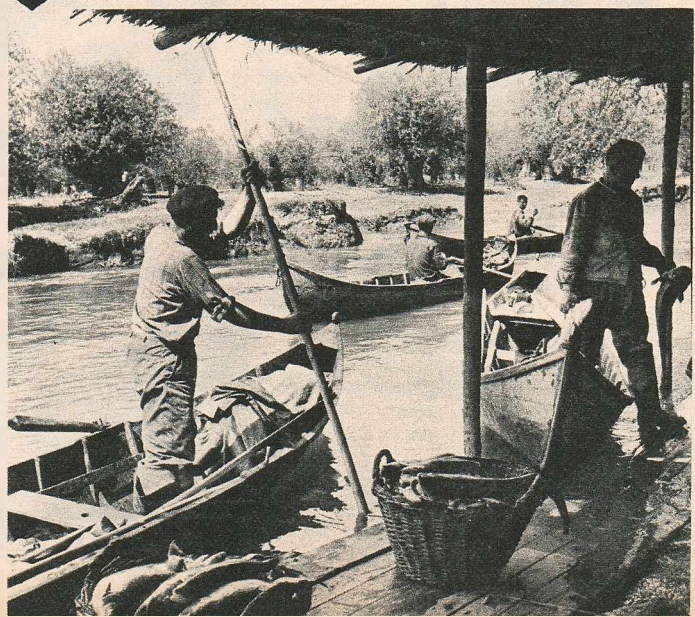
La sfîrșitul primelor trei trimestre, constructorii termocentralei Rogojelu se prezintă cu multe rezultate prestigioase, raportînd încadrarea în graficele de producție și reducerea substanțială a timpului de lucru afectat diferitelor obiective. La turbina nr. 2, de exemplu, în loc de 90 de zile cît a durat montarea primei turbine, această operație s-a terminat în 60 de zile.

Printre produsele realizate de unitățile Ministerului Industriei Chimice, pește planul celor nouă luni, se află 1 825 tone fire și fibre sintetice, 2 130 tone polietilenă, peste 9 000 tone sodă caustică, aproape 4 000 tone negru de fum, 5 115 tone carbid, 25 500 anvelope, precum și medicamente în valoare totală de aproape 128 milioane lei. O însemnată pondere la obținerea acestor succese o deține și Combinatul petrochimic din Ploiești, de unde vă prezentăm această fotografie.

În Delta Dunării a început pescuitul de toamnă.

Se apreciază că în această campanie, întreprinderea de pescuit și piscicultură Tulcea, care a întrecut cu 2 600 tone de pește planul de producție pe 9 luni, își va depăși producțiile planificate.

bilant rodnic

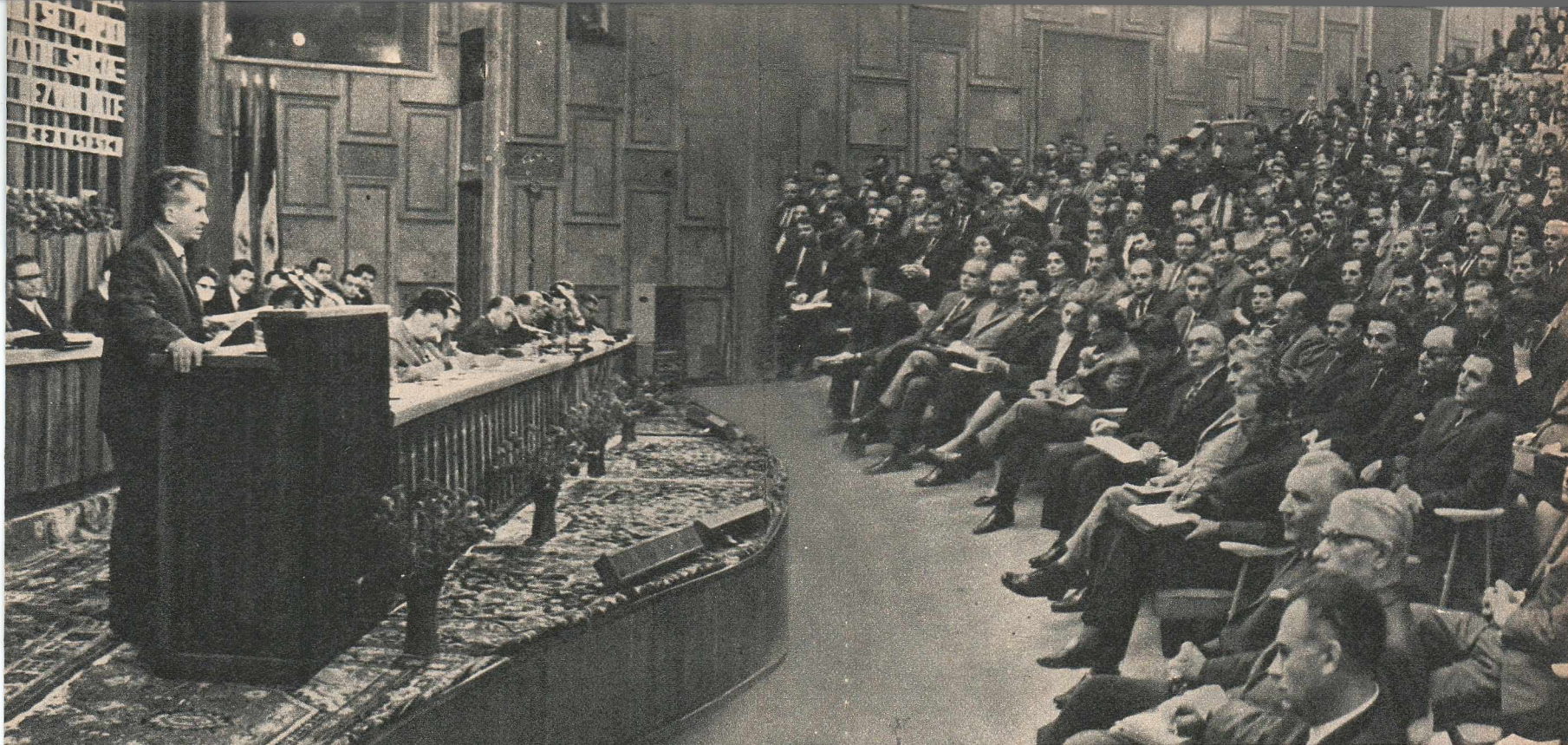
Retrospectiv judecate, primele nouă luni ale actualului cincinal au constituit o etapă rodnică guvernată, de la un capăt la altul, de spiritul de muncă și creație propriei omului nou, conștienței de înaltă răspundere socială. Telegramele sosite pe adresa redacției noastre aduc de pretutindeni dovezi elocvente despre activitatea fecundă a oamenilor muncii, constructorii ai socialismului, despre largă amplitudine în dezvoltarea potențialului industrial, în modernizarea economiei, în alegerea acelor opțiuni care să garanteze structura materială a valorificării superioare a resurselor materiale și umane.

După datele pe care le deține pînă în prezent, în aceste nouă luni ale anului, la producția industrială s-a realizat o depășire a planului de 2,2 la sută, ceea ce înseamnă un spor de producție de peste 11 la sută în comparație cu aceeași perioadă a anului 1970.

Astfel, întreprinderile Ministerului Industriei Chimice au încheiat bilanțul primelor 9 luni cu o depășire de 1,6 la sută, iar prevederile la export au fost întrecute cu 5,9 la sută. În domeniul industriei metalurgice s-a depășit planul cu 1,6 la sută, cu 720 milioane lei la producția globală și cu 803 milioane lei la producția-marfă vîndută și încasată.

Nu e mai puțin adevărat însă că în unele domenii mai persistă încă lipsuri serioase. În primul rînd la nerespectarea de către unele unități a indicatorilor de plan, depășirea consumurilor specifice, întîrzierea în predarea termen a unor noi capacități, insuficientul spirit de răspundere de care au dat dovadă unele conducători din economie. Carențe serioase care reclamă o analiză severă, în spiritul exigenței partinice, o verificare a stilului de muncă și a atitudinii față de sarcinile încredințate, în conformitate cu cerințele obiective ale societății noastre și în lumina documentelor de partid, privind continuă ridicarea a nivelului politico-educativ al oamenilor muncii din România socialistă. «Pentru a merge înainte spre comunism — a arătat tovarășul **Nicolae Ceaușescu** — este necesar să îndepărtăm din drum tot ceea ce ne poate crea greutăți, atît în dezvoltarea forțelor de producție, în perfecționarea relațiilor de producție, cît și în ridicarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii, în formarea omului nou».

Întrarea în ultimul trimestru al anului 1971, un hotărîtor pentru întreaga perioadă a cincinalului va trebui să garanteze îndeplinirea exemplară a sarcinilor încredințate, să dovedească că, pretutindeni, în toate domeniile vieții economice, în fabrici, uzine, pe șantiere, în exploatarea minieră, petroliere, forestiere și pe întinsul ogoarelor, oamenii muncii continuă tradițiile unei școli a curajului și măiestriei, născută și desăvîrșită în anii luminoși ai socialismului.

Luni, 11 octombrie, în prezența tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc Plenara lărgită a Comitetului municipal București al P.C.R. Desfășurată într-o atmosferă de puternică efervescență politică, sub semnul unui înalt spirit de emulație și responsabilitate revoluționară, plenara a analizat modul în care se desfășurează politica partidului și statului în toate domeniile de activitate, în lumina ansamblului de măsuri adoptat de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R., pe baza propunerilor prezentate de tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**. Cuvîntarea rostită de secretarul general al partidului a constituit o amplă analiză marxist-leninistă a fenomenelor din societatea noastră, sublinindu-se rolul activității de educare politico-ideologică a maselor, al școlii, al culturii, al climatului socialist ca factori esențiali în formarea omului nou al zilelor noastre. Participanții la plenară și-au exprimat totala lor adeziune la ideile expuse — vast și cuprinzător program de acțiune pentru organele și organizațiile de partid, pentru comuniști, pentru toți creatorii de valori materiale și spirituale care activează pe tărîmul educării și formării omului societății socialiste multilateral dezvoltate.

ore hotărîtoare pentru recoltă

*Zile decisive
pentru recoltatul porumbului.
Bătălia se consideră cîștigată
abia după ce întreaga producție
va fi adăpostită
în hambare.*

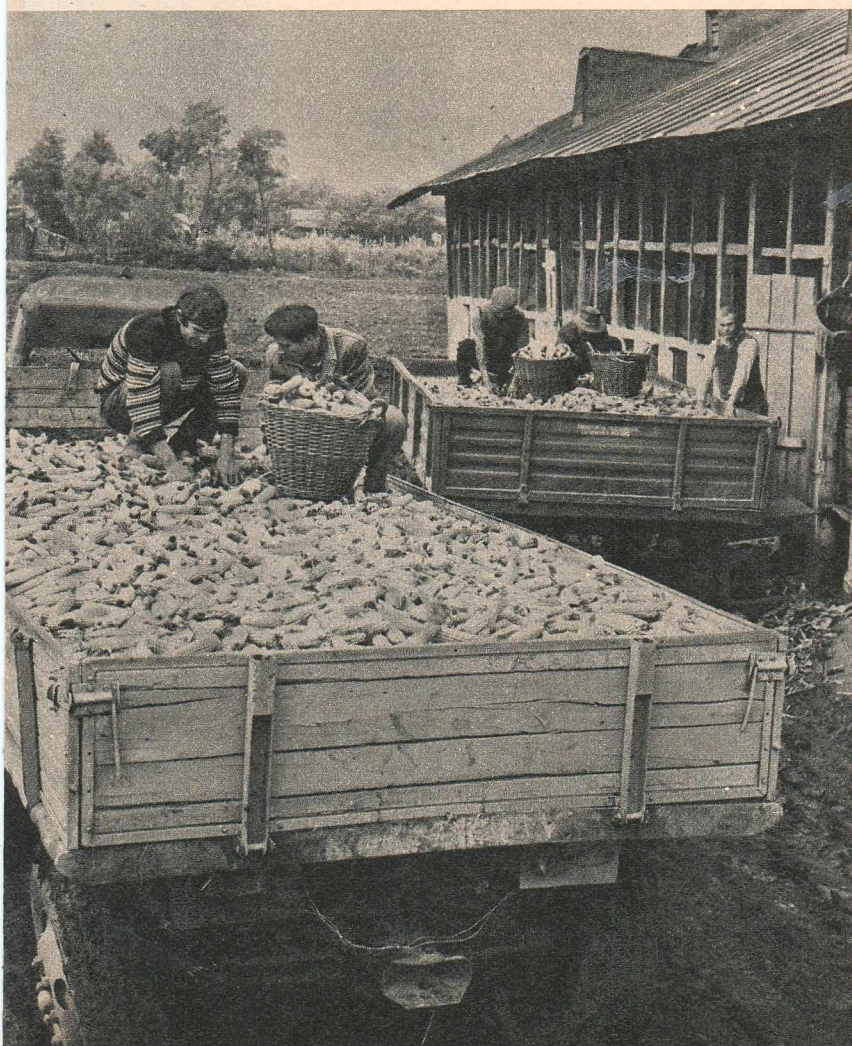
Două sînt fronturile pe care se dau bătăliile în sectorul agricol în actuala campanie. Zilele prezente impun în primul rînd o grabnică strîngere a recoltelor, transportarea și depozitarea lor în magazii și în ham-

bare. O cît de mică întîrziere înseamnă, în aceste zile, pierderea de importante cantități de porumb, sfeclă de zahăr, legume.

Cel de-al doilea front de lucru îl formează semănatul, încheierea acestei lucrări în limitele timpului optim. Condițiile climaterice din această toamnă impun ca semănatul să se facă într-un ritm mai rapid, să se utilizeze la maximum ziua-lumină.

O atenție deosebită trebuie acordată și

mai departe folosirii la întreaga capacitate a mijloacelor mecanice, neuitîndu-se nici o clipă necesitatea executării unor lucrări de cea mai bună calitate. Mobilizați de scrisoarea secretarului general al partidului, consiliile populare, specialiștii, toți oamenii muncii din agricultură nu vor precupeți nici un efort pentru încheierea în bune condiții a campaniei de toamnă, cheazășia recoltelor anului 1972.

Alături de lucrătorii ogoarelor, tinerii din toate județele țării, dintr-un sentiment de înaltă îndatorire patriotică, au venit în sprijinul cooperativelor și al lucrătorilor de la întreprinderile agricole de stat, participînd în număr impresionant, cu entuziasmul caracteristic vîrstei lor, la culesul porumbului, al legumelor și al fructelor.

Fotografia noastră vă prezintă un grup de elevi ai liceului silvic din Brănești, județul Ilfov, participînd la strînsul recoltelor de pe terenurile I.A.S.-Buciumeni.

săptămîna în imagini

teatrul „maiakovski“ în țara noastră

Moment de înaltă artă al acestui început de stagiu: turneul în țara noastră al teatrului academic «Vladimir Maiakovski», una din cele mai prestigioase trupe europene, practicînd un teatru al marilor idei și al patosului revoluționar. Cele trei spectacole prezentate la București, Iași și Pitești — «Înfrîngerea», după romanul cu același nume al lui Fadeev, «Talente și admiratori» de Al. Ostrovski, și «Copiii lui Vanușin» de S. Naidenov — ne-au oferit o imagine concludentă pentru programul repertorial și modalitățile scenice ale teatrului moscovit. Vă oferim o imagine din excelentul spectacol realizat de tînărul regizor Mark Zaharov cu piesa «Înfrîngerea».

Eveniment unic și emoționant în viața fiecărui școlar: intrarea în rîndul organizației de pionieri. Fotografia noastră vă înfățișează un asemenea moment solemn, surprins de fotoreporterul nostru la Școala generală nr. 151 din Capitală.

Pentru stațiunea experimentală hortivitică Tîrgu Jiu, toamna aceasta s-a arătat deosebit de bogată. O dovedesc recoltele mari de struguri obținute de pe dealurile Bîrseștilor.

Circa 9 000 mp din cartierul Militar formează, de curînd, un enorm loc de parcare. E vorba de parcul de mașini al Întreprinderii de desfacere a materialului sportiv, aparținînd Ministerului Comerțului Interior, unde sînt expuse spre vânzare autoturisme, piese de schimb pentru mașini și motocicletele. Mijloacele tehnice aflate în dotare creează posibilitatea unei bune supravegheri și verificări a calității mașinilor destinate vânzării.

melodii pe bandă rulantă

Ce se fabrică în această hală industrială? Nici mai mult, nici mai puțin decît melodii... Nu ne referim metaforic la instrumente muzicale, ci la producția unui articol prezent în casa fiecărui om: este vorba de ceasul deșteptător. Onorîndu-și sarcinile cantitative (peste 10 000 de ceasuri produse peste plan în primele trei trimestre ale anului), colectivul fabricii «Victoria»-Arad pregătește acum și surprize plăcute sub aspect calitativ: ceasuri cu cadran iluminat de la baterie, care pot fi citite fără să mai aprinzi veioza, ceasuri viu colorate și cu figurine mișcătoare pentru camerele de copii și ceasuri pentru cei pe care zbirniitul soneriei îi predispoaze la infarct. Adică ceasuri cu melodii muzicale.

COPERTA NOASTRĂ

Două roluri mari au fost rezervate, în această stagiune, cunoscutei actrițe a Naționalului bucureștean, Marcela Rusu: în «Mutter Courage» de Bertolt Brecht și «Interesul general» de Aurel Baranga. (Citiți interviul nostru în paginile 10-11.)

Fotografie de Elena GHERA

Prezentarea artistică: V. OLAC

turneul ansamblului de balet „china“

Săptămîna aceasta am fost martorii unui fapt de artă coregrafică inezestrat cu calități excepționale: turneul ansamblului de balet «China». Spectacolele sale — «Detășamentul roșu de femei», «Fata cu părul cărunt» și Concertul pentru pian și orchestră «Fluviul galben» — au confirmat virtuțile strălucite ale unei arte animate de un puternic spirit revoluționar, care a dat milenarelor tradiții coregrafice chineze semnificații și valori noi, răscolitoare. Baletul politic în accepția cea mai profundă a cuvîntului, spectacolele au fost primite deosebit de călduros de publicul bucureștean, cunoscut ca un public exigent și receptiv la artă. (În fotografie: scenă din spectacolul «Fata cu părul cărunt».)

FLACĂRA. Redacția: București. Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

teze și paranteze

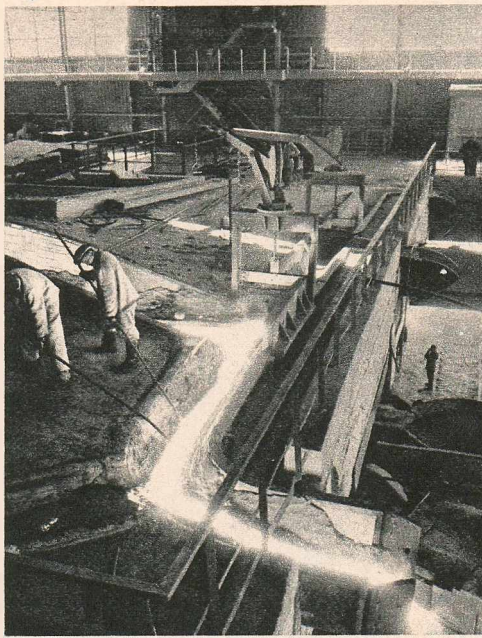
de
Aurel BARANGA

la un poet

Volumul de debut al unui poet m-a pus întotdeauna într-o stare de alarmă și de neliniște. Va aduce, în sfîrșit, cu sine, scrisorile de acreditare ale unui nou glas, acel timbru unic și inimitabil care dă — singurul — poetului, drept de cetate? Nu știu dacă această Coloană de-a lungul de Nicolae Dragoș e prima lui carte de versuri, dar aș dori să fie, pentru că ar dezminți o regulă: nu e o făgăduială: o certitudine, nu anunță un scriitor: îl validează. Lectura repetată a volumului derutează prin câteva surprinzătoare daruri evidente: un orizont vast de sensibilitate, un registru variat al modalităților de expresie, manevrat cu dezinvoltură, cu o siguranță ce frizează, uneori, virtuozitatea, un ton irepetabil de ingenuitate și profundități conjugate, un sunet cristalin și pur, verb virginal eliberat de obsesia unor modele tiranice. Dar poate că vectoriala poeziei lui Nicolae Dragoș e alta, descifrabilă în raportul secret, de un infinit mister, dintre izvoarele cîntecului său și felul cum se reverberază acest cîntec în conștiința poetului. De la *Aur sterp* și *Știnci fulgerate* motivele tradiției lirice i-au căpătat o transfigurare de o mai nobilă modernitate ca în volumul de versuri — sper: de debut — al lui Nicolae Dragoș. Confruntarea celor două categorii, motivul tradițional și expresia modernă, s-a pus în lirică, cel mai adesea ori, în termeni exclusivi: sau o obediență pocăită față de tradiție conducînd la un fenomen de epigonism fatal, sau o stare de ruptură între expresia contemporană și modelul tradiției, de consecințe dezastroase pentru destinele poeziei, eşuată în aventura livrescului.

Nicolae Dragoș încorporează motivul tradiției pînă la organicitatea amneziei și-l recrează august, auster, sontan și sigur, în limbajul condensat, eliptic, fulgurent, cînd solemn, cînd cotidian, al unei poezii moderne, de o obsesivă percuție. Fuziunea celor două filoane s-a produs în cuptoarele alchimice ale poetului la temperatura incandescentă a sincerității. E secretul ce dă poeziei sale emoția iar lectorului surprins și intimidat acel rar sentiment, singurul ce justifică o pagină de literatură: versurile lui Nicolae Dragoș dau ora exactă a timpului.

Unitățile industriei din județul Galați au raportat depășirea prevederilor planului pe primele 9 luni din acest an. La producția-marfă realizările suplimentare se cifrează la 291 milioane lei. Au fost obținute, între altele, 62 893 tone fontă, 31 736 tone oțel, 30 694 tone laminate finite pline, 726 tone tablă zincată, 5 842 tone tablă laminată. O dovadă în plus a hărniciei siderurgiștilor din Galați, de unde vă prezentăm imaginea de jos.

Faima covoarelor oltenesti trece și prin unitățile cooperativei meșteșugărești din orașul Novaci, județul Gorj.

Cu toate prezicerile meteorologilor, cu toate dovezile palpabile ale toamnei, trebuie să vă spun că în județul meu — Arad — vara n-a murit. Adevărul acesta mi l-au spus rîndunicile care — mai zilele trecute — zburau deasupra capului meu, fugind de la cadarca de Miniș spre livezile și podgoriile lui Slavici.

Așadar, dacă n-au plecat rîndunicile, e semn bun. Dar, cu sau fără rîndunici, semnele bune ni le facem noi. Cu miinile noastre, cu mintea noastră. Veniți pe cîmpiile care nu demult au fost cuprinse în brațele ucigătoare ale potopului și acum arată ca niște grădini la parada recoltei. Veniți la Sintana, la marea moșie a moșoganilor, condusă de un țaran extraordinar — Gheorghe Goina — pe care nu-l dau pe nici un fermier din lume. Veniți în Sîmbătenii mei s-auziți cîntecul prunilor în cazanele de aramă unde țuica arde în fantastice focuri violete. Veniți aici, la Pecica, să vedeți și să gustați ceea ce nu vă arată în ilustrațiile sale fotoreporterul revistei «Flacăra»: cea mai gustoasă și cea mai mare piine de pe aceste meleaguri.

Poate cineva mă va acuza de patriotism local. Acuză-mă! Eu sînt feciorul acestor pămînturi și nimeni nu-mi poate lua dreptul de a le iubi cu toate fibrele ființei mele.

Toamnele sînt și nu sînt aceleași. Există o dialectică a naturii, așa cum există una a istoriei, a oamenilor. De două mii de ani pe pămînturile strămoșilor mei, în fiecare toamnă, s-a cules porumbul, livada, via, a fost scormonit ogorul pentru scoaterea cartofilor și a sfeclei. Dar cei care au semănat și au prășit, nefericiții și vitejii mei strămoși, nu știau exact cum e gustul razachiei, fiindcă toamna, cam pe vremea asta, aveau botniță la gură.

Acestor toamne le-am zis adio și de mai bine de un pătrar de veac am pus peste ele piatra implacabilă a unui ev de libertate, progres și omenie.

Douăzeci și doi de ani am însoțit toamna în toate județele țării. De trei ani, de cînd m-am reîntors la rădăcina mea, cunosc numai toamna arădeană. Despre ea aș vrea să zic cîte ceva.

A venit și vremea strîngerii verzei de toamnă la C.A.P.-«Victoria».

DIALOG CU TOAMNA DESPRE O SCRISOARE...

de George CIUDAN
fotografii de S. STEINER

Creșterea șeptelului nu poate fi realizată fără o pregătire corespunzătoare a cantităților de furaje. Agricultorii județului Arad au înțeles, mai bine în acest an, acest imperativ.

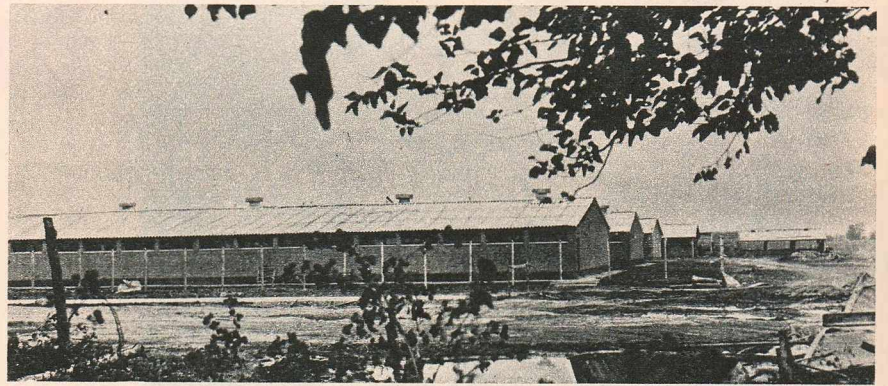
◀ Gogoșari ca la Nădlac nu găsești în tot Banatul, par a spune inginerul Ștefan Ionescu și ajutorul său Toader Palade.

bucure de roadele acestei toamne. Producția medie de porumb la hectar a fost de 4 520 kg boabe. Ceea ce nu e puțin. E mult. Dar, zic ei, după citirea scrisorii, și-au dat seama că se poate și mai mult.

Am umblat prin cîmpia și podgoria arădeană. Vă spuneam că rîndurile zburau deasupra capului meu, dîndu-mi să înțeleg că neplecînd ele, n-a plecat nici vara. Și totuși vara a plecat. O spune soarele. O spune via. O spune bruma. O spune,

în sfîrșit, calendarul. Căldura verii s-a aprins însă undeva: în inima oamenilor care pregătesc roadele pămîntului. De la o scrisoare s-a aprins vara în inima oamenilor.

Am dialogat cu oamenii. Am dialogat cu porumbul, cu floarea-soarelui, cu sfecla de zahăr, cu livezile. Am dialogat cu toamna. Despre o scrisoare. Este scrisoarea secretarului general al Partidului Comunist Român.

▲ La Nădlac se ridică acest complex intercooperatist pentru îngrășarea a 30 000 de porci anual. Participanți și beneficiari: 20 cooperative agricole din județ.

Spre fericirea pămîntului românesc și bucuria oamenilor lui, un om, un comunist de factură superioară — cum spunea cineva — a adresat celor care se îndeletnicesc cu agricultura o scrisoare. Și fiindcă tata m-a învățat de mic să vorbesc și cu oamenii și cu porumbul, și cu junincile și cu via, toamna mi s-a confesat pe marginea acestei scrisori. Prima confesiune mi-a făcut-o porumbul de la I.A.S.-Pecica: «Scrisoarea m-a găsit la cea mai mare înălțime. Ingerul șef al întreprinderii noastre, tovarășul Cornel Bornemisa, după cum vedeți, e cît un munte. Eu sînt mai înalt decît dumnealui. Am crescut pe 1 600 hectare și am știuleții mai mari decît brațul voinicului. Pe 870 de hectare m-au udat ploile la comandă. Dau la hectar 7 200 kg boabe, mă recoltează fără intrerupere combinele C.T.-2 R ».

Un trup uriaș de cîmpie — 3 000 hectare — care a fost dichisit după toate regulile științei mi-a șoptit: «Scrisoarea poartă grija destinului meu. Din mine vor răsări acuzi orzul și piinea pecicană».

La Sintana l-am întîlnit pe vechiul meu prieten, Gheorghe Goina: «Scrisoarea este nu numai un îndemn, ci un program excepțional, foarte precis și foarte concret, pentru agricultura socialistă. Noi, cei care în trecut eram săraci ca vinerea și triști ca fluierul lui Avram Iancu, vedem în scrisoare grija pentru roadele pămîntului și bucuria omului. Scrisoarea e călăuză programului nostru de lucru. O purtăm în inima noastră, în conștiința noastră, în faptele noastre».

La Nădlac, așezare prin excelență cîmpenească, am văzut munții. Acești munți care se nasc și dispar zilnic au fost ridicați de țărani cooperativei agricole «Victoria», după ce au aflat conținutul scrisorii care le-a fost adresată și lor. Sînt munți zidiți din fructele toamnei.

Cînd citiți aceste însemnări membrii cooperativei agricole «Victoria» vă informează că 880 de hectare sînt gata să primească în sinul lor boabe de grîu ales. Mecanizatorii, prelungind ziua-lumină pînă-n tîrziul nopții s-au întrecut pe ei înșiși. Scrisoarea, după cum au mărturisit, se adresează deopotrivă conștiinței și priceperii lor. Si nădlăcanii au motive să se

▲ Una din bogățiile localnicilor, cu care se mindresc, este și recolta de sfeclă de zahăr.

◀ La fermele I.A.S.-Pecica porumbul se recoltează cu puternicele combine tractate — C.T.-2R.

aici erau

acum un an santiere

Complexul comercial A-13
din cartierul Titan
așteaptă cumpărătorii, care nu întârzie.

Sînt sigur că trecînd prin Piața Universității trebuie să mă gîndesc bine cînd anume s-a dat în folosință Hotelul Intercontinental. Și aceasta pentru că noua construcție s-a integrat atît de rapid în peisajul urbanistic al Capitalei, încît mi se pare a fi acolo de ani și ani de zile. Dar nu numai atît. Ne-am obișnuit cu ritmul acesta trepidant, cu construcții care încep și se termină adesea în timp record. Cînd se deschide un șantier ni se pare a asista la cel mai firesc lucru, iar cînd participăm la inaugurare, festivitatea constituie partea firească a unui proces cu care ne-am familiarizat. Dar, de fapt, aceste constatări se impun nu doar privind Intercontinentalul. Ele te întîmpină pe fiecare arteră a Bucureștiului, acolo unde se produce o schimbare în arhitectura civilă sau industrială. Și extinsă la dimensiunile întregii țări, observația rămîne aceeași: fiecare an e cît se poate de bogat în noi realizări, și se pare că cel de acum le întrece pe toate, dar mai trece o vreme și vezi că de fapt cel în care ai pășit ocupă primul loc.

de Petre ANGHEL
fotografii de S. STEINER

Unul dintre cele mai moderne
magazine din Capitală:
autoservirea «BIG» din cartierul Titan.

Oricum însă, oricât te-ai fi obișnuit cu schimbările, întârzierii o clipă, cel puțin pentru sfătarea ochiului, dacă nu pentru a face gând un propriu bilanț.

Gospodinelor din cartierul Titan, învînd cu aceste zile, le stă la dispoziție supermagazin BIG (produse de băcănie, industriale și gospodina), construit pe o prafă de 730 mp din care 500 mp forază spațiu util comercial. Supermagazinul este dotat cu o instalație de lumină și forță, aer condiționat, cu vitrine și camere frigorifice. Compartimentarea întregului magazin este făcută prin mobilierul propriu, eliminându-se zidurile interioare, ceea ce a determinat o utilizare maximă a spațiului comercial. O stație de radioamplificare și cabina șefului de unitate creează visibilitatea intervenției cu promptitudine. Chiar dacă este o unitate cu o înfățișare mai modernă, Complexul A-13 din cartierul Titan, dat în folosință în luna august a acestui an, își dovedește în aceeași măsură utilitatea. O dovedesc cei peste 50 000 lei — valoarea vânzării zilnice numai de la magazinul alimentară. Lor li se adaugă însă și activitățile de mercerie, tutungerie, restaurantul și piața din apropiere — toate preferențele ale acestui an.

În același cartier, policlinica Titan, dezvoltată de 500 de cadre medico-sanitare, asigură asistența medicală a 160 000 locuitorilor adulți și copii. Policlinica dispune de toate binetele de specialitate și este dotată cu un parc auto propriu care asigură asistența la domiciliu.

O cât de scurtă vizită prin cartierele noi din Capitală te va pune în fața unor banale dar semnificative observații. Zilnic se dau în folosință noi apartamente, noi blocuri se apropie de finisaj, microraiioanele încep să se învîndă contur. Se creează în felul acesta o impresie ca în anul 1980 — așa cum arăta secretarul general al partidului — «în Capitală problema locuințelor să fie soluționată». Blocurile R-4, R-5, R-6, R-7 din cartierul Berceni, D-3, D-8, D-10, A-10, A-14, A-15, microraiioanele 7 și 7 prim din Drumul Berei sînt numai cîteva dintr-un lung șir de realizări edilitare din acest an, și ce-ar putea continua. Copiii din aceste blocuri s-au stat anul acesta la dispoziție încă 146 clase și săli de clasă nou construite.

Tineretului studios, noile construcții universitare — aripa nouă de la clădirea destinată facultăților cu profil de mecanică, cu o suprafață de 20 000 mp și aripa centrală a universității din București, refăcută conform planurilor vechii construcții — oferă cele mai bune condiții de întâlnire cu cartea.

Se construiește, în Capitală, și în întreaga țară, într-un ritm care ne surprinde adesea, o săptămînă dacă nu trecem pe o arteră largă săsar noi edificii. Și apoi, abia ne obișnuim cu ele și, pentru că încep a fi construite altele, ele dîntii par a aparține trecutului. Construim în fiecare an pentru noi și cu propriile noastre mijloace. Acesta este poate cuvîntul care ne definește cel mai bine, mai convingător decît o metaforă: construim!

▲ O nouă policlinică la dispoziția populației din cartierul Titan.

◀ Blocurile R-4, R-5, R-6, R-7 din cartierul Berceni, terminate de curînd.

de C. N. CONSTANTINIU

„comuna noastră ar fi putut fi mai frumoasă“

Cum v-ați permis să interveniți? La întrebarea reporterului trimis de «Reflector» — întrebare inutilă, aproape penibilă — răspunsul a fost pe măsură, rostit cu o voce scăzută, fără nici o vibrație interioară: nu trebuia să intervin. Ca și cum ai interoga un asasin: pentru ce ai ucis? Iar el ar răspunde: nu trebuia săucid. Omul din fața microfonului avea o expresie atât de ștearsă, o ciudată indiferență în întreaga-i ființă, încât faptele pentru care a fost judecat părea a le fi săvârșit firesc, normal.

Primarul din Crîngeni agonisise abuzuri, încălcase legile, își protejase rudele, intervenea și apăra cauze nedrepte, și ca el — probabil — mai sînt și alții, căci ademenitoare e puterea și repede poate să-ți tulbure mintea. Dar nu despre primar este vorba și nu «cazul» lui a dat totuși emisiunii o înaltă și pilduitoare semnificație.

Pe micul ecran au apărut figuri energice de țărani, adunați în «agora» satului, și purtînd pe fețele lor o gravă răspundere: răspunderea pentru comună, pentru interesele și nevoile ei. Ei nu judecau numai omul care săvîrșise fapte nedemne, ci dezbăteau interesele obștei.

«Comuna noastră putea să fie mai frumoasă». Nu cunoaștem numele bătrînului țăran, cu chipul brăzdat de arșiță și vînturi, care a spus această frază. Dar, în clipa în care a trebuit să vorbească minusculului microfon din fața lui, nu i-a venit în minte nici unul din cuvintele celorlalți: abateri, abuz incompatibil, comportare nedemnă, legalitate încălcată. El atîta a avut de spus: «Comuna noastră putea să fie mai frumoasă». Dacă primarul n-ar fi făcut abuzuri, dacă n-ar fi practicat intervenția, dacă ar fi fost preocupat de școală, de hambare, de ulițele satului și nu de căpătuiala neamurilor.

Ce poate fi mai nobil și mai frumos ca expresie a unei adevărate gândiri socialiste decît această frază: «Comuna noastră ar fi putut fi mai frumoasă».

● În fiecare vineri: «Căminul». Emisiunea e și educativă, cuprinde și sfaturi gospodărești, te învață cum să-ți repari singur somiera stricată, cum să-ți prepari, aproape din nimic, o tortă etc. Numai că toate aceste sfaturi se derulează într-o asemenea viteză audio-vizuală, încît doar un stenograf, cu vechi state de serviciu, ar putea să rețină cite ceva din comentariile care însoțesc exemplificările pe viu. Somiera a ajuns la ultimul finisaj în... 2 minute și jumătate (cît durată unei melodii de muzică ușoară pe un disc «Electrecord»), tortul a fost gata pentru cuptor... în 46 de secunde. (Cu cronometrul în mînă.) Ce pot reține bietele gospodine care n-au timp nici măcar să-și noteze gramajul făinii, zahărului, untului etc.

Trecînd peste lacunele anunțate (remediabile), «Căminul» ar trebui să fie o emisiune, după o expresie curentă, «de un nivel mai ridicat», însumînd mai ales ceea ce este propriu unei asemenea emisiuni. Discuții și sugestii pentru organizarea unei locuințe, ținînd seama de ceea ce se găsește în magazinele de specialitate, soluții pentru folosirea estetică și funcțională a spațiului din apartamente și sfaturi gospodărești de mică urgență, căci e greu de imaginat să ne reparăm șifonierele și paturile după imaginile micului ecran reluate, în direct, dintr-o cooperativă de specialitate cu oameni avînd ani îndelungați de practică în această îndeletnicire.

«Căminul» poate îndeplini o serioasă operă de educație artistică, pentru ca dimensiunile mobilelor, culorile, formele obiectelor, distribuția lor în spațiul de locuit să determine un cadru estetic corespunzător și să determine, în același timp, și opțiuni noi și moderne pentru cei care le produc. N-am mai auzi, poate — văzînd în vitrinele magazinelor de decorațiuni interioare, ca să le spunem decent, «obiecte neartistice» și întrebînd pe responsabil ce caută acolo — eternul răspuns: «Așa se cere».

MARCELA RUSU

„știu să-mi doresc numai ceea ce pot realiza“...

— Știu că vă aflați în fața unei stagiuni foarte pline, stimată Marcela Rusu, am anunțat și eu la rubrica «Memento» că repetați în două piese extrem de diferite, «Mutter Courage» de Brecht și noua comedie a soțului dv., Aurel Baranga, «Interesul general». Știu că reluați și citeva succese mai vechi ale dv. ...Apropo: ce vă mai spune Martha din «Cui i-e frică de Virginia Woolf?» după 100 de reprezentații?

— N-am iubit acest rol, am mai afirmat-o. Îl joc din conștiință profesională. După 100 de seri petrecute împreună cu ea, Martha mi-e la fel de ostilă. Caut mai departe s-o îmbîlînesc, s-o umanizez, să-i găsesc o justificare în viață. De altminteri, Albee însuși nu și-a iubit personajele, de aici și valoarea de satiră a piesei sale.

— V-am văzut în spectacol, e într-adevăr un rol cumplit. Nu vă îstovește?

— Orice rol te consumă. Chiar și cel dintr-o comedie spumoasă. Mai ales cînd ai trac.

— N-aș fi bănuît-o niciodată. Aveți pe scenă o asemenea dezinvoltură, încît uneori pare chiar făcută... Dacă nu mă înșel, pînă acum cîțiva ani ați jucat aproape exclusiv dramă. Cum ați ajuns la comedie? Iar acum, după această dublă mare experiență actricească a dv., spuneți-mi: considerați că există între dramă și comedie o deosebire de substanță sau numai de modalitate de expresie?

— Cred că drama și comedia trebuie să constituie, amîndouă, o expresie a adevărurilor vieții. O dramă sofisticată, interesînd o minoritate de snobi, e o pseudo-

dramă. O comedie care nu reflectă aspecte vizibile ai relațiilor omenești nu e o comedie.

— Văd că preferați definițiile prin negație. Eu le prefer pe cele afirmative, așa că vă întreb: cum ați dori să arătați o dramă contemporană, să zicem?

— M-am gîndit mereu la o dramă care ar pune în focarul ei chipul unei femei de azi, de la noi, din societatea care a rezolvat atîtea contradicții, dar care n-a rezolvat încă deplin problema femeii ridicate profesionalmente la aceeași treaptă de răspundere cu a bărbatului... Pare o temă depășită. Nu e. Arătați-mi o piesă de intensitate a «Norei» lui Ibsen în versiunea contemporană.

— Nu pot să vă arăt... Dar nu mi-ați răspuns la întrebarea cu privire la drumul dv. spre comedie.

— Orice actor de dramă visează să joace comedie. Visul lui George Vraca a fost să joace pe Nae Girimea.

— Și al lui Timică să fie Despot Vodă...

— Am avut norocul ca Aurel Baranga să creadă — spre deosebire de alți oameni de teatru — în posibilitățile mele comice și să scrie pentru mine «Fii cuminte Cristofor!»

— Se pare că această colaborare v-a stimulat pe dv. amîndoi și s-a continuat cu alte patru comedii, scrise tot pentru dv., și cu... o căsătorie. Acum, după ce ați jucat și în «Sfîntul Mitică Blajinul», și în «Opinia publică» și în «Travesti» și ați putut urmări îndeaproape reacțiile sălii, spuneți-mi: credeți că publicul preferă comedii dramei?

— E clar că da. Din o mie și unul de motive. Pentru că rem un popor care știe și căruia îi place să ridă. Dovadă i folclorului românesc are o inepuizabilă zestre de joave, strigături, cimilituri, anecdote. Dovadă că ci, și nu în altă parte, s-a născut unul dintre primii mari comediografi ai lumii, Ion Luca Caragiale. Dacă-mi permiți, nu mi se pare o întâmplare că membrul Academiei Franceze Eugen Ionescu este de origine omână.

— Așadar, comedia v-a dat satisfacții. Mari. Dar nu red că ați trădat dragostea dv. veche pentru dramă. Dacă vă pregătiți rolul Annei Fierling, partitură amplă, interpretată pe scenele lumii de mari tragediene (ca să

— Cred că o înțelegere greșită și în sens peiorativ a termenului a făcut din expresia de *vedetă* o noțiune ocolită și blamabilă. Or, vedetă înseamnă pur și simplu un artist pe care îl iubește publicul, pe care publicul îl cere și îl vrea. A nesocoti dorința publicului este o greșeală.

— Credeți că publicul are întotdeauna dreptate?
— Publicul nu greșește niciodată.
— Am notat opinia dv. cu întreg laconismul ei categoric! Sinteți de douăzeci de ani actriță a Naționalului bucureștean. Ce v-a determinat să alegeți această profesiune? Cum ați debutat? Sinteți mulțumită de drumul dv. în teatru? Aveți deziluzii nemărturisite? Visuri nerealizate?

n-o amintesc aici decât pe soția lui Brecht, Helene Weigl), dar care, toate, erau bine trecute de toate vârstele posibile ale tinereții...

— Nu cred că textul lui Brecht obligă la o asemenea viziune. Anne Fierling e o femeie de la 1600, cu trei copii, dintre care cel mare are abia 20 de ani... Să facem o mică socoteală: în acele vremuri fetele se măritau și aveau de obicei primul copil la 15—16 ani. Înseamnă că ea nu poate să aibă decât 36—38 de ani. La argumentul acesta aparent frivol să adaug altul: Anne Fierling trebuie să fie o femeie robustă, puternică, de o voință fără margini și de o vitalitate pe care nu o frînge nici o încercare a vieții. Numai văzută astfel Mutter Courage poate deveni o expresie a luptei împotriva mizeriilor și nefericirilor pe care le aduc războaiele. De altminteri, așa îl și vede regizorul meu de la Teatrul de Comedie, Lucian Giurchescu.

— Jucați mult, și asta înseamnă mult pentru o actriță. Vă puteți deci permite să judecați fără părtinire momentul teatral actual. Așadar, vă ascult părerea: care sînt dificultățile acestui moment? Dar perspectivele lui de depășire?

— Se știe: teatrul nostru a renumărat succese. Pe care le recunoaște publicul nostru, pe care le recunosc și cronicarii străini cei mai autorizați, atunci cînd teatrele noastre întreprind turnee peste hotare. Dar teatrul a fost totdeauna un teritoriu al exigențelor. Un dramaturg, un regizor, un interpret care se mulțumește cu ce a făcut, este un artist amenințat. Aș mai remarca că la o asemenea stare de mulțumire primejdioasă s-au adăugat, în ultimii ani, și unele manifestări străine de teatru românesc: montări formaliste, viziuni regizorale alambicate, de o originalitate discutabilă. Sînt totuși încredințată că buna tradiție a teatrului realist românesc își va spune cuvîntul și că în stagiunea pe care am început-o vom fi martorii unor spectacole mari, puternice, convingătoare, de o francă și spontană audiență a publicului.

— V-am transcris speranțele, cuvînt cu cuvînt...

— Mai adaugă, te rog, că așteptăm încă mult și totul de la dramaturgii noștri. Pentru că oricîtă bunăvoință ar avea un interpret și oricît devotament ar pune în serviciul unei piese, dacă textul nu-l ajută, mare lucru nu poate el să facă. În ce mă privește, îi aștept cu nerăbdare și pe Lovinescu, și pe Everac, și pe Mirodan — pe care i-am jucat cu succes — și pe alții...

— Marcela Rusu, ce credeți despre noțiunea de vedetă în teatru?

— Mă repet: am intrat în teatru nu arsă de focul sacru, ci ca să-mi cîștig existența. Orice altă profesiune aș fi ales, aș fi făcut-o cu același orgoliu și cu aceeași dorință de a sta în banca-ntii. Am debutat în «Ziua cea mare» de Maria Banuș într-o țărăncă, rol în care am și cîntat. Mi-a rămas nostalgia cîntecului: am și imprimat la radio cîteva melodii. De atunci am fost de toate: muncitoare în «Poveste din Irkutsk» și fermieră în «Patima de sub ulmi», am fost cea ființă fragilă, pe care am iubit-o atîta, din «Euridice» a lui Anouilh sau apriga Femeie comisar cu pistolul la brîu din «Tragedia optimistă»; și nu mai știu nici eu ce-am mai fost, după cum nu ți-aș putea spune ce-o să mai fiu.

— Atîtea roluri, și atât de diferite, nu v-au afectat în nici un fel caracterul?

— Cu excepția Marthei din «Virginia Woolf...», nici un rol nu m-a traumatizat. În schimb, din pricina ei — și poate de aceea o detest — mă întorc de la spectacol desfigurată, tumefiată de plîns, și-mi trebuie multe ore ca să revin la ce sînt eu de obicei.

— Și anume?

— O ființă contradictorie, veselă și tristă, autoritară dar maleabilă, încăpățînată dar rezonabilă, cu mici și mari pasiuni.

— Cum marile pasiuni sînt mai greu de mărturisit...

— De loc. Am doar două: bărbatul meu și meseria mea sau, mă rog, meseria și bărbatul, ca să nu stabilesc o ierarhie care ar nedreptăți pe vreuna.

— Dar cele mici? Înainte însă de a mi le mărturisi vă amintesc că mi-ați rămas datoare cu cîteva răspunsuri...

— Exact. Sînt mulțumită de drumul meu în teatru.

Am jucat tot ce-am vrut. N-am visuri nerealizate.

— Sinteți un om fericit. Nu știu cîți interlocutori mi-ar fi putut da asemenea răspunsuri.

— Pentru că sînt o ființă echilibrată, care știe să-și dorească numai ceea ce poate realiza. Iar ce nu pot realiza las pe seama colegilor.

— Sinteți răutăcioasă.

— Numai de dragul unei glume. Și pentru că m-ați întrebat de micile pasiuni: mîncarea — drămuțit acum, numai și numai din pricina scenei, o carte bună și Gilcă, basetul meu.

— O ultimă întrebare: dacă n-ați fi actriță, ci dramaturg, ce piesă ați scrie?

— Hamleta.

Sanda FAUR
Fotografii de Elena GHERA

sport

de Gh. EPURAN

doi campioni de excepție... și în urma lor?

«Ce pot să vă spun? Despre fiecare meci de tenis se poate scrie o carte, dar despre un challenge-round...»

Această declarație făcută de Ion Țiriac, după prima zi a epopeice dispute de la Charlotte, spune foarte mult. Într-adevăr, fiecare mare întîlnire sportivă este trăită de protagoniști cu o intensitate de sentimente care ating paroxismul; fiecare moment al ei, marcat de un efort materializat într-o reușită sau un eșec și consemnat într-o fracțiune de secundă, poate fi subiectul unei pagini emoționante de literatură sportivă. În imaginile care ni le-a adus de peste mări și țări televizorul, în rîndurile cronicilor și în declarațiile eroilor celei de-a 60-a ediții a celebrei competiții a tenisului care este «Cupa Davis», este greu să descifrezi și să înțelegi tot ceea ce s-a petrecut pe zgura — care nu-i totuși zgura — terenului din Carolina de Nord. Doream cu toții o victorie. O doream pentru noi, dar și pentru acești băieți minunați care de cîteva ani au făcut să se vorbească de România pe toate meridianele lumii într-un sport pretențios care — ce-i drept — pe malurile Dimboviței nu este atît de popular ca aiurea, dar a reușit să nască acești campioni de excepție care sînt Ion Țiriac și Ilie Năstase.

Victoria nu ne-a suris. Mai întîi, fiindcă tradiția acestei întreceri a dat (pentru ultima oară) un avantaj din start deținătorilor trofeului și marea finală s-a jucat tot pe terenul lor — apoi, fiindcă la ora «H», în timp ce adversarii noștri selecționau dintr-o masă uriașă de valoroși tenismeni pe cei aflați sub harul formei maxime, noi a trebuit să le opunem pe aceiași doi mari campioni ai noștri — singurii pe care-i avem — deși unul dintre ei a trebuit să ia startul cu handicapul unui accident și nu sub cea mai favorabilă zodie a formei sportive. Și totuși am fi putut cîștiga la Charlotte. Țiriac și Năstase au luptat cu acea determinare care i-a ridicat în rîndurile marilor rachete ale lumii; au muncit așa cum știu ei să o facă și au fost la un pas de minunea care, ei și noi, cei de acasă, o doream din toată inima, dar știam că este teribil de greu să se producă. Au trebuit să se mai adune și alte fapte potrivnice pentru ca acest ultim pas să nu poată fi făcut. Un comentator american declara după jocurile primei zile: «Norocul se pare că a ocolit pe români în prima zi, deoarece cele mai multe dintre deciziile dubioase ale arbitrilor de linie au fost împotriva lor». Da! Nici norocul nu le-a suris tenismenilor noștri, deși cînd este vorba de arbitri nu la noroc trebuie să faci apel. Oricum, a doua prezență românească în prestigioasa finală a Cupei Davis va rămîne în istoria sportului nostru înscrisă cu majuscule. A fost o întrecere care ne-a ținut trei zile sub tensiune, o întrecere în care, deși învinși, Țiriac și Năstase au dovedit, spre cîntea sportului românesc, că sînt cu adevărat marii campioni ai rachetei cu care ne mîndrîm și ne vom mîndri totdeauna. O dată consumat și acest eveniment, amintindu-ne și o declarație anterioară a lui Ion Țiriac, ne punem însă o legitimă întrebare: tenisul nostru, care a fost capabil să dea pe acești doi mari jucători, va continua să rămînă și în viitor pe primul plan? Va avea, miine, Năstase alături de el o altă rachetă de nădejde? Exemple din multe discipline au arătat de-a lungul anilor că apariția unui mare campion înseamnă un îndemn pentru formarea altora. Chiar în tenis putem spune că fără Țiriac nu l-am fi avut pe Năstase. Dar în urma lor? O statistică publicată în ziarul nostru de specialitate în ajunul dramaticei finale de la Charlotte consemna că față de cei peste opt milioane de jucători și 175 000 de terenuri cîte existau în S.U.A. cu cîteva ani în urmă, noi opunem cifre mai mult decât modeste: 200 de terenuri și 1 900 de jucători. Și totuși am fost în stare să înfruntăm de la egal această uriașă forță... Am fost în stare fiindcă dintre noi s-au ridicat aceste două rare excepții. Vom putea ridica și altele, dar pentru aceasta trebuie să înmulțim terenurile și numărul copiilor cu rachete. De doi ani au demarat cîteva inițiative lăudabile. S-a inițiat un campionat al copiilor și am avut o finală cu 200 de tineri tenismeni.

Terenurile sînt puține; materialele, de asemenea, iar instructorii de calitate, mai ales în centrele care de-abia încep, o raritate. În aceste condiții se poate întîmpla să descoperim un nou Țiriac, un nou Năstase. Dar se poate să nu-i descoperim. Iată de ce credem că, peste toată bucuria și necazul care ni le-a adus a doua prezență românească în finala Cupei Davis, trebuie să ne oprim mai atenți asupra viitorului acestui sport care ne-a prilejuit atîtea satisfacții, atîtea emoții. O merită...

«Pînă în 1980, bărbații și femeile care constituie forța de muncă mondială vor fi cu 300 de milioane mai mulți decît în prezent. Brațele lor, inteligența lor vor trebui să servească unei munci productive. Dar acești bărbați și aceste femei vor trebui să fie angajați... Aici începe marea problemă...» Am redat un pasaj dintr-o alocuțiune ținută de Abbas Ammar, directorul general adjunct al Biroului Internațional al Muncii. De pe acum însă milioane și milioane de lucrători sau funcționari din economia capitalistă cunosc ceea ce se cheamă «marea problemă», cu gradațiile ei semnificative: șomaj absolut, șomaj provizoriu etc...

În fiecare dimineață, în multe din orașele afectate de șomaj, sute de mii de tineri sau vîrstnici se îndreaptă spre impozantele edificii ale marii industrii, pentru a bate, cu inimile strînse, la porțile incertitudinii...

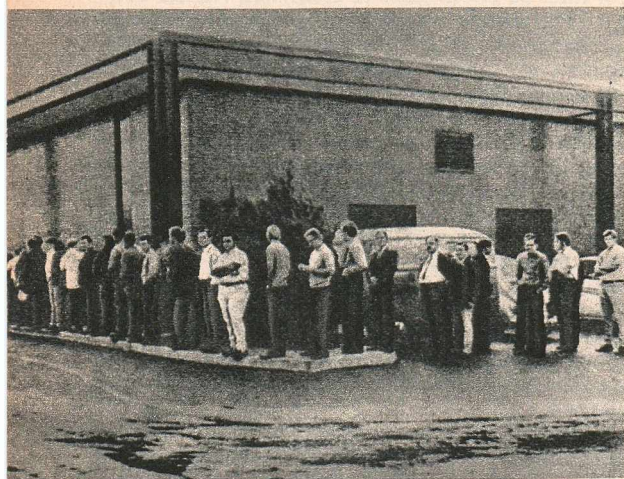
MAI ÎNTÎI AU FOST IMIGRANȚII...

Europa și America și-au clădit repede, în pas cu ofensiva noilor tehnologii și a unei opulențe în continuă concentrare, zgîrie-norii băncilor și firmelor simandicoase. La fel de repede, în coasta marilor orașe s-au

LA PORȚILE INCERTITUDINII...

de Radu BUDEANU

▲ În fiecare zi șomerii americani se reintîlnesc în fața ghișeeilor care oferă speranțe. Cea mai mare dintre ele se numește miine...

întins, sumbre, înghesuite și insalubre, bidonville-urile — singurul loc în care cei mai săraci dintre săracii țărilor bogate pot visa la un viitor mai bun... Bidonville-urile, adevărate macroinfernuri, sînt populate, conform unei amare tradiții, de o pătură socială care, cu fiecare an, îngroașă armata șomerilor: imigranții. Muncile cele mai grele, cele mai murdare, cele mai necalificate sînt distribuite imigranților și tot ei sînt primii concediați ori de cîte ori (adică des) economia capitalistă trăiește momentul refluxului. Revista «Africasia» comenta astfel această situație, referindu-se la starea imigranților din Franța: «Înghesuși în locuințe insalubre, plătiți cu salarii inferioare muncii pe care o depun, atribuindu-li-se muncile cele mai respingătoare, supuși unui rasism latent sau fățiș, amenințați cu expulzarea, deseori lipsiți de drepturi sindicale, ei încearcă să supraviețuiască. Situația lor începe să fie cunoscută astăzi, dar ceea ce se cunoaște mai puțin este caracterul aproape ineluctabil al oprîmării lor. (...) Pentru ca un om să devină deplin productiv, respectiv exploatabil de către capitalism — adaugă în continuare revista — este necesar ca el să fie în vîrstă de 18 ani și să beneficieze de un minimum de formație (alfabetizare, învățămînt tehnic etc.). Dacă efortul productiv pentru «a obține» un om de 18 ani este apreciat la 5 sau 10 ani de muncă, importul de persoane «gata formate» reprezintă pentru țara în care acestea imigrează o economie de 1 250-2 500 de franci pentru fiecare muncitor străin. În majoritatea cazurilor,

întreținerea muncitorului imigrant ajuns la bătrînețe nu revine țării care îl primește...»

Dar puțini se mai gîndesc la pensie. Făcînd o anchetă în rîndul imigranților italieni aflați la Zürich, dr. Luciano Persico trăgea concluzii revelatoare: «Nesiguranța aproape permanentă a zilei de miine provoacă o cădere psihică care se manifestă printr-o stare de depresiune și anxietate. Condițiile mizere de locuit și, în general, cadrul în care se desfășoară viața lor accentuează tot mai grav imposibilitatea muncitorilor străini de a se adapta contextului social...» E și acesta un fel de a explica, e drept printr-un joc de oglinzi, refuzul societății de a le permite adaptarea sau, spunînd lucrurilor pe nume, incapacitatea structurilor capitaliste de a asigura, chiar și în țările cele mai dezvoltate, condiții minime pentru o viață civilizată a celor care vin aici cu un singur vis: cel de a avea posibilitatea să muncească.

În Franța, Elveția, Marea Britanie sau Statele Unite, ca să dăm cîteva exemple, situația «dezmoșteniților» este aceeași. La New York, fenomenul a evoluat, la prima vedere, paradoxal. În timp ce «albi» ceva mai înstăriți, speriați de poluare și zgomot, au început să se retragă spre periferie, negrii și imigranții le iau locul, însoțiți de familiile lor numeroase. În 1960 populația imigrantă și neagră reprezenta 14% din cifra totală a locuitorilor orașului; peste 25 de ani se apreciază că va ajunge la 50%. Cu alte cuvinte centrul New Yorkului are perspectiva de a deveni un bidonville... Un oraș în oraș, populat de o armată de șomeri parțiali sau totali. Adăugăm, apelînd din nou la cifre, că un newyorkez din șapte trăiește azi din ajutorul «oferit» de Asistența publică, că există, deci, în marea metropolă americană 1 147 000 de persoane neutilizate în circuitul productiv.

...La început, imigranții au fost aceia care au visat paradisul din marile metropole. Și tot ei au trebuit, primii, să tragă obloanele peste tot ce au crezut că vor realiza doar prin dorința și puterea lor de muncă. Ei nu sînt însă singurii în această situație.

«PARADIS» ÎN RATE, DAR FĂRĂ GARANȚIE...

Avînd o calificare medie sau, cu atît mai mult, superioară, salariatul unei întreprinderi din Europa occiden-

«În toată viața mea nu am depus un efort atît de dur ca în perioada cînd mi-am cùtat un serviciu»... (Lud Völlers, 46 de ani, fost «cadru superior» într-o întreprindere americană.) Șomerii intelectuali se îndreaptă în fiecare dimineață spre panourile birourilor de plasare. Apoi telefoane, refuzuri, din nou telefoane...

tală sau Statele Unite poate spera că după un timp (poate cinci ani, poate zece...) va fi posesorul unui cămin confortabil. El își va cumpăra mașină în rate, mobilă în rate, frigider și televizor în rate... Înconjurîndu-se de astfel de obiecte, salariatul mediu va crede, la un moment dat, că visul vieții lui se realizează, iar ziua de mîine înseamnă o treaptă în plus în atingerea standardului tot mai ridicat la care are dreptul. Va manifesta o oarecare nervozitate numai în ce privește scumpirea locuințelor, a mijloacelor de transport, a cheltuielilor de întreținere în general... Poate veni însă un moment cînd, în condițiile scumpirii continue a costului vieții, cursa contra cronometru pentru plata la timp a tot ce îl înconjoară prin casă și pe lângă casă sub formă de obiecte să devină o obsesie. Omul mediu, salariat și cu bune state de serviciu, intră în panică... Speranțele lui încep să se clatine, statisticile economice îl preocupă tot mai mult. Iar statisticile sînt clare: în perioada 1960—65 preurile au crescut cu 1,5 la sută în S.U.A., cu 3,8% în Franța, cu 3,6% în Anglia, cu 4,1% în Norvegia. În primul rimestru al anului trecut, comparativ cu aceeași perioadă a anului 1969, prețurile au «sărit» în continuare cu 6,1% în S.U.A., cu 5,7% în Franța, cu 5,4% în Anglia, cu 9,4% în Norvegia.

Totuși, cit are un loc de muncă stabil, «omul mediu», chiar atunci cînd curba prețurilor crește mereu, strînge din dinți, își face și își reface socotelile și încearcă să eziste. Dar valul inflaționist nu vine niciodată singur. Rata șomajului crește și ea.

În momentul eliminării sale, absolute sau parțiale, omul mediu, tehnicianul, inginerul sau funcționarul, se poate considera la pămînt. Plin de datorii și obligații rate, chirie, diverse taxe etc.), apăsător de spectrul inutilității sale, el devine clientul apatiei, anxietății și depresiei. Printr-o singură mișcare societatea l-a despărțit de visul său, tăindu-i aripile...

Starea de neîncredință afectează chiar și straturile sociale considerate, conform unei tradiții deja consuate, în afara pericolului «inutilizării». În S.U.A. «The Graduate Harvard School of Business Administration» prepară de cîteva decenii oameni de afaceri, conducători de întreprinderi. Pentru a avea acces la cursurile acestei «kuzine de oameni fericiți», studenților li se per-

cepe o taxă de 6 000 dolari pe an. Optimismul a început însă să dispară pînă și din rîndurile absolvenților acestei școli: 35 la sută din efectivul ultimelor cinci promoții nu au găsit... plasament. Locurile sînt ocupate... Piața muncii intelectuale își îngustează tot mai mult capacitatea de absorbție. Ca în orice piață capitalistă organizată modern și în acest domeniu legile de reglare a cererii și ofertei se organizează modern. Adică rapid, eficace, fără multă vorbă. Una din metodele curente se numește «concedierea rapidă». Un exemplu: la sfîrșitul unei săptămîni salariații unei mari întreprinderi (posesori de diplome înalte) au primit un cartonaș avînd imprimat un număr de telefon. Alături de numărul misterios se afla tipărit un text: «Sînteți rugat să telefonați luni, înainte de a pleca de acasă, la acest număr». Sutele de persoane care au telefonat luni dimineața au auzit, invariabil, o voce imprimată pe bandă de magnetofon: «Cum vă numiți, ce număr de identitate aveți pe tichetul societății noastre?» Apoi au primit — în proporție de două cincimi — următorul răspuns: «Regretăm, dar ați fost concediat. V-am depus la bancă un CEC de preaviz».

Creșterea șomajului (alături de valul inflaționist) într-o serie de țări industrial avansate reprezintă unul din subiectele preferate ale statisticilor din ultima vreme. În S.U.A. sînt înregistrați 5,5 milioane de șomeri, în Marea Britanie, la sfîrșitul acestui an, vor exista peste 1 milion de șomeri. În Italia mai mulți. În Suedia serviciul central de plasare a înregistrat în august un procent de «clienți» cu 40% mai mare decît în aceeași lună a anului precedent. Franța, Italia, Spania nu fac excepție... Peste tot în lumea occidentală aripa nesiguranței zilei de mîine își întinde umbra...

GENERAȚIA DE «REZERVĂ»...

În urma unei anchete efectuate în vara aceasta, Ministerul italian al muncii a apreciat că șomajul tineretului «constituie un record pentru întreaga perioadă postbelică». Revista «Tempo» a stabilit și un raport proporțional: un tînăr din doi nu găsește de lucru. 700 000 de tineri rămîn în afara muncii și deci în afara posibilității de a-și câștiga existența.

Într-un studiu al Ministerului muncii din S.U.A. se precizează: «În rîndul tineretului șomajul a atins proporții descurajatoare... În zonele afectate de sărăcie

Sorge um 5000 Arbeitsplätze
Produktion des Düsen-Flugzeugs VFW 614 in Göttingen
sio. Bremen, 14. 9.
Über 5000 Arbeiter und Angestellte der Verolegung Flugtechnischen Werke (VFW) in Bremen berichten von ihre Arbeitsplätze. Der Grund: Die westdeutsche britischen Firma Rolls-Royce will die von ihr entwickelten Triebwerke für die 240 geplanten Kurzstrecken-Jets VFW 614 nur für einen westdeutschen Hersteller Preis als vürpränglich geplant bauen.

Un giovane su 2 non trova lavoro (primato a Napoli: 44mila)

Un giovane su due non trova lavoro: lo ha rivelato una indagine del ministero del Lavoro. Sono infatti 700 mila i giovani in condizione di poter svolgere un'attività lavorativa e che invece restano disoccupati; rispetto all'anno scorso, sono il 22 per cento in più. Il fenomeno ha quindi assunto proporzioni allarmanti, dicono i compilatori dell'indagine ministeriale, ma va collegato a un altro preoccupante dato: negli ultimi dodici anni la popolazione italiana è aumentata di cinque milioni di unità, e tuttavia le forze di lavoro sono diminuite di quasi due milioni. Perché, questo calo? All'origine

Titluri concise: «Un tînăr din doi nu găsește de lucru»... (revista italiană «Tempo»). «Neniște pentru 5 000 de locuri de muncă» (ziarul vest-german «Bild»).

dintr-o sută de mari orașe șomajul în rîndurile tinerilor negri a ajuns la 45 la sută, iar printre tinerii albi, la 18 la sută. Există date poate și mai elocvente: 50 la sută din absolvenții din anul acesta ai Universității Georgetown sînt șomeri, iar pentru cei de la «City College» din New York s-au primit doar 5 oferte de posturi.

Între speranță și realitate, între ceea ce crede tînărul licențiat și ceea ce se întîmplă în viitoarea lui existență «productivă» se cascadează, chiar și în țările capitaliste cele mai dezvoltate, o prăpastie adîncă. Sentimentul inutilității, refuzul societății de a-l primi dezvoltat — în proporție de masă — cea stare depresivă, căderea psihică la care erau abonați altădată cu predilecție locuitorii bidonville-urilor.

În Franța, studiul savante au ajuns la concluzii sumbre: un val de anxietate și o creștere vertiginosă a sinuciderilor în rîndul tineretului se înregistrează în ultima vreme. Doctorul A. Richard-Perseil a publicat un studiu în care analizează 630 de cazuri de sinucideri înregistrate în 1969, 8 din 12 «cazuri» aveau sub 26 de ani. Recent, o comisie organizată de Ministerul sănătății publice din Franța a evaluat la aproximativ 7 000 pe an numărul tentativelor de sinucidere în rîndul tineretului sub 25 de ani. Întrebat asupra cauzelor acestui val de disperare un psihanalist a răspuns: «Există în prezent o gravă criză a valorilor. Numeroși adolescenți și tineri nu găsesc în fața lor decît vidul. Nimic de ce să se apropie. Un sistem social care nu le oferă nimic decît, poate, nesiguranța...»

O generație întreagă, urmată în ritm vertiginos de altele, își pierde pe drum speranțele și forțele. Ca într-o enormă centrifugă societatea «tuturor posibilităților» oferă prea multora dintre membrii noilor eșaloane ale muncii perspectiva de a dispărea lent sau imediat. După norocul fiecăruia, într-un climat al neșanseii...

mapamond '71

de Ioan GRIGORESCU

CRACOVIA, ORA 12

Cine a trecut la ora amiezii prin Cracovia nu se poate să nu fi fost frapat de originala marcarea a clipei care, de șase secole, se face în același mod. Lumea se adună în străvechea piață a Țesătorilor, la fel ca în fața celebrului ceasornic din turnul medieval al fostei primării pragheze, ca în splendida Grande Place din Bruxelles sau în Krasnaia Ploșciadi a Moscovei, pentru a fi mărită la spectacolul audio-vizual al trecerii clipei. Dar aici, la Cracovia, timpul amiezii este parabolă și legendă. La Bruxelles oamenii așteaptă simfonia clopotelor; la Praga — defilarea celor doisprezece apostoli sub cadența bătută de coasa morții; sub turnul Spaski din Moscova — clopotele Kremlinului și schimbarea gării la Mausoleu; la Cracovia — o veche poveste rostită de trompeta unei străji puse să vegheze peste istorie. Retransmis zi de zi peste toată Polonia de posturile de radio, semnalul amiezii a devenit, poate alături de acordul «Polonezii» de Chopin, indicativul radiofonic cel mai straniu și cel mai original dintre cîte mi-a fost dat să aud.

În turnul cvadrilateral al lui Marianski Sobor, sus, deasupra orașului, peste acoperșurile cenușii și zidurile mohorite ale caselor medievale, într-o cămăruță cit o chilie stă un om care, ceas de ceas, cu o precizie de ornic, n-are altă treabă decît să iasă la lumină, să-și înalțe trompeta și să repete către cele patru zări un semnal cu inflexiuni tragice, patetice, răscolitoare, ca un țipăt de alarmă. De fiecare dată, după primele măsuri ale melodiei, sunetul trompetei se frînge brusc, căzînd ca un suspin de agonie, pentru a se reinălta către alt punct cardinal și a muri din nou. O ușă veche care scrișnește din balamale, patru pași răsunînd pe scindura podelelor, pilnia trompetei vechi ridicîndu-se către virful turnului, chemarea, țipătul, căderea într-o încremenire a degetelor înghețate de suflul morții pe o nedumeritoare întrebare «de ce?», și stingerea suflului într-o sfîșietoare prăbușire... Apoi alți patru pași, din nou trompeta chemînd, și frîngerea melodiei repetate aidoma, ca și cînd încă și încă o dată, lovită din toate zările, ea trebuie să moară în același vaier sfîșietor. Răsăritul, miiazănoaptea, miiazăziua și apusul cheamă la fel și mor la fel. Apoi clopotul mare începe să bată, stolurile de porumbei de sub statuia lui Mickiewicz își iau zborul planînd în rotocoale largi pe deasupra mulțimii și, după ultima secundă dinaintea amiezii, ușa chiliei scrișnește din nou din balamale așteptînd scurgerea altei ore.

Legenda glăsuiește că, de demult, prin veacul al XIV-lea straja din turnul bisericicii pusă să vegheze asupra orașului, văzînd hoardele tătărăști năvălind asupra Cracoviei, a ieșit să dea semnalul de alarmă. Cînd trompeta striga, o săgeată dușmană a străpuns pieptul vredniciei straje gîtuindu-i suflarea și frîngîndu-i chemarea. Exact acolo, și acum, melodia se transformă într-un vaier și moare în suspin pentru a se reinălta din nou, spre altă zare. De atunci, de șase secole, ceas de ceas, dar mai osebît la miezul zilei, straja care și-a transmis trompeta din tată în fiu, din generație în generație, repetă apelul-simbol. N-a tăcut decît în anii ocupației fasciste, cînd peste turnul catedralei a fost pusă să filfice crucea încîrligată a zvasticii, iar în chilia străji au apărut, către toate zările, țevile mitralierelor naziste.

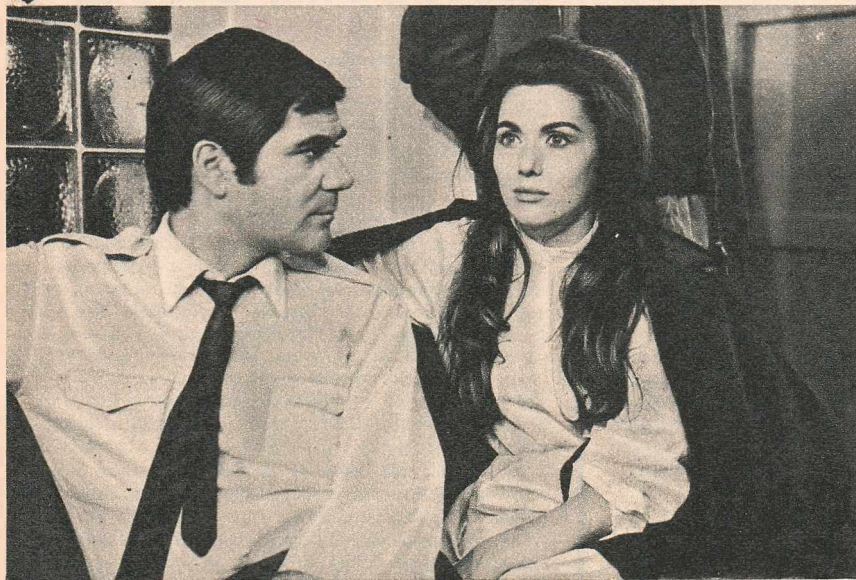
Aceeași vremelnică eclipsă a trebuit să sufere și capodopera adăpostită de sobor, celebrul altar al lui Witt Stowsz, silezianul, operă de o inestimabilă valoare artistică, ambalată în lăzi ferecate și strămutată în «Vaterland» să zacă în beciul castelului din Nürnberg. Tăiat în lemn de tei, acest splendid triptic, care nu se deschide decît în zilele de sărbătoare pentru a-și dezvălui toate cele optsprezece basoreliefuri, este orgoliul Cracoviei, și reîntoarcerea lui la locul căruia îi fusese hărăzit de marele artist nu s-a putut face decît în 1946, după redobîndirea bunurilor — atîtea cîte au mai putut fi găsite — furate de către vremelnicii ocupanți ai Cracoviei.

Sculptîndu-l între 1477 și 1489, Stowsz, ca atîția artiști ai Renașterii, a avut curajul răsturnării timpului, sfînșii lui din legendele biblice, vechi pe atunci de cincisprezece secole, sînt îmbrăcați după moda actualității, au gesturi și expresii împrumutate de la contemporanii artistului, atitudinile lor hieratice nu sînt închipuirea sugerată de mituri, ci sfidarea acestora prin realismul unui iconoclast bulversator de canoane și făuritor de noi icone.

Aceste două prezente cracoviene, trompeta din turn cu țipătul ei de moarte și altarul din penumbra filtrată de vitraliile catedralei, își strecoară în suflul o răscolitoare întrebare: De ce oamenii nu pot uita? Și cît de confortant este răspunsul care dezmente zicala că timpul așterne uitarea! Căci însăși măsurarea lui, aici, la Cracovia, înseamnă neuitare.

FRAȚII

Violeta Andrei și Ion Besoiu în roluri episodice, dar care nu trec neobservate.

Se face remarcată la regizorii noștri mai tineri (Radu Gabrea, Șerban Creangă, Mircea Moldovan), precum și la unii din generația anterioară (Andrei Blaier, Savel Știopul), o mare grijă pentru detaliul realist, pentru gestul firesc, intonația curentă, ca pe stradă, nu ca în studio. Ambiție cu rezultate artistice mai elocvente («Anotimpuri», «Diminețile unui băiat cuminte», «Căldura») sau mai modeste, dar de loc oarecare («Așteptarea», «Frații»). De altminteri, acesta din urmă e rodul unei serioase colaborări dintre un regizor secund cu multă experiență — Gică Gheorghie — și un tînăr absolut al institutului, Mircea Moldovan. Ceea ce face ca «vocația realismului» celor mai mici detalii de ambianță, recuzită etc., proprie celor din tînăra promoție artistică, să fie dublată în «Frații» de o impecabilă cunoaștere a actorilor și a resurselor lor particulare. Pentru că nu e suficient să distribuie actori foarte buni în roluri secundare, dacă nu le urmărești, pînă la pedanterie chiar, firescul fiecărui gest, naturalitatea fiecărei intonații. Aici, cu o grijă devenită «obsesie» a firescului (ceea ce e rar în filmul nostru), nu numai că fiecare interpret, fiecare figurant, așa zice, e la locul său, pe rolul potrivit, dar nu-l poți prinde «pozînd», «făcîndu-se» că mîncă, că glumește ori suferă. Ba nu, greșesc. Există un moment — și asta din vina scenariului (deficitar în susținerea conflictelor): secvența cu moartea tatălui președintelui. Necunosînd personajul decît dintr-o mască (excelent compusă, de altfel, de către Neamțu-Ottonel) — un chip muribund ce rostește 2-3 cuvinte — ne va fi greu să suferim o dată cu fiul lui, Ilarion, cînd, cu discreție și noblețe, bătrînul se stinge. Dar această scenă e o excepție în filmul îmbibat de «realism pe fiecare metru pătrat» (i-aș zice așa ca să definesc nu o reușită fără cusur, ci o concepție).

«Frații» porneau, dramaturgic, de la un conflict de familie. Personajul susținut de Emanoil Petruț se întoarce în sat, după un an de închisoare, să-și pedepsească fratele care «il băgase la apă». În fapt, se vîrșe singur, pentru că furase «pentru o femeie» cum se justifică el, dar culpa rămîne aceeași. Satul întreg pare dispus să asiste la răfuială, și se împarte, stîngaci, de la început, în două tabere: de partea lui Trandafir (Emanoil Petruț) sau de partea fratelui lui, președintele Ilarion (Ilarion Ciobanu). În realitate, nu simpatia pentru hoț (pentru că, din capul locului, cu o bună tehnică actoricească, Emanoil Petruț își face antipatic personajul), ci neacordul cu președintele într-o chestiune mai importantă (construcția unui com-

binat forestier) îi face pe unii să-i fie împotriva. Mobilul — inițial individual — al conflictului devine social și iese curînd la suprafață: un socotitor chiulangiu ce aruncă praf în jur ca să nu i se vadă coțcăriile (Dem Rădulescu), un tînăr circotaș și profitor (Dumitru Furdui), o pereche (caricaturizată) de birfitori ai satului, demagogi și lași în ultimă instanță, vor să li se împartă oamenilor fondurile cooperativei în loc să fie investite în noul combinat. Spiritele sînt ațîțate de prezența insolentă, provocatoare, a lui Trandafir și de cea lipsită de tact a inspectorilor ce vin să limpezească «cazul», să «dovedească» acuzațiile grave ce se aduc președintelui: «A strîns materiale de construcție să facă rudelor casă cu etaj», «Numai ai lui din familie cîștigă bine la cooperativă». Ambianța conflictuală inițială era interesantă, premisa dramaturgică serioasă. Numai că, treptat, dramaturgul renunță, rînd pe rînd, la ciocnirile generale și individuale, stinge toate sursele de tensiune, rezolvă lucrurile exterior acțiunii, scăzînd mult interesul artistic al filmului și, evident, intensitatea adevărului major. Conflictul e diminuat într-atît încît la adunarea generală a cooperativitorilor, cînd se decide soarta combinatului și de fapt viitorul satului, bunăstarea lui de mîine, nu numai «grija pentru ce îmbrucăm azi», exact cînd ar fi trebuit să se înfrunte, energic, pasionant, cele două concepții, președintele e chemat acasă pentru că îi moare tatăl. Verosimil, poate, dar stîngaci — ca artă. Deci, și ineficient.

Păcat, mare păcat pentru această trudă de a face cît mai realistă fiecare scenă în parte, lăsînd să sufere realismul de ansamblu. Oricît de reușite ar fi ele, nu doar detaliile asigură autenticul. Detalii am putea cita multe: Ilarion se așază la masă și mămăliga scoate aburi, în ciorbă simți gustul și simburile aguridei, un șervețel se lipește de lingură și grăbitul îl înlătură, nervos... Președintele vorbește la telefon, se răstește și simți că la capătul celălalt se opune cineva, nu doar vocea inginerului de sunet. Tînăra infirmieră își privește lung, stăruitor, medicul. Vorbele ei zic una, ochii alta. E caldă, autentică, scena Violetei Andrei cu Besoiu. Sînt acre ciorovăielile casnice ale Dragăi Olteanu, e «de acolo» slugărnicia bonomă a lui Mihai Mereuță. Dar sînt reușite pentru ambianța realistă generală a filmului românesc. Nu și pentru realismul lui social și psihologic fundamental, vital. Așteptăm cu încredere. Nădăjdium.

Alice MĂNOIU

fără
bani,
fără
recuzită
tehnică,
doar
cu
pasiune

Filmul costă, se știe, o groază de bani și nimeni nu face gestul investiției din pură filantropie artistică ci, la noi, cu gîndul clar al unui beneficiu spiritual. Și, desigur, și cu intenția amortizării sale materiale: cît de cît. Nu poți porni la drum cu gîndul unui faliment de casă, fie și numai din cauză că asta ar reflecta eșecul artistic — și deci și educativ — al filmului și prin aceasta pelicula și-ar demonstra splendida sa inutilitate. Că treaba se mai întîmplă, că un film se mai stinge la noi de anemie artistică pernicioasă, în săli dezolate de goale, asta e altceva. E altceva și e trist. Mai ales că economia țării noastre adîncește tot mai solid termenul de eficiență...

Am văzut cîteva filme care au costat mai nimic. E drept, niște filme scurte, modeste, fără pretenții antologice. Făcute la lumina unor becuri de fotograf, cu o cameră de luat vederi de 8 milimetri, dezvoltate după niște draperii improvizate și proiectate de pe o masă, pe care era urcat un scaun, pe care era urcat aparatul. Și, într-un echilibru fragil, și operatorul. Care era și actor în film. Și regizor. Ba și operator de imagine. Și să nu uit că aparatul de proiecție, cam primitiv, neputîndu-și citi banda sonoră, avea alături, pe un alt scaun urcat pe altă masă, un magnetofon care încerca să spună — sincronizat cu imaginea — cam ce spuneau buzele celor de pe peliculă.

Nu era înduioșător. Nu era eroic. Era pasionant. O treabă de cinemator pasionați. Trei oameni dintr-un orășel din fundul Moldovei, un orășel cu vinuri bune și un cor centenar, în care filmele «adevărate», ale profesioniștilor, se proiectează la un an după premiera bucureșteană într-o bătrînă și mizerabilă sală de cinema, sufocantă, dată pe jos cu bradolină și cu scaune scîrțitoare. În Huși, deci, s-a născut un cineclub care a reușit în doar trei ani să obțină cu filmele sale — la două din concursurile republicane

— Premiul I și Premiul II pe țară, care și trimis micile producții la festivalurile internaționale de la Brno și Praga, de unde s-mai întors și cu cîte un Premiu special al juriului. Fără mari «tradiții» cinematografice fără o cultură «sistematică» făcută sirgucios în sălile cinematecilor, fără recuză tehnică și fără bani mulți. Doar cu pasiune și o fărîmă de har. Și cu un foarte viu sir al realității.

Cei trei cinematori hușeni — Emilian Pascal, Cicerone Sbanțu și Petre Lascăr — activiști ai Casei de cultură din localitate — au făcut întii treabă de documentariști. Și: filmat la început orașul, cu florile, și viul și folclorul său, și niște manifestări culturale din județ, iar pelicula a ieșit ușor idilic imaginea nițel tremurată, cadrele compuse stîngaci. O candoare patetică îmbiba într-un filmul. Dar faza exclamațiilor retorice, mult te în mustul Zghiharei de Huși, a trecut repede și cinematorii noștri au făcut de aparatul lor sărăcuț și spadă ascuțită, ori reflector necruțător, ori un categoric *pun pe i*, spuneti-i cum vreți, stimați tovară: Cert e că cei cîteva zeci de metri de peliculă au spus cîteva adevăruri tari, au lovit cu mult curaj critic în păcatele delăsării, surprins neglijențe, absurdități, prostii și menești, și nu cred eu că le-au vindecat chipurile toate, dar, oricum, au scuturat niște ineții.

Apoi «Joris Ivens-ii» hușeni au vrut să depășească neapărat condiția de reportaje cinematografice și au început să vizeze aerul tare al «artisticului». Aer care am țeste, ce e drept. S-au ținut tare: nu s-urcat pe cai mai mari decît cei pe care aveau la îndemînă. Au gîndit o mică schi cinematografică, cu suflu scurt dar intenționează «Explozia» consemnă laconic un dramă act de sabotaj antifascist. Au filmat — cin verité! — în vechile vagoane de-a treia a trenului de Crasna-Huși. Bănci de lem Fum. Soldați osteniți. Un conductor care controlează biletele cu felinarul atîrnat gît. Un tînăr bătrîn cu fața brăzdată adînc în gravurile lui Dürer. Un bărbat privit pe fereastra trenului, un bărbat cu musta grea de ciferist, cu privire grea, la Ma troianni, cu stăpînire bărbătească de sîngen Ilarion Ciobanu (actorul era și operator și regizor pe alocuri: Petre Lascăr). Tensiune: comuniștii ilegaliști sînt urmăriți... Exploria reușește pînă la urmă, dar tînărul comunist își pierde viața. O fată rănită privit distrusă în gol, pe peronul gării... Filmul spune lucruri foarte noi, dar le spune cu sinceritate, cu o prospețime, cu o emoție care se transmite. Si care au adus, pe meritul distincției cea mai de seamă în cursul închinat semicentenarului partidului

N-am putut vedea, din nu știu ce neplăcute condiții tehnice, «Zidul», un alt film artistic cu care se mîndresc cinematorii hușeni, dar am văzut «Pașii». Film color, animație. Eroii: trei perechi de pantofi bărbătești, de damă, de copil! O poveste de familie istorisită, moralizator, de niște pași șovăielnici, plictisiți, nerăbdători, grîși, singuratici, o poveste care dă cam prtare vina pe perechea de pantofi feminili dar care are din toate cu măsură — tristețumor, ironie, înțelepciune. O mică fabulă cu o morală mînuită, din păcate, cam prea vedea, ca și pantofii mișcați pe niște sîrri excesiv de vizibile. Dar filmul e interesant pînă la urmă, și amuzant, și extrem de bine intenționat. Ceea ce nu e de loc de disprețuit...

Nu știu ce proiecte are, la ora actuală cineclubul din Huși. Cred totuși că are primul rînd nevoie de dotări tehnice serioase, de un sprijin pe care nu putea să ofere mai grijului ACIN-ului. Nu e vorba de investiții grele, dacă te gîndești că rezultatele pot fi atît de eficiente...

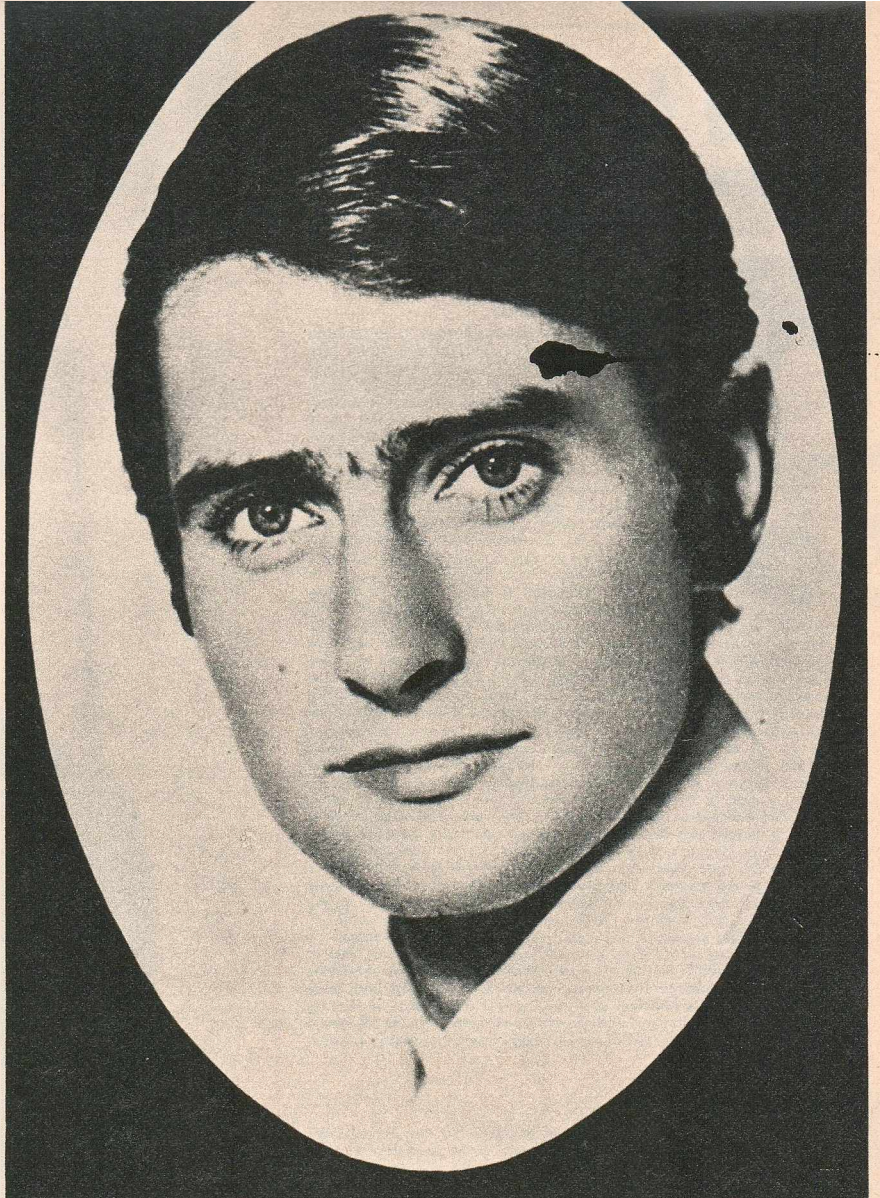
ROMANTICII

Cine sînt *Romanticii* cineastului polonez Stanislaw Rozewicz? Doi tineri ai secolului trecut, doi frați care-și părăsesc casa atrași de chemarea luptei revoluționare și de fascinația unui comandant celebru, precum eroul *Cenușei*, cel aflat în zona magnetică a mitului napoleonian. Dar trebuie s-o spunem de la bun început: Rozewicz nu este Wajda sau Jancso, este un cineast modest, solicitat de influențe artistice eclecticice, ce refuză a se lăsa asimilate. Ambiția filmului era aceea de a surprinde momentul de răgaz din activitatea unui tînăr revoluționar, așteptarea unui nou cuvînt de ordine, regăsirea cimpului de luptă, eventuala intruntare dintre spaima inerentă și ardoarea inconștientă. Izolat în saloanele unui conac boieresc, protagonistul nostru își petrece vremea colindînd întinderile înzăpezite — ce-i drept foarte frumos filmate — luînd parte cu plictis la conversații și seri muzicale de salon, încercînd, cu nehotărîre, o idilă. Fratele, mistuit din ce în ce mai puțin de elanuri, de conștiința datoriei,

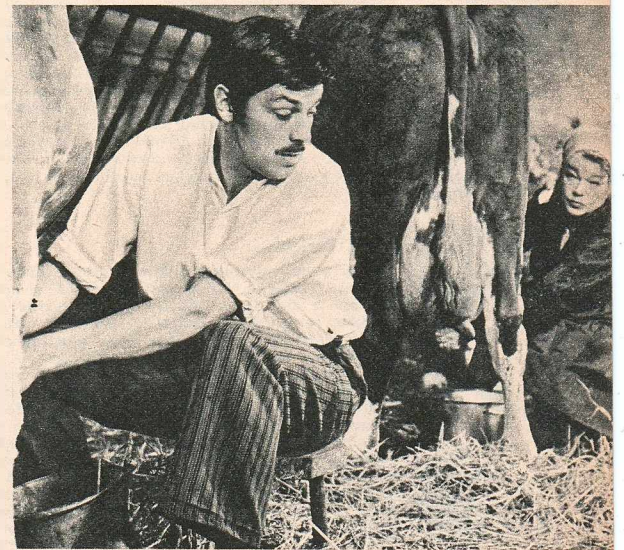
renunță neîngăduit de ușor la condiția de luptător, pentru a sfîrși cu o crimă pasională derizorie. Cineastului îi lipsește, în mod evident, forța de a dezlega misterul unui destin, de aceea preferă să încilcească traiectoriile oamenilor pentru a-i putea apoi sancționa. Ceea ce nu-i lipsește însă este sentimentul naturii și un anumit dar de a sugera nevoia acută a comunicării dintre ființe, în orice împrejurare, pe deasupra oricăror opreliști: poveștile de dragoste abia infiripate, mărturiile unor personaje secundare trezite din somnolență de sosirea celor doi frați sînt momente revelatorii. *Romanticii* ne prilejuiește cunoștința cu una dintre noile stele ale ecranului polonez: Olgierd Lukaszewicz, actor cu aer serafic, descoperit de Wajda, ca și Cybulski, ca și Olbrychski, dar fără focul sacru al acestora.

Magda MIHĂILESCU

Un nume nou: Olgierd Lukaszewicz.

DE DOUĂ ORI

SIMONE SIGNORET ȘI ALAIN DELON...

...în filmul lui Pierre Granier-Deferre «Văduva Couderc», realizat după un roman de Georges Simenon. O poveste nepolițistă, istoria unei iubiri tîrzii, sortite de la început eșecului.

Foto UNIFRANCE

de la A la Z

de Constantin POPESCU

EISENSTEIN Sergei Mihailovici

Regizor sovietic de film, născut la Riga, la 23 ianuarie 1898 — mort la Moscova, la 11 februarie 1948. Este considerat, pe drept cuvânt, cineastul cel mai prestigios al filmului sovietic, iar după unii critici și istorici de film, cel mai mare cineast al tuturor timpurilor. Artist de formație umanistă și enciclopedică, de o uimitoare diversitate în manifestările sale multiple: regizor, scenarist, monteur etc., S.M.E. știe să se adreseze maselor din întreaga lume prin operele sale străbătute de un impetuos suflu revoluționar. Începe a practica teatrul (ca regizor), în timp ce studia cu asiduitate arhitectura, filologia, matematicile, cultivând muzica, poezia, pictura, practicînd desenul și compunînd decoruri teatrale, iar mai târziu schiîndu-și singur toate cadrele filmelor sale. Teoretician și eșist de frunte, S.M.E. desfășoară pe lângă cariera de cineast una încă tot atât de importantă, de pedagog în cadrul

Institutului de cinematografie. Apariția filmului său *Greva* (1924) marchează un moment decisiv în istoria filmului sovietic, el fiind însă doar prologul unei alte opere capitale, *Crucișătorul Potemkin*, care va fi lansată în 1925, în cadrul aniversării revoluției din 1905. Acest film avea să cunoască o carieră mondială, avea să rupă zăgăzurile tuturor cenzurilor și să acopere de glorie pe creatorul lui. Răscoala marinarilor din Odessa și întregul ei uriaș eșou în rîndurile poporului rus au fost evocate în imagini grandioase, decisive, de neuitat. Următoarele sale filme: *Octombrie* (1927) și *Vechiul și noul* (sau *Linia generală* — 1926/29) stîrnesc de asemenea interesul criticii și al publicului de pretutindeni (acolo unde cenzura o permite). Invitat în S.U.A., S.M.E. va renunța pe rînd la câteva proiecte, printre care o versiune liberă a *Tragediei americane* de Dreiser și se va întoarce în patrie abandonînd la Hollywood un imens material turnat pentru un film fluviu, care ar fi putut rămîne una din operele cele mai desăvîrșite ale cinematografului universal: *Que viva Mexico*. Materialul grupat de diverși autori a fost prezentat ulterior sub titluri diverse: *Tunete deasupra Mexicului*, *Ghermeza funebă* și *Timp în soare*. *Lunca Bejinului*, primul său film vorbitor (1935), este aspru criticat și abandonat înainte de a fi fost prezentat publicului. Abia cele două filme capitale ale sale: *Aleksandr Nevski* (1938) și *Ivan cel Groaznic* (1941-46) vor reedita succesul lui *Potemkin*, permițîndu-i să utilizeze cu măiestrie elementul sonor, muzica și culoarea. Moartea l-a împiedicat să dea viață unui mare număr de proiecte strălucite, unor opere cinematografice și literare deja începute. A fost desigur unul dintre titanii celei de-a șaptea arte, a cărui influență asupra cineastilor din întreaga lume a fost și este considerabilă.

EKBERG Anita

Actriță de film italo-american de origine suedeză născută la Malmö (Suedia), la 29 septembrie 1931. Aleasă la 18 ani Miss Suedia este invitată în S.U.A., unde din 1952 va lucra la New York ca model pentru reviste. Șansa cea mare i-o va aduce un show la TV în care va trebui să înlocuiască (fără pregătire) pe Marilyn Monroe. Apariția ei se bucură de aprecierile favorabile ale unor cronicari temuți ca Hedda Hopper, și-i deschide calea către Hollywood. Turnează aici filme ca: *The Golden Blade*; *Război și pace*; *Back from Eternity*; *Zarack Khan*; *Blood Alley*; *Four for Texas* etc., devenind apoi partenera unor comici ca Abbott și Costello și mai târziu a celebrului cuplu Jerry Lewis-Dean Martin (*Artists and Models*; *Hollywood or Bust*). Cunoaște o notorietate mondială abia după ce Fellini o alege, pentru *La dolce vita*, ca prototip al starului american, hăituită de reporteri și însoțită de o cohortă

de «play-boys» internaționali. Cea de-a doua carieră, italiană, e marcată de filme inegale ca: *Nel segno di Roma*; *Apocalisse sul fiume giallo*; *Mongolii*; *Il cobra*; *Boccaccio '70* (dirijată tot de Fellini) etc. Revine arareori în S.U.A., turnînd mai mult prin Europa: *The Alphabet Murders* (Anglia); *Liebeskarrussel* (Austria) etc. A revenit recent, la chemarea lui Fellini, la Cinecittà, pentru a face parte din colectivul de actori care au animat filmul *Clownii*.

EKK Nikolai

Regizor sovietic de teatru și film, actor de teatru și scenarist, născut în 1902 în U.R.S.S., ca fiu al unui lucrător la căile ferate. Absolvindu-și cursurile secundare, se inițiază în teatru la «Atelierul teatral experimental» al lui Meyerhold, unde va activa apoi timp de cinci ani ca regizor și actor. Urmează apoi un curs de cinematografie pînă în 1928, cînd debutează cu primul său film experimental *Cum trebuie și cum nu trebuie*, unde va fructifica învățăturile primite de la maestrul său, Eisenstein, Pudovkin și Kulešov. Un an mai târziu va realiza primul său film vorbitor *Drumul vieții* (terminat în 1931), inspirat din *Poemul pedagogic* de Makarenko, film care va cunoaște o largă și favorabilă notorietate mondială. Regizor abil și scenarist experimentat, el se va ocupa și de probleme tehnice, realizînd în 1936 primul lung metraj în culori: *Privighetoarea*, film cu caracter revoluționar. Alte experiențe reușite vor fi în domeniul culorii: *Iarmarocul* (1939), după *Tirgul din Sorocinsk* de Gogol, și în cel al filmului în relief: *Noapte de mai* (1941), tot după Gogol, cu utilizarea din plin a partiturilor scrise, respectiv de Musorgski și Rimski-Korsakov.

EKMAN Gösta

Actor și regizor suedez de film și teatru, născut la Stockholm, în 1887, mort în 1937. Autentică glorie a teatrului și filmului suedez, interpret ideal al lui Shakespeare (a creat un Hamlet memorabil), G.E. are meritul de a fi întrevăzut imensele posibilități ale cinematografului într-o vreme cînd acesta era încă socotit o atracție de bilci. Debutează astfel în film, în 1911: *Blott en drom*, devenind imediat actorul de predilecție al marilor maestri ai școlii suedeze: Sjöström (*Trädgårdens mästaren*; *Pröva fuculii*), John W. Brunius (*Thora van Deken*; *Carol al XII-lea*), Gustaf Molander (*Hans engelska fru*) etc. Devine regizor de film în 1927, cu *En perfekt Gentleman* și este invitat să turneze în străinătate, în Germania: *Faust de Murnau* (o creație de neuitat), în Danemarca: *O nuntă în revoluție* de A.W. Sandberg. Cunoaște aceeași celebritate în perioada filmului vorbitor, ca actor și regizor, remarcîndu-se mai ales ca interpret de mare distincție și subtil joc de nuanțe în filme ca: *Vox populi*; *Familia iubită*; *Swedenhielms*; *Soasește regele!*; *Johan Ulfstjerna*; *Intermezzo* (filmul care a lansat-o pe Ingrid Bergman, versiunea suedeză originală 1937, semnată de G. Molander); *O noapte de sabat* etc. Fiul său, **Hasse Ekman** (n. Stockholm 1915) a continuat dubla profesie a tatălui său, de actor și regizor de teatru și film, optînd pentru cea din urmă și remarcîndu-se cu filme ca: *Ultima misiune*; *Visul fericirii*; *O viață pierdută*; *Întîlnire în noapte* etc.

ACTORI ȘI ROLURI

Ingrid Bergman în comedia *Floare de cactus*.

● telegrame ●

● Claude Lelouch a anunțat că, începînd din 1972, va încredința în fiecare an unei echipe de tineri cineasți realizarea a 13 filme, cu un buget modest și turnate într-un timp record: «Cînd ai talent și o povestire bună — spune el — ești înuul să risipești banii plătînd onorariile vedetelor și zile de lucru de prisos».

● Bernardo Bertolucci pregătește primul tur de manivelă al filmului «Ultimul tango la Paris». Vedetă feminină — Dominique Sanda, o tînără actriță franceză în ascensiune. Partener — probabil Marlon Brando (producătorii nu și-a spus încă definitiv cuvîntul).

● Protagonista noului film al lui Jerzy Kawalerowicz «Magdalena», este actrița Lisa Gastoni.

● După Cary Grant, un alt mare actor american declară că în curînd se va dedica, cu predilecție, activității de producător — Gregory Peck: «Nu spun că n-am să mai joc — ne liniștește Peck — ci doar că n-am să accept dec scenariile foarte bune».

● La sfîrșitul acestui an, Sidney Poitier se va instala în Anglia unde va turna, în calitate de producător, filmul «Un decembrie cald».

● Cliff Richard reapare pe platouri într-un musical intitulat «Xanadu», regizat de Peter Hamman.

● Dino de Laurentis și Serghei Bondarcuk proiectează o nouă coproducție italo-sovietică cu Paul Newman în rol principal.

● O nouă «Elena din Troia», în versiunea lui Renai Castellani, va avea ca protagonistă pe Rosanna Schiaffin (fotografia din stînga).

● «A iubi din nou» se numește filmul la care lucrează în prezent regizorul japonez Kon Ichihawa și care pare fi o «Love Story» transpusă pe alte meridiane. În roluri principale — Ruriko Asaaka și actorul francez Renau Verley.

POLUAREA— PROBLEMĂ LA ORDINEA ZILEI

Deșertul roșu?
Deșertul galben?
Deșertul negru.
Al poluării.

La doi pași
de Veneția,
lingă
concentrarea
industrială
Porto Maghera,
uriașul morman
de deșeuri
de toate
felurile
capătă
un plus
de semnificație.
Arta,
poezia,
frumosul—
inecate
în gunoi...

Ne aflăm la începutul unui deceniu deosebit de promițător în dezvoltarea tehnicii și totuși, în mod paradoxal, pe măsură ce sporește zestrea industrială a lumii și crește capacitatea omului de a influența și «modela» natura în folosul lui, se profilează la orizont, tot mai amenințător, o primejdie pentru înșeși destinele umanității: poluarea mediului.

Dezvoltarea continuă a industriei și a mijloacelor de transport, creșterea populației, mărirea ponderii locuitorilor din centrele urbane, reducerea suprafețelor acoperite de păduri și altă vegetație cu funcții de regenerare biologică fac ca mediul înconjurător să devină tot mai viciat, iar combaterea poluării mediului — o necesitate vitală. De ce? Care sînt sursele de poluare? Care sînt dimensiunile reale ale pericolului?

Poluarea aerului cu pulberi, vapori și gaze nocive generate de procesele tehnologice ale diferitelor industrii, de instalațiile energetice și de ardere, de motoarele termice, pune în primejdie viața oamenilor, dăunează regnului animal și vegetal, nimiceste bunuri materiale, produce însemnate pierderi economice. În Statele Unite ale Americii, țară în care poluarea mediului prezintă de pe acum aspecte alarmante, 90 milioane de automobile produc anual 80 milioane de tone de poluanți, în care se includ 60 de milioane de tone de oxid de carbon, gaz deosebit de toxic. Arderea a 6 milioane de tone de combustibil solid, corespunzător necesităților de energie ale unui oraș mare, conduce la deversarea în atmosferă a 420 000

POLUAREA — PROBLEMĂ LA ORDINEA ZILEI

tone de bioxid de sulf, gaz dăunător plămînilor, corosiv pentru orice metal, distrugător al construcțiilor.

Aceste efecte nefaste sînt amplificate de poluarea continuă și masivă a rîurilor, lacurilor, mării și oceanelor prin uriașele cantități de ape uzate deversate de către industrie. Pornind din munte, unde sînt instalate industrii de prelucrare a lemnului sau exploatarea miniere, piraiele, altădată purtătoare de unde cristaline, își îndreaptă ape maculate printre noi și noi obiective industriale, care la rîndul lor deversează reziduuri. Orașele scurg în rîuri apele menajere, dejecția străzilor, resturile industriilor. Apa de băut pentru aglomerările tot mai mari de oameni începe să lipsească. Spre mări și oceane curg încontinuu resturile activității omenești, se zvîrlă inconștient alte reziduuri, în special cele petroliere. Continuarea poluării mării și oceanelor în ritmul actual poate avea urmări catastrofale, deoarece se ajunge astfel la distrugerea algelor și a planctonului, privind omenirea de o importantă sursă de oxigen și de însemnate rezerve nutritive.

Poluarea aerului și a apelor va duce și la modificări ale climei planetei noastre. Creșterea cantității de bioxid de carbon din atmosferă cu circa 25 la sută pînă în anul 2000 va avea drept efect mărirea cantității de căldură primită prin radiație și prin aceasta o ridicare a temperaturii medii; se va topi o parte din ghețarii veșnici, în special cei ai calotelor glaciare, va crește nivelul oceanelor și al mării, întinse suprafețe de pămînt aflate la nivelul mării, mii de localități vor fi înghițite de ape! Omenirea, care se va dubla pînă în anul 2000 și poate se va înzeca în următorii 130 de ani, va avea la dispoziție mai puțin pămînt, mai puțin apă, mai puțin aer. Ce paradox!

Poluarea cu substanțe chimice folosite în agricultură devine îngrijorătoare. Fungicidele se întîlnesc încă în sol la mai mulți ani de la utilizare; sînt preluate de apele de ploaie și transportate în bazinele de alimentare cu apă potabilă; se regăsesc în carnea animalelor care s-au alimentat din zonele tratate. Pînă și în apele îndepărtate ale Oceanului Înghețat s-au descoperit urme de DDT și de detergenți...

Îngrijorătoare apare și problema deșeurilor, al căror volum crește o dată cu bunăstarea omenirii. În anul 1969 americanii au aruncat 250 milioane tone de deșeurii solide, cuprinzînd 60 milioane cutii de conserve, 30 miliarde sticle, 100 milioane anvelope uzate, 30 milioane tone de hîrtie, 4 milioane tone de ambalaje de plastic, 9 milioane autoturisme. Desigur că unele din aceste deșeurii se recuperează, dar cu prelucrări din care apar noxe; altele se ard generînd, la rîndul lor, produși poluanți; multe se aruncă în apa rîurilor și a oceanelor, dar cele mai multe zac zvîrlite, «murdărînd» peisajul, mediul înconjurător.

Hotărît lucru, omul parcă simte plăcere în a vicia natura.

Mai sînt și alte aspecte despre care se vorbește mai puțin, dar reale și însemnate. Ne referim la poluarea sonoră și poluarea termică, ca rezultat al activității omenești.

O serie de industrii, cu precădere cele energetice, care folosesc combustibili nucleari, necesită mari cantități de apă de răcire. Această utilizare, în special cînd apa este luată din lacuri, ridică temperatura medie a zonei respective, ceea ce conduce la o tulburare a echilibrului biologic. Mărirea temperaturii zonelor înalte ale atmosferei este rezultatul creșterii densității zborurilor avioanelor supersonice.

Nu numai industria și transportul, dar și mașinile și aparatele care fac viața noastră din ce în ce mai comodă contribuie la poluarea cu zgomot. Pe lîngă aparatele casnice — ca frigiderul, aspiratorul de praf, mașina de spălat rufe, cu zgomotul lor mototot — radioul, televizorul, magnetofonul și toate celelalte mijloace de distracție asaltează urechea noastră cu un zgomot continuu care crește în intensitate. Se apreciază că nivelul fondului de zgomot se dublează la fiecare zece ani. Urechea este supusă astfel unui efort traumatizant, care se transmite mai departe creierului.

Rezultat nedorit al uneia dintre cele mai minunate cuceriri ale științei, poluarea cu radiații radioactive apare ca un pericol din cele mai grave. Deși în această direcție s-au luat măsuri severe, oare nu pot apărea accidente, oare nu poate să survină saturația depozitelor de deșeurii, oare nu se pot însuma radiațiile emise azi în cantitate considerată nepericuloasă?

O COTITURĂ ÎN ISTORIA BIOLOGICĂ A OMULUI ?

● 1 kg de benzină degajă în motorul cu ardere internă 470 g de oxid de carbon, 23 g de hidrocarburi nearchide, 15 g de oxid de azot, în timp ce 1 kg de motorină degajă prin ardere în motorul diesel numai 20 g de oxid de carbon, 4 g de hidrocarburi nearchide, 13 g de oxid de azot.

● La mersul încet în gol (ralenti), motorul cu benzină conține în gazele de evacuare 7—10 la sută oxid de carbon, foarte dăunător sănătății omului. Această cantitate scade la funcționarea în sarcină la 2,5—3 la sută. Așadar, atenție la... motor!

● În R.F. a Germaniei, industria și autovehiculele evacuează anual în atmosferă 7 milioane tone oxid de carbon, 5 milioane tone bioxid de sulf, 3 milioane tone hidrocarburi, 2,5 milioane tone oxizi de azot, 2,5 milioane tone funingine și praf.

● În luna ianuarie 1970, Institutul «International Oceanologic» (S.U.A.) a efectuat un sondaj de opinie incluzînd întrebarea «Care ar fi, dintre toate activitățile omenești, aceea căreia ar trebui să i se afecteze cea mai mare creștere de fonduri guvernamentale?» Au existat 11 posibilități de răspuns, dar 42 la sută dintre cei chestionați au ales răspunsul «combaterea poluării».

● S-a calculat că realizarea a două centrale nucleare la Zion, în statul Illinois, S.U.A., fără turnuri de răcire (răcirea efectuîndu-se cu apa din lacul Michigan, pentru reducerea costului investițiilor) ar duce la creșterea temperaturii lacului cu 9 grade, ceea ce ar avea drept efect moartea peștilor, mărirea cantității de alge. Într-un cuvînt: moartea lacului!

● Numai în orașul New York, motoarele de turbo-reactor dau adițional 1139 tone de oxid de carbon și 409 tone de particule de fum anual.

● În anul 1969, S.U.A. au cheltuit mai mult pentru programul «Apollo XI» decît pentru combaterea poluării aerului și apei.

● În anul 1920, deșeurile menajere colectate pe zi în S.U.A. reprezentau, pe locuitor, 1,24 kg; în anul 1970, au ajuns la 2,25 kg, și în anul 1980 vor fi de 3,6 kg. Deci o triplare în decurs de 60 de ani.

● Citat din Rachel Carson: «În istoria biologică nici o viețuitoare nu a supraviețuit mult timp dacă mediul a devenit nefavorabil pentru ea; dar nici o viețuitoare înaintea omului nu a poluat în mod deliberat mediul».

Evident, poluarea mediului vizează însăși existența speciei umane.

Este oare tabloul viitorului omenirii atît de dramatic pe cît a fost zugrăvit? Nu, fiindcă sînt în curs de aplicare măsuri corespunzătoare. Dacă numai unele glasuri izolate semnalau acum 10-15 ani existența unui dezechilibru între activitatea omenească și natură, astăzi tot mai multă lume își dă seama de acest lucru; acțiuni antipoluare figurează la loc de frunte în programul tuturor administrațiilor naționale;

în unele țări s-au înființat ministere sau departamente guvernamentale pentru protecția mediului ambiant. Problema constituie o preocupare de căpetenie și a Organizației Națiunilor Unite.

Așadar, putem spera că dezvoltarea industrială a omenirii nu va fi frînă de pericolul degradării mediului. Se fac și se vor face cu tot mai multă stăruință eforturi pentru combaterea noxelor la geneza lor sau prin reținerea sigură. Rezultatele vor fi pe măsura așteptării — deoa-

rece capacitatea de inventivitate a spiritului omenesc este infinită — cu o singură condiție: ca oamenii să fie și să rămînă conștienți de faptul că poluarea mediului ambiant, dacă nu va fi la timp și eficient stăvilită, va deveni un adevărat flagel al veacului XX.

Prof. dr. ing. Călin Adrian VASILESCU, laureat al Premiului de Stat, membru al Comisiei pentru combaterea poluării mediului a Academiei Republicii Socialiste România

INAMICUL PUBLIC NR. 1: AUTOMOBILUL

Automobilele se înmulțesc văzînd cu ochii; cîteva zeci de mii la începutul secolului, zeci de milioane acum cîțiva ani, peste o sută de milioane astăzi.

Iată un exemplu al acestei vertiginoase creșteri și al consecințelor sale. Elveția avea, în 1960, 574 000 de mașini, în 1965, 1 milion, și în 1968, 1,3 milioane. Treizeci și două de milioane de automobile intră anual în această țară și toate împreună consumă peste 2 miliarde de litri de benzină.

Dar multe din emanațiile provenind de la combustie sînt toxice: oxizii de azot, bioxidul de sulf, acizii clorhidric, bromhidric, sulfuric, azotic, oxidul de carbon, aldehide și combinații ale plumbului. În 1968, în Elveția s-a socotit că emisia de plumb a fost de 600 tone anual, ceea ce înseamnă că pentru fiecare km de autostradă revin cam 200 kg! Acest metal se depune, cel mai adesea, pe plantele din zonele învecinate cu drumurile frecvent circulat, cu predilecție pe cele care au frunze late (salata, spanacul, porumbul). Introduse în hrana animalelor și a omului, aceste plante duc cu ele și plumbul cu care au fost încărcate. Cantități cu mult peste dozele admise au fost identificate în laptele de vacă, în carnea oilor, în untura porcilor, iar de aici, mai departe, în corpul uman. Și iată o tristă ironie. Oamenii care n-au voie, pentru a urca la volan, să-și introducă alcool în sînge, se «răzbună» introducînd altora (dar și lor!) otrăvuri încă și mai periculoase: oxidul de carbon și sărurile de plumb.

Cînd respirăm aer viciat de coșurile fumegînde ale fabricilor și de automobile nu vă dați seama că în plămîni dv. pătrund «gloanțe» nevăzute, dar perfect reale. Puteți judeca după această fotografie (o mărire de 20000 de ori).

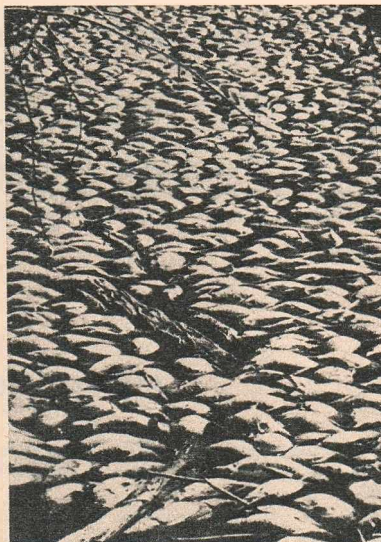
O imagine plastică a ceea ce reprezintă poluarea pentru civilizație: un pericol de moarte. Fotografia a fost luată cu prilejul unei manifestații antipoluare în S.U.A.

„PRIMĂVARA PEȘTELOR MORȚI“

Primăvara trecută, malurile lagunelor Skokie, situate la nord de Chicago, au fost acoperite cu mii de pești morți, maldăre întregi de cadavre dezolante și inutile. Dezghețul care pune întoldeauna în mișcare torențele de apă scosese din măruntăiele liniștite ale lagunelor această terifiantă recoltă a morții.

În aceste locuri, peștii trăiau în număr mare chiar și în iernile cele mai grele, sub cruste groase de gheață, grație oxigenului dizolvat în apă; moartea lor nu avea deci nici o explicație plauzibilă. Și totuși ce se întimplase? Cercetările întreprinse de autoritățile federale au arătat că în vara anului precedent poluarea apelor atinsese un grad foarte mare. Resturile menajere și reziduurile industriale deversate aici au produs o deosebită dezvoltare a florei din lagună care, o dată cu venirea iernii, prin putrezire, a început să consume oxigenul în proporții foarte mari. Lipsii de oxigenul necesar în respirație, peștii s-au sufocat în masă și au căzut jertfă indirectă la impurificării apei. Primăvara aceasta a peștilor morți este, într-un anumit fel, oglinda fragilității echilibrului biologic și a însăși vieții pe Terra.

literare

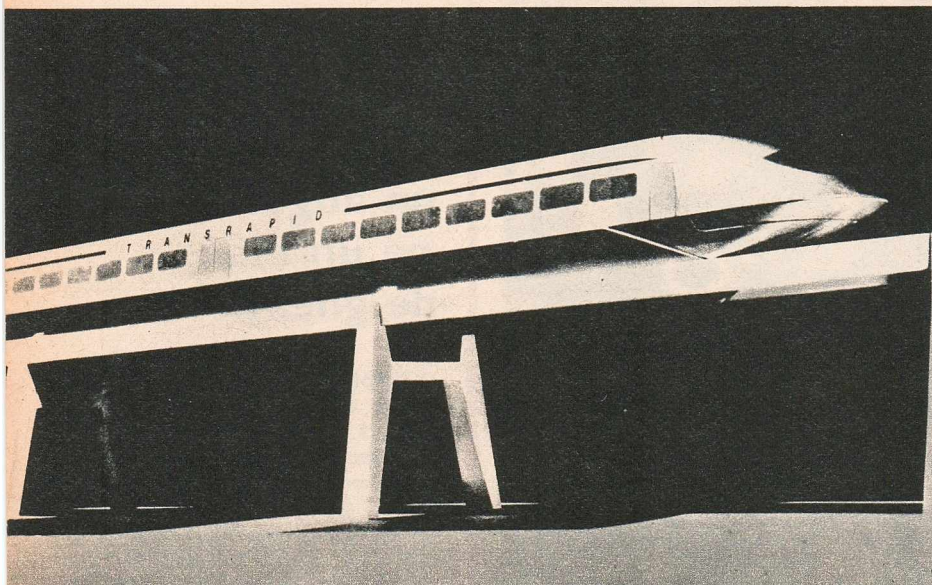
de Lucian RAICU

Radu COSAȘU:

un august pe un bloc de gheață

Simplu spus, calitatea esențială (și atât de rară!) a lui Radu Cosașu este că scrie despre lucruri care interesează cu adevărat. Într-un spirit direct și imediat asupra conștiinței pe care o constrînge să ia act de real și, în același moment, să-l gîndească acut, să-l *problematizeze*. De remarcat că ultima sa carte, interesînd pe toți și dînd tuturor senzația de care vorbeam, a identificării, a regăsirii, reprezintă în ultimă instanță o dezvăluire de sine, o mărturisire. În formele oricît de obiectivate ale jurnalisticii, ale informației riguroase, avem transcrierea unei diagrame sufletești de o impresionantă fidelitate a subiectivității. Confeșiunea se desfășoară în felul cel mai paradoxal în aparență, de unde și farmecul ei ciudat, fiind construită dintr-un material neutru, atât de îndepărtat de căutarea efectului personal. Iată o carte (pare a spune convenția, formula scriitorului) în care nu se ivește nimic din ființa intimă a celui ce a compus-o, în care, dimpotrivă, aceasta este neglijent sacrificată formelor impersonale de adresare. De la început pînă la sfîrșit, autorul ei decupează, alege, eventual spre a se desfăta cu armonia montajului, din infinitul de știri ce se revarsă zilnic, emanație a purei exteriorității, a spectacolului lumii. Dar din aceste decupaje se constituie în cele din urmă un veritabil roman al ființei, de o excepțională discreție, revelația unei personalități în continuă «relație» cu lumea: relație care doare de cîte ori intră în funcțiune și, de fapt, și asta spune totul, nu e niciodată întreruptă. Structura unei conștiințe în permanentă tensiune, în ciuda efortului vizibil de liniștire, modelează fiecare rînd. Un ton amar, care nu se dezvăluie cu facilitate, însoțește montajul (în sine savuros), un lirism crîncen al participării traversează notația cea mai detașată. Amărăciune pe un fond de irepresibilă vitalitate, melancolie care încearcă să se disimuleze în transcriere stringentă, în epică victorioasă a imprezizibilului, în curiozitate și generoasă apetență față de realul scînteietor. E izbitor, de altfel, dincolo de orice, sentimentul de siguranță al scriitorului în vârtejul atîtor incertitudini, siguranța că această carte pe care o scrie acum, dar cu sugestia intimă că o scrie dintotdeauna — îl reprezintă.

Un August pe un bloc de gheață dezvăluie mai limpede în Radu Cosașu unul dintre punctele de referință de care dispunem, un criteriu de mare stabilitate la care sîntem bucuroși că ne putem raporta.

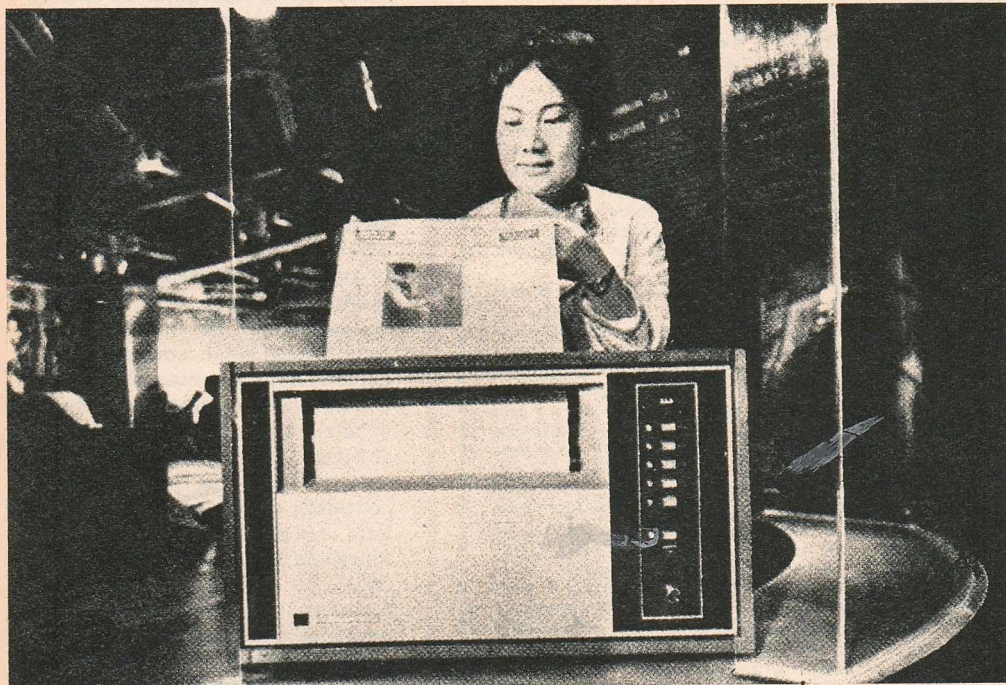
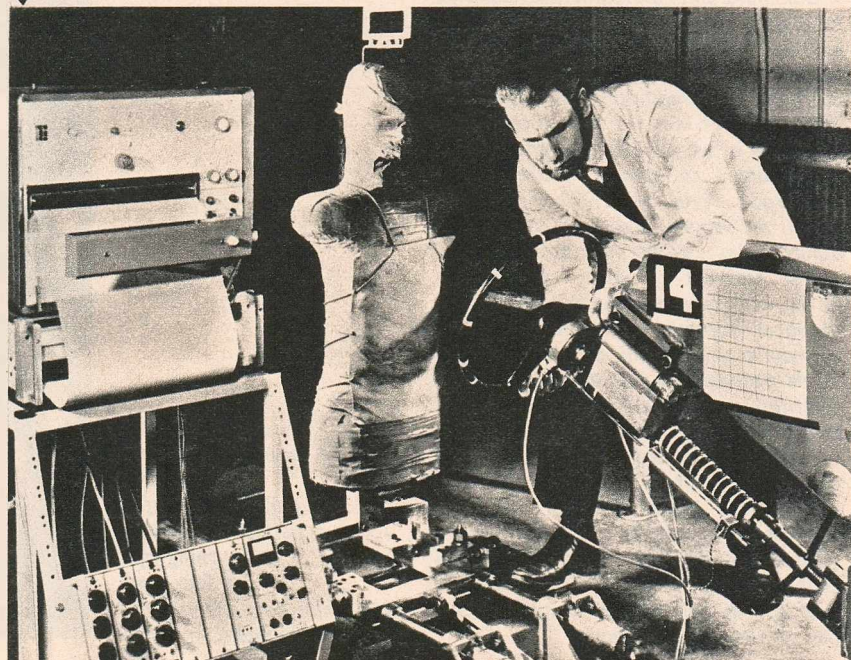

▲ aviotren '80

Acest tren merită cu adevărat denumirea de tren al viitorului: el se va deplasa «ghidat» de un câmp magnetic, grație unui motor cu inducție. Viteza maximă: 500 km/h. Proiectul nu are nimic științifico-fantastic. Este vorba de studii preliminare pentru o nouă comunicație feroviară între Hamburg și München, care va fi terminată probabil în 1980. Viteza trenului va fi practic egală cu cea a unui avion.

paza bună

Inventatorii acestui nou tip de volan, experimentat de o companie britanică, l-au denumit «absorbant de șoc». Cu alte cuvinte, să tot ai accidente cu el, că nu pățești nimic... Firește, lucrurile nu stau chiar așa, dar paza bună trece primejdia rea. Noile tipuri de Ford-Cortina vor fi înzestrate cu astfel de volane.

▲ tipografie la domiciliu

Peste circa zece ani — afirmă directorul secției de dezvoltare a ziarului japonez «Asahi Shimbun», Tomoo Hirooka — abonații își vor tipări singuri cotidianul acasă la ei cu ajutorul aparatului din fotografie, aflat în curs de experimentare. Aparatul, care îmbină principiile televiziunii cu cele ale tehnicilor moderne de reproducere (XEROX etc.), nu va costa mai mult decât un televizor. Întreaga operațiune de tipărire nu va depăși cinci minute. Firește, este prea devreme pentru a judeca implicațiile acestei invenții. Dar ea există... și dă de gândit.

coverul fermecat

Este un fapt incredibil, dar dovedit din punct de vedere științific: într-o atmosferă umedă, o persoană mergând pașnic pe un covor obișnuit poate genera electricitate statică la o tensiune de 10 000 volți... Cu rezultatul pe care-l vedeți în fotografie. Cercetări recente sînt menite să facă imposibile pe viitor asemenea surprize dezagrabile. Fibre de oțel inoxidabil sînt țesute în materialul textil. Fără aceste fibre, covorul riscă să devină — uneori — un covor fermecat.

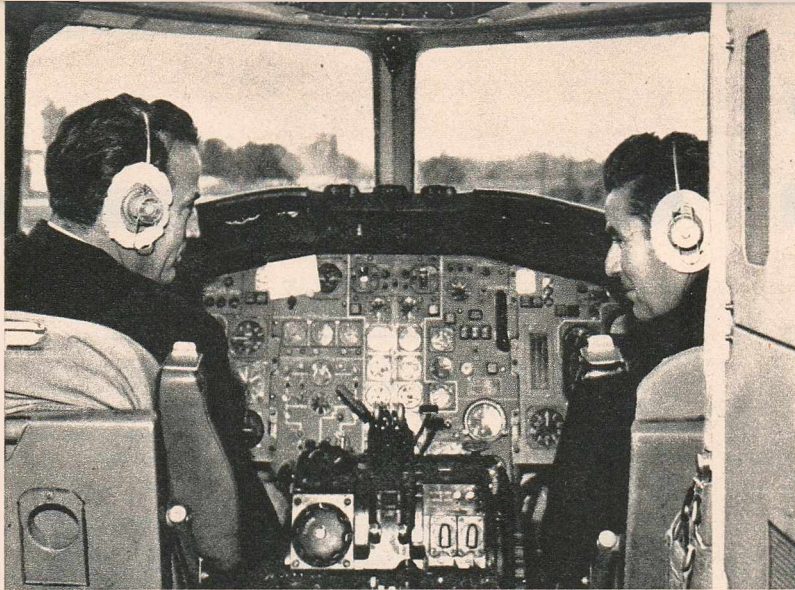
dialog cu cititorii

de H. DONA

O observație oarecum deosebită ne-a fost adresată de către cititorul **Radu Giușcă** din Brăila, căruia revista noastră i se pare, uneori, cam «prea prozaică». Dacă termenul de «prozaic» ar fi fost luat în accepția de «oarecare», «cenușiu», «plat», am fi trebuit — fără nici o plăcere, desigur — să recunoaștem că, într-adevăr, câteodată, unora dintre textele publicate în revistă li se mai potrivesc. Într-o măsură mai mare sau mai mică, aceste de loc flatante calificative. Dar nu, acuzația de prozaism este îndreptată de către cititorul nostru brăilean mai ales împotriva unei părți a tematicii abordate de către noi. Prea multe explicații n-am găsit în scrisoare, dar și din puținele rînduri care ne-au fost oferite am putut distinge — și credem că nu greșim — un anume dispreț subtil pentru subiectele prea «terestre», o anumită rezervă boierească față de strădaniile de a lua în discuție micile și marile probleme cotidiene de care fiecare dintre noi ne lovim și cu care fiecare avem de-a face. Dacă am înțeles bine, interlocutorul nostru ar fi vrut să ne vadă preocupăți numai de chestiuni «elevate»: dacă nu de nemurirea sufletului, atunci cel puțin de niscaiva sentimente eterne. Nu vrem să desconsiderăm asemenea preferințe; ridicarea la idei generale, interpretarea, să-i zicem filozofică, a relațiilor particulare, exprimarea într-o manieră și într-un limbaj capabile de un puternic impact emoțional și intelectual, toate acestea constituie ambiția — mărturisită sau nu — a oricărei activități gazetărești. Dar o asemenea activitate nu are rațiune de a fi, nu există pur și simplu în afara reflecției și dezbaterii problemelor de toată ziua ale colectivității din care facem parte, a acelor probleme pe care pot să le numească unii «prozaice», dar care nu rămân mai puțin esențiale. A vorbi despre «om și armele sale», cum zice Vergiliu, despre muncă, despre pământ, despre unelte, despre grijile și bucuriile existenței cotidiene, este nu numai o datorie față de cei care ne citesc, ci și o sursă extraordinară de satisfacții autentice. Am mai putea adăuga că, de fapt, ceea ce e prețios, rar, neobișnuit, nu constituie neapărat o sursă mai autentică de poezie decât ceea ce pare obișnuit, prozaic. Să ne aducem aminte de strălucitoarele pagini în care George Călinescu demonstra că nu păunul este poetic, ci boul. Așa că, stimate tovarășe Giușcă, vom continua și în viitor să ne ocupăm mai mult de boi decât de păuni, bineînțeles nu numai din motive estetice, ci și pentru a ne aduce contribuția la îmbunătățirea aprovizionării populației.

Referindu-se la un text apărut recent în revistă, cititoarea **Octavia Pădureanu** din Buzău se întreabă dacă nu cumva o atenție prea mare acordată politetii, «manierelor frumoase», nu constituie, de fapt, o încurajare pentru afectare, pentru lipsă de naturalețe și, chiar, pentru o anumite formă de ipocrizie. Desigur, manierele politicoase nu reflectă neapărat existența unor autentice calități sufletești și procesul de modelare a conștiinței, de promovare a unui comportament izvorit din solide principii morale nu se poate reduce la însușirea unor reguli de politețe. Dar, nici nu putem tolera ca sub masca naturaleții, a francheții să înflorească manifestări grosolane dacă nu chiar mitocănești, cultul unei comportări rudimentare. Pentru omul unei conștiințe înaintate, naturalețea frustră, asupra căreia n-a intervenit acțiunea formativă a rigorilor educative, nu poate constitui, în nici un caz, un ideal. Nu de puține ori o asemenea naturalețe exprimă, în fond, egoism neînfrinat, dispreț și desconsiderare față de cei din jur, suficiență și incultură. Dimpotrivă, o atitudine politicoasă reprezintă un pas necesar în cultivarea unor relații umane bazate pe respect reciproc și spirit de concurență.

Cititorul **Nicolae Bulț** din Deva ridică — după atîția alții — problema fotografiilor color din revistă și ne sfătuiește să publicăm mai multe pagini color și în special mai multe fotografii de actualitate. Așa cum am mai avut prilejul să explicăm, în acest domeniu ca și în atîtea altele, simpla voință (sau bunăvoință) nu este suficientă. Există anumite bariere tehnice în limitele cărora trebuie să ne mișcăm; într-o revistă de 32 de pagini, cum este a noastră, nu avem posibilitatea să publicăm mai mult de opt pagini color (inclusiv copertele și paginile de reclamă). În ce privește actualitatea, trebuie de asemenea să ținem seama de faptul că tipărirea unei policromii este un proces îndelungat și că, deci, nu este posibilă o operativitate prea mare (ca să nu mai vorbim de alte impedimente tehnice). După cum se vede, în ultimele săptămîni facem totuși eforturi, de loc simple, pentru a depăși aceste greutăți. Tocmai de aceea am vrea ca cititorii noștri, prietenii noștri, să ne înțeleagă. Un lucru e cert: avem astăzi posibilitatea de a face mai mult decât am făcut ieri. Aceasta înseamnă că miine vom putea face mai mult decât astăzi.

12 minute de eroism

Într-una din zilele lui octombrie, de pe una din pistele modernului aeroport Mihail Kogălniceanu-Constanța trebuia să decoleze turboreactorul BAC-111, înmatriculat YR-BCD. Operațiunile de pregătire a zborului decurgeau normal. Șeful serviciului de exploatare tehnică aeroportuară îi raporta comandantului aeronavei că totul a fost verificat și este în ordine.

O scurtă comunicare în mai multe limbi de folosință internațională anunță imbarcarea celor 75 de pasageri și, puțin după aceea, de la turnul de dirijare a zborurilor se transmite obișnuita aprobare: «Permiteți decolarea turboreactorului YR-BCD pe traseul Constanța-Frankfurt pe Main».

Motoarele sînt ambalate și avionul începe să ruleze pe pista betonată, lungă de doi kilometri și jumătate, după care se desprinde într-un unghi de circa 45 de grade de pământ. Doar două secunde au trecut de la despărțirea de sol și actul care putea deveni fatal s-a produs. La circa zece metri înălțime, un stol de pescăruși, ieșit în fața navei în plină ascensiune, a fost absorbit de unul din motoarele turboreactorului, care s-a blocat.

Este destul de binecunoscut că, pînă în prezent, toate încercările întreprinse în lume pentru alungarea stolurilor de păsări din coridoarele de zbor — cum ar fi realizarea unor instalații care difuzează tunete de alarmă, sunete de păsări sau crearea unor plantații în culori antipatice — nu au putut evita aceste situații imprevizibile și, de aceea, asemenea accidente au de cele mai multe ori un epilog tragic.

Era un moment extrem de critic. La o asemenea înălțime, efectuarea unei aterizări este practic imposibilă. O decizie cu sorți de izbîndă trebuia luată în ci-

teva secunde. Comandantul aeronavei, Viorel Zama, și copilul Florian Girjoabă, fără să-și piardă cumpătul, au început o suită de manevre rapide și corecte.

Luînd o înălțime care avea să asigure în final o aterizare optimă, piloții au ocultat zona dealurilor din vest printr-un viraj de mare precizie spre est. Au trecut în zbor zărant peste dealul și lacul Tașaul.

În acest timp și operatorii de la turnul de dirijare a zborurilor treceau prin momente de maximă tensiune nervoasă, deoarece aeronava nu era interceptată în radar.

Ultimele minute din acest interval de timp, care nu a însumat nici un sfert de oră, au încununat cu succes supremul efort. Condusă cu măiestrie și singe rece, nava a reușit să aterizeze. Echipajul, alături de călători, era din nou pe aeroport.

La coborîrea din avion, pasagerii și echipajul trăiau o scenă emoționantă. Adresînd mulțumiri piloților care le-au salvat viața, zecile de pasageri, tineri și vîrstnici, nu pridideau să laude calitățile profesionale de care au dat dovadă piloții în această grea încercare. La cererea lor, tot Viorel Zama și Florian Girjoabă au pilotat un alt avion care i-a transportat la destinație. Era semnul recunoștinței și încrederii în curajul și pregătirea profesională excepțională a celor doi piloți români.

Întrebați la întoarcerea din cursă dacă le-a fost teamă, comandantul de aeronavă Viorel Zama a răspuns că în tot timpul misiunii nu au trăit de loc sentimentul spaimei sau deznădejdii. Răspunsul lor caracterizează de fapt profilul comun al multor aviatori, care au ridicat de-a lungul deceniilor prestigiul aripilor românești.

În analele aeronauticii românești s-a înscris încă o pagină de eroism și de înaltă conștiință profesională.

Gh. AĞIU

OPINII și munca și distracțiile au rosturile lor

Nu cred că găsești mulți oameni care să spună că de-a lungul vieții lor au avut o mare bucurie și satisfacție ca atunci cînd și-au pus la punct o treabă, cînd au simțit că au muncit cu spor și din munca lor s-a ivit un lucru cu adevărat deosebit. Cred că nimeni nu s-ar apuca să facă un lucru dacă n-ar ști că el face trebuință cuiva, că o să bucare pe un semen de-al lui.

Îmi aduc aminte că cel mai împăcat cu mine însumi, mai mulțumit, am fost în anii tineri, cînd credeam că pot să fac orice și îmi era foarte greu să renunț la un lucru de care mă apucasem. Chiar dacă atunci existau multe piedici în cale. De aceea, acum privind în jurul meu și observînd că mai sînt unii flăcăi, e drept nu mulți, care caută să înșele timpul, să-l petreacă oricum, sînt sigur că nu au apucat pe o cale bună, că o dată ajunși oameni în vîrstă, cînd o să privească înapoi, n-o să fie mulțumiți de propria lor viață.

Strada Unirii din orașul nostru e adeseori ocupată seară de seară de astfel de tineri. Și nu numai seara, ci și în cursul zilei, cînd imensa majoritate a populației e la lucru, își aduce contribuția la mersul înainte al țării. Nu zic că nu e bine să se plimbe, dar nu să-ți faci din asta singurul mijloc de a-ți petrece timpul liber.

Că unii tineri nu știu cum să-și pe-

treacă vremea, e în primul rînd vina lor. Dar o vină mare purtăm și noi, cei mai în vîrstă, părinții lor, cum ar veni. E greșit să crezi că dacă dai copilului ce-i trebuie, mîncare și îmbrăcăminte, ai terminat cu el. Nici un pom nu se procedează așa. Și copacul, dacă vrei să dea roade, n-are nevoie numai de pămînt. Trebuie udat la vreme, săpat în jurul rădăcinii, supravegheat și intervenit la timp cu foarfece, să-l modelezi, să-i dai coroanei forma pe care o vrei.

E nevoie de sfaturi în muncă, dar e nevoie și de sfaturi în timpul liber. Pentru că, tînăr fiind, crezi că se poate orice, că ai destulă vreme pentru muncă, dar nu-i așa. O dată te trezești că au trecut anii și tu nu ai făcut mare ispravă, n-ai așezat nici o temelie de soi. Și atunci n-ai nici o mulțumire sufletească.

De aceea bine e ca organizațiile de partid, de U.T.C., sindicatele, toți cei care se ocupă de educația tineretului, să vegheze mai îndeaproape și să găsească noi căi de a ajunge la sufletul omului. Că omul e dator să muncească opt ore, dar și în rest are obligația de a sluji într-un fel viața, modelînd-o pe a lui sau pe a altuia. Cu vorbe, cu fapte sau numai fiind el exemplul, în tăcere, prin comportarea sa.

Constantin VĂRGATU, tehnolog Uzina „7 Noiembrie”-Craiova

Cronica satirică

de Teodor MAZILU

ultima țigară

De fiecare dată e hotărît să înceapă o altă viață, să nu mai bea, să nu mai fumeze, să nu mai piardă timpul. Cu alte cuvinte aspiră spre o viață nouă. A găsit că dorința de a regenera îi stă bine, așa cum altora le stă bine cu pălăria. Cînd îl întrebi ce mai face, îți răspunde mecanic:

— Cum ce să fac? Încep o viață nouă... De cînd îl știu tot începe și iarăși începe o viață nouă, mereu e pus pe regenerare, mereu e dornic de progres și schimbare. Vrea un cămin, vrea oxigen, vrea vitamine, vrea o iubire curată. Țigara pe care o fumează e ultima.

— De miine mă las de fumat.

El întotdeauna fumează ultima țigară. De aceea are țigara un gust atît de plăcut... E convins că are foarte multă voință, atît de multă încît nici n-o mai folosește. De ce să nu fumeze dacă știe că oricînd se poate lăsa de fumat?

Măgăria pe care o face cu atîta voce bună e și ea, evident, ultima... Are întotdeauna remușcarea la îndemînă. Nu e o problemă să se ia cu miinile de cap.

— Gata, de miine nu mai sînt porc... E ultima oră cînd mă țîn de porcării...

Plăcerea lui supremă e să-și refacă viața. Regenerarea vieții e o distracție mai amuzantă decît un ceai dansant. S-ar tot regenera pînă la adînci bătrîneți.

Femeile le cucerește tot cu această bătrînă, uzată, ciupită de vărsat, dorință de împrăspătare etică.

— Ce faci diseară? Nu vrei să-ți refaci viața?

În fiecare femeie vede un imbold puternic, un argument seducător pentru o viață curată și sistematică... Numai că în fiecare seară găsește un alt imbold.

Mahmureala de dimineață îi aduce — o dată cu ciorba de burtă — și sfîșietoare remușcări. N-ar putea trăi nici fără ciorba de burtă, nici fără remușcări.

— E ultima oră cînd mai beau pînă cad sub masă... Gata...! Ajunge! De miine nu mai pun picătura de alcool în gură.

E atît de convins că n-o să mai bea încît se bucură grozav și din această bucurie curată se naște o beție de nu se vede om cu om...

El vrea să-și refacă viața... Dar de tot atîta refăcut, dres, spălat, peticit, praf și pulbere s-a ales din viața lui. Nici nu mai știu dacă mai are ce să dreagă...

de P. P. NAȘU

PSEUDO

Și fiindcă vremea a început să se asprească, m-am gândit c-ar fi potrivit să mă întâlnesc cu amicul meu, proaspăt sosit din provincie, la Crama Domnească. Că vedeți, îmi mai rămăsese în memorie expoziția culinară pe care o probasem în primăvară la Hanul Prahova: cîrnăciori de Oradea, oltenești, de Pleșcoi, de Gabrovo, păstrămioarele de gîscă, de purcel, de vacă, porumbei fripti la comandă, ficăței de pasăre prăjiți în unt și cite și mai cite alte bunătățuri...

Bine dispozați de o asemenea perspectivă, pregătiți de a rămîne ifilii, ne-am așezat la o masă rustică, într-un colț al pivniței, și-am început a întreba de... udătură. «Avem vin de-al casei: și alb și roș», ne asigură o ospătăriță amabilă. Dintr-o scurtă privire schimbată cu amicul ne-am înțeles: «Roș» — grăit-am. «Dar de unde-i de pămînt?» «De-al casei» — veni răspunsul prompt. Ce mai tura-vura, nu se știa din ce podgorie sînt vinurile casei. Si, ca să n-o lungesc, la onorabila cramă nu se servea vinul nici la pahar, nici la jumătate — numai la chilă. Ne-am sacrificat: am cerut chilul și, drept-ii, nu ne-a părut rău. Mai rău a fost cu partea solidă: fripturi, mici, pui la ceaun și cîrnăciori oltenești. De specialitățile mult visate, nici pomeneală. Mici, fripturi, cîrnăciori oltenești... parcă mai auziserăm noi asemenea bucate inedite și prin alte localuri care se aprovizionează cu fantezie. Așa că i-am zis amicului:

«Ce știi tu, măi provincialule, aici aș fi putut minca — dacă nu veneam cu tine — fel de fel de minuni. Tobă de casă, cu șoricî, limbă și-un aspic cum n-ai mai văzut; cîrnăciori de Oradea subțirei, roșcovani și fragezi — de se mestecă singuri; ficăței de pasăre chinuți în unt ars și smoto-ciți în mujdei; porumbei perpelii în țepușe, ce zboară singuri spre gură...»

«Ia mai scutește-mă, domnule, ce-s eu de vină? Doar nu i-am deocheat...»

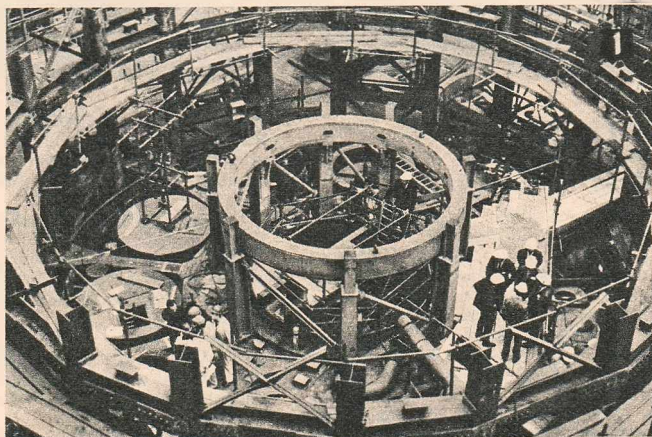
«Ba, bibicule, răspunsu-i-am. Nu i-ai deocheat dar dacă ar servi toate astea la toți care vin de prin alte coclauri și ar mai da și vinul de casă spunîndu-ți și de la ce podgorii veste-l aduc, ce recoltă îi, sau ți l-ar servi în stîcluțe după cum îi place oricărui moftangiu de mușteriu, ai mai găsi vreo masă liberă?»

«Ce-mi vinzi, dom'le?»...

«Ce am. Că doar cum o să-i dau în stambă tocmai eu!»

o fată plină de energie...

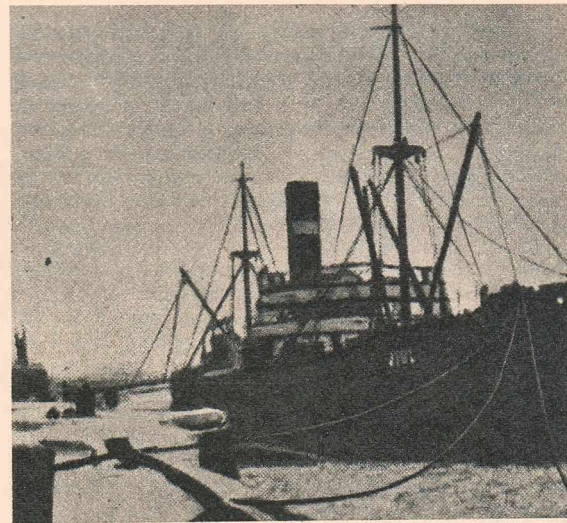
La Dournreay, în Scoția, se construiește o gigantică centrală nucleară al cărei cost se ridică la circa 35 milioane lire sterline și care, folosind drept combustibil plutoniul, va produce în final (în anul 1972) energie electrică în cantitate de 250 MW (fotografia nr. 1). Numai «acur de plutoniu», pe care vi-l prezintă zîmbitoare tinăra din fotografia nr. 2, este capabil să producă o energie echivalentă cu cea dezvoltată de 15 000 de tone de cărbune.

sfînta tradiție

În aceste zile, în toate regiunile viticole ale Franței — Bordeaux, Bourgogne, Alsacia — pretutindeni, au început veselele și agitatele treburi legate de culesul viei și al vinificației.

La via fraților Spanghero de la Montredon-Corbières, în apropiere de Narbonne, mustul este stors din struguri cu picioarele, ca în vremurile de altădată. Nu pentru că aici nu ar fi ajuns încă teacurile sistematizate, ci doar fiindcă așa o cere tradiția, cu sfîntenie păstrată de oricine vrea să se numească un bun viticultor...

primele peste ocean

Navigația românească în apele internaționale este cunoscută în mod cert din 1834, cînd corabia «Marița» a făcut prima traversare a Mării Negre, în... 17 zile, încărcată cu mărfuri pentru Constantinopol. Peste Oceanul Atlantic prima navă românească a trecut în luna august 1915. Societatea maritimă «România» dispunea în vremea aceea de mai multe cargouri, între care erau «Jiub» și «Bistrița». Aceste două nave au fost prinse de închiderea Dardanelor (1915) în Mediterana și nu s-au mai putut întoarce la Constanța. O societate engleză le-a angajat atunci pentru transporturi transoceanice, între Londra și marile porturi ale Americii de Sud. La 13 august 1915 «Jiub» atingea coasta de est a Braziliei, ancorînd la Rio de Janeiro. Cîteva zile mai tîrziu termina aceeași rută și «Bistrița».

mens sana

Un fel de cros, iar după numărul participanților, cel mai uriaș din lume... Un cros fără cronometre și starteri, fără recorduri, fără condiții de vîrstă, sex, performanțe anterioare și toate celelalte. Un cros «al sănătății», cum a fost denumită interesanta întrecere a alergătorilor de la castelul Ermitage din apropierea Copenhagăi. La ultima ediție a acestei singulare curse de fond, în lungime de 14 km, au luat startul și au terminat cursa nu mai puțin de 6 000 de sportivi de toate vîrstele.

noi sîntem prieteni buni!

Pînă de curînd, școlarul Vasea Svișciiov din Kosinsk, Berogovsk, avea numai doi prieteni patruzezi: Tuzik — cățelul și Murik — pisoiul. Plimbîndu-se într-o zi toți printr-un crîng, au dat peste un pui de mistreț rătăcit de ai săi. Adoptat imediat cu unanimitate de sentimente, orfanul solitar a primit, o dată cu numele de Sutik, și o nouă familie. Iată-i pe cei patru amici amuzîndu-se împreună, într-un moment de relaxare cotidiană.

și din nimic iese ceva...

...și încă ceva după care trecătorii — fie ei și jîgmatci englezi — întorc, uluiți, capul. Din dragoste pentru cele două fetițe ale sale, Catherine și Maria (dar și ajutat de o fantezie fertilă la culme), mister Peter Fairhurst din Bexhülle-on-Sea a conceput și realizat această jucărie unicat despre care fotoreporterul agenției Keystone e de părere că are tot ce-i trebuie mai puțin, eventual, o chiuvetă...

ASIGURĂRILE ADAS - MĂSURI UTILE DE PREVEDERE

În dorința de a oferi amănunte despre unele măsuri de prevedere, publicăm detalii oferite de **Administrația Asigurărilor de Stat** cu privire la diferite asigurări puse la dispoziția cetățenilor.

În acest număr ne referim la **ASIGURAREA CU TERMEN FIX**.

Aceasta se încheie cu persoane în vîrstă de la 16 la 60 de ani, pe durate de 5 la 20 de ani, astfel ca la expirarea contractului asiguratul să nu depășească vîrsta de 65 de ani.

Suma asigurată poate fi de 10 000 de lei sau mai mare, crescînd cu fracțiuni de cite 5 000 de lei. Aceasta se plătește persoanei înscrise în poliță ca beneficiar, la termenul stabilit, indiferent dacă asiguratul va fi în viață sau nu. Asiguratul poate alege ca beneficiar al asigurării pe oricine dorește el.

Pe parcursul asigurării asiguratul poate schimba oricînd pe beneficiarul înscris în poliță.

Beneficiarul asigurării are posibilitatea să primească la termen suma

Încheiați o

Asigurare
CU
termen fix

adas

ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

asigurată chiar dacă asiguratul a decedat în timpul duratei asigurării. Astfel, dacă decesul a fost provocat de accident sau de o boală infecțioasă acută (tetanos, hepatită epidemică, febră tifoidă etc.), e suficient să fi trecut numai cîteva zile de la perfectarea asigurării pentru ca beneficiarul asigurării să primească întreaga sumă. În caz de deces din alte cauze, suma se primește integral dacă decesul a survenit după 2 ani de la perfectarea asigurării.

Prima de asigurare este convenabilă. Aceasta se stabilește ținîndu-se seama de suma asigurată, de durata asigurării și de vîrsta asiguratului, plătîndu-se, la alegere, asiguratului: anual, semestrial, trimestrial sau lunar. Astfel, o persoană în vîrstă de 30 de ani, care dorește să încheie o «asigurare cu termen fix» pentru suma de 10 000 de lei, pe durata de 20 de ani, va plăti lunar cite 32 de lei, în total revenind de plată 7 680 de lei.

Rezultă că totalul primelor plătite de asigurat este cu mult inferior sumei pe care beneficiarul o va încasa de la ADAS.

Se pare că moda s-a potolit. Ostenită după toate oscilațiile-i năzuroase, plictisită de propriile-i nesăbuinte, moda și-a venit în fire și a hotărît să se cumintească. Să redevină tradițională. Cumsecade. Dacă extremitățile se ating, cum se zice, mini-ul și midi-ul s-au întâlnit și au fumat în sfârșit pipa păcii, undeva, în zona neutră a genunchilor binișor și decent acoperiți. Extravaganțele juvenile și săltărețe au făcut loc unei mode înțelepțite, adresată — era și vremea! — virstelor care nu mai sint foarte încercate de tentația travestiului și a fustelor minimale. Unei mode a feminității implinite (ca să nu zic, precum misoginiei, coapte). Virsta la care femeia nu mai are tenul foarte fraged ci, cum se spune consolator, o umbră de mister. Așadar, din nou negrul, maroul și violetul (și, pentru punctele intense, oranjul și roșul). Din nou taiorul clasic. Din nou fustele avantajos lărguțe — plisate sau cloșate. Din nou mantoul amplu, care ascunde ce trebuie să ascundă. Din nou pălăriile cu boruri mari, grele, ondulate, care mai umbresc ceva din dramele scrise discret la colțul ochilor... Se vede treaba că statornica și neclintita de pe poziții linie Chanel a învins o dată cu pruna colecție post-mortem a celebrei domnișoare Coco, ceea ce ar putea părea o victorie tristă dacă n-ar consfinți totodată și biruința simțului măsurii.

Ceea ce, în modă, este într-adevăr o victorie rară...

Treaba convine și se întâlnește perfect cu punctul nostru de vedere în ale modei. Capriciile trecătoare și improvizatiile de șoc nu au avut niciodată prea mare răsunet în confecția noastră care, orice s-ar spune, se mișcă încet, greoi, dar... sigur în cuminenția ei. Magazinele noastre sint însă — prin nu știu ce straniu miracol — mai întotdeauna în contradicție cronologică cu ceea ce vedem la Pavilionul de mostre sau la prezentările bianuale de modă ale Centrului de creație al UCECOM-ului și, uneori, ale industriei ușoare. Poate că nu o să mă credeți, dumneavoastră, cei din Sighet, din Tulcea ori Tg. Jiu, care nu ați avut încă prilejul să vedeți colecțiile noastre demonstrative de modă, și vă îmbrăcați tot la magazinul de confecții de pe strada mare,

▲ Bluza — amintind croiala iei, fusta — cea a fotelor. Și totul realizat dintr-un... tricot de mașină, dantelat la bluză, cu motive populare pe fustă, într-o insolită armonie cromatică de violet cu oranj.

**CEE A CE, ÎN MODĂ
ESTE
ÎNTR-ADEVĂR
O VICTORIE
RARĂ...**

▲ O foarte amuzantă rochie (cu fusta pantalon) din cașa gri, cu mîncare și buzunar în stilul trăistuțelor din Maramureș.

de Sanda FAUR
fotografii de C. HACA

ate nu o să mă credeți, dar noi avem o creație de modă extrem de mobilă, și la și avem creatori absolut de primă mână. Într-un punct de vedere personal — atît se poate de personal într-un domeniu în care mimetismul este o lege. Cu o finețe de gândire vestimentare care ne face realmente onoare și care este mult apreciată — o spun din surse sigure, verificate de frații de afaceri — peste hotare. Poate să o să vină vremea să ne convingem că ceea ce vedem în atmosfera festivă a expozițiilor și paradelor de modă va fi regăsit, și natural, în prăvăliile noastre de toate zilele, poate că va veni vremea cînd comercianții și confecționerii noștri or să găsească în grai comun și o simultaneitate a hotărîrilor, spre pacea sufletelor noastre mereu încercate de ispîte vestimentare nerealizabile. Poate. Pavilionul din acest an e o promisiune. Serioasă. Iar noi, optimiști încorigibili, credem în promisiunile serioase.

Pînă atunci, ne-am decis să vă prezentăm pe aceste pagini cîteva modele și gânduri legate de ultima colecție a Centrului de creație al UCECOM-ului, văzută de noi în Sala Palatului. O colecție bună, care n-a gălat, ce e drept, performanțele de gust și echilibrul ale colecției din primăvara trecută, o colecție care a mai și avut zone labile, imprecise, dar care a izbutit să se afirmă cu certitudine în cel puțin două direcții: cea a funcționalității și a stilului românesc în modă. Adică exact acolo unde ne doare pe noi cel mai tare...

Avem nevoie, poate mai mult decît de ochiurile strălucitoare de seară și de compleziunile extravagante pentru «frumoasele vacanțe», avem mare nevoie de rochii comode și arătoase pentru toată ziua. Vrem să rămîm civilizat și atrăgător în orele noastre de muncă; e oare o pretenție atît de absurdă? Colecția aceasta a arătat că se poate: zona croielilor (lunguțe, cu umerii mai largi), cu gulere și revere importante, cu cordoane în talie, din tweed de Covasna, sau jersey,

Un nou o interpretare foarte liberă a costumului popular: ilic cu ciucuri, bluza și o fustă lungă, despicată precum ota, din tricot roșu în combinație cu violet.

Dintr-un material impermeabil sau dintr-o stofă subțire roșie dublată cu blană artificială albă, un mantou cu broderii populare albe. O idee excelentă, nu găsiți?

sau țesătură tip jacard), zona rochiilor din stofă, croite amuzant și lejer (în combinații de dungi și carouri, de stofă cu broderii folclorice) și, mai ales, cea a tricotaajelor (în care culorile explodează exuberant, servind contexturi striate și modele originale, combinînd rochia cu jachete, pantaloni cu pulovere și veste etc.) demonstrează o concepție vestimentară care nu se joacă cu frumosul de dragul frumosului, ci mai ales de dragul confortabilității. Și mantourile — ample ori redingotate, cu pelerine detașabile ori nu, și nu o dată înobilate cu blănuri (cu firul lung!) ori cu pasmanterii — ne-au oferit cîteva sugestii bune, n-am ce spune; dar în timp ce la micul magazin al UCECOM-ului de pe Calea Victoriei («Moda») găsiți doar 2-3 modele de mantouri, tricotaajele sînt reprezentate aici mai cînstit, mai bogat, mai pe măsura colecției în care le-am văzut pentru prima oară...

Ce înseamnă stilul folcloric într-o colecție ce se vrea neapărat la zi, împăcată cu cerințele de ultimă oră ale modei internaționale? În orice caz, nu mutația brutală și lipsită de nuanțe a costumului popular care, dacă se armonizează desăvîrșit în contextul naturii și arhitecturii rustice, poate avea — trans-

plantat fiind cu violență în mediu citadin — efectul unei costumații de operetă... Creatorii noștri au investigat diverse surse de inspirație folclorică, au încercat diverse formule de adaptare a liniei populare, unele de un simplism demagogic care de-a dreptul compromitea bunele intenții, altele, stîngace și naive care nu izbuteau să valorifice mai nimic din ce constituie esența gândirii decorative folclorice și, în sfîrșit, în ultima vreme, o serie de rezolvări mult mai fericite — pe linia unei interpretări stilizate a croielii, țesăturilor și ornamenticii populare. Ultima colecție pe care am văzut-o demonstra clar o înțelegere superioară și dezinvoltă, un gust sigur în interpretarea sugestiilor folclorice — cu atît mai mult cu cît îmbrăcămintea cu aluzii rustice este foarte în tendințele și «aerul» modei actuale. Și lucrul este firesc pentru că, se știe, ori de cîte ori moda s-a aflat în impas și fantezia creatorilor era amenințată cu secătuirea, începea scotocirea înfrigurată prin lăzile cu zestre ale popoarelor.

Modelele reproduse în paginile de față vin să susțină cele cîteva gânduri de mai sus. Firește, cu argumente mult mai colorate decît le pot oferi vorbele. Sper să vă convingă.

Tricotul — bun la orice: bun de pantaloni, bun de pulover, bun pentru o ținută sport, bun și la o ocazie mai pretențioasă.

Fustă-pantaloni inspirată din gacia maramureșeni, bluza sugerînd-o din zona Codru; în total, o ținută extrem de elegantă și modernă.

O săptămână

în lume

Angajat cu întreaga sa capacitate creatoare în vasta operă de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, poporul român este profund interesat în realizarea unui climat de pace și securitate internațională, în dezvoltarea unor largi relații de colaborare cu toate statele. Este o concluzie logică ce se degajă cu pregnanță din fiecare manifestare concretă a partidului și statului nostru pe tărîmul relațiilor internaționale. O nouă și strălucită reafirmare a poziției principale, consecvente, constructive a țării noastre în probleme majore ale contemporaneității o constituie ideile, de o deosebită profunzime și clarviziune, de o mare valoare teoretică și practică, cuprinse în interviul acordat de președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, **Nicolae Ceaușescu**, ziaristului Selim El-Lozi, redactor-șef al revistei «Al-Hawadess» din Beirut. Abordînd unul dintre aspectele cele mai importante ale vieții internaționale, președintele **Nicolae Ceaușescu** s-a referit la acea trăsătură caracteristică a lumii de azi pe care o constituie, fără îndoială, afirmarea voinței popoarelor de apărare a existenței lor libere și demne, a dreptului lor de a-și hotărî singure soarta, fără nici un amestec din afară. Menționînd că «dezvoltarea fiecărui stat pe baza principiilor independenței și suveranității naționale este o cerință obiectivă — și cu atât mai necesară este aceasta pentru țările care au pășit pe calea orînduirii noi, socialiste», tovarășul **Nicolae Ceaușescu** a subliniat că «între independența națională și principiile internaționalismului nu există nici o contradicție, dimpotrivă există o strînsă unitate dialectică» și că «independență nu înseamnă separatism, ci, dimpotrivă, înseamnă colaborare multilaterală în toate domeniile de activitate». De asemeni o deosebită însemnătate o prezintă — nu numai în contextul specific al reglementării situației din Orientul Apropiat, la care s-a referit autorul întrebării, ci și pe planul general al relațiilor internaționale — această idee fundamentală, principiu de bază al politicii externe a României, potrivit căruia «războiul, calea armată, nu pot să ducă la soluționarea problemelor dintre state. În condițiile actuale este de dorit să se acționeze pentru soluționarea problemelor litigioase pe calea tratativilor, pornindu-se de la respectul reciproc al independenței și suveranității naționale». Sublinierea rolului important al acestui imperativ privind transpunerea în fapt în relațiile dintre state a principiului respectării independenței și suveranității naționale răzbate și din răspunsurile care abordează alte aspecte ale situației internaționale, ca și din prezentarea poziției țării noastre expusă de la tribuna Adunării Generale a O.N.U. de către ministrul de externe al României. Ocupîndu-se de o serie de probleme de stringentă actualitate — necesitatea imperioasă a restabilirii neîntîrziate a drepturilor legitime ale R.P. Chineze în organizația mondială, situația din Indochina și din Orientul Apropiat, securitatea europeană, dezarmarea — ministrul de externe român a subliniat că, potrivit concepției guvernului român, «orice atingere adusă prerogativelor naționale ale unui popor afectează grav nu numai interesele sale vitale, ci însăși cauza generală a păcii și civilizației... Numai o colaborare între națiuni libere și independente poate chezașui pacea și securitatea internațională».

Pronunțîndu-se cu consecvență pentru dezvoltarea relațiilor dintre state pe baze sănătoase, pentru promovarea constantă a păcii, prieteniei și colaborării între popoare, România depune eforturi perseverente în această direcție. Faptele de zi cu zi sînt o atestare elocventă a concordanței depline dintre poziția de principiu a țării noastre și activitatea desfășurată pe planul relațiilor internaționale. Primirea de către tovarășul **Nicolae Ceaușescu** a vicepreședintelui Republicii Unite Tanzania, Rashidi Mafaume Kawawa, a vicepreședintelui Consiliului de Miniștri al R.P. Bulgaria, Jivko Jivkov, a participanților la lucrările celei de-a șasea Conferințe a miniștrilor învățămîntului din țările socialiste, a membrilor delegației economice guvernamentale din Costa Rica, a delegației militare austriece, vizita unei delegații guvernamentale române în R.P. Chineză și R.P.D. Coreeană, reuniunea inaugurală, de la București, a grupei mixte de lucru româno-sovietice pentru industria materialelor de construcție, vizita în R.P. Ungară a delegației U.G.S.R., semnarea la Belgrad a acordului de cooperare tehnică și economică dintre România și Iugoslavia, stabilirea de relații diplomatice la nivel de ambasada între Republica Socialistă România și Republica Panama, aderarea României la Acordul General pentru Tarife și Comerț (G.A.T.T.) — sînt, toate, expresii vii ale preocupării pe care țara noastră, personal conducătorul partidului și statului nostru, le acordă activității internaționale, dezvoltării relațiilor de prietenie și colaborare cu toate țările socialiste, promovării relațiilor pe multiple planuri cu toate statele lumii, indiferent de orînduire socială, a sprijinului față de țările care au scuturat jugul colonialist și colonial, care luptă pentru dezvoltarea lor economică și socială. Și tocmai datorită legăturii organice dintre afirmarea unor principii fundamentale și transpunerea lor consecventă în practică, România și-a cucerit un mare prestigiu în întreaga lume. Sînt semnificative, credem, în acest sens cuvintele adresate președintelui **Nicolae Ceaușescu** de vicepreședintele tanzanian Rashidi Mafaume Kawawa, atunci cînd sublinia că «respectăm principiile dumneavoastră, pentru că noi considerăm că pe baza acestor principii se poate avea relații cu orice stat care este de acord cu respectul uman».

I. CIOARĂ

Marti, 12 octombrie 1971

cartea în slujba păcii

450 de edituri din 23 de țări au participat la cea de-a patra expoziție-tîrg internațională de carte, organizată la Sibiu sub deviza «Cartea în slujba păcii și progresului». Prezentă la această manifestare prin întreprinderea de comerț exterior «Libri», țara noastră a expus peste 750 titluri reprezentînd realizările a 22 de edituri din București, Cluj și Iași.

a căzut un „vanguard”

În apropierea satului Aarsele din Belgia s-a prăbușit, în timp ce efectua cursa Londra-Salzburg, un «Vanguard» aparținînd companiei British European Airways.

În imagine se poate vedea «cratera» făcută în pămînt de căderea aparatului.

Toți cei 63 de oameni aflați la bordul lui au murit.

realități din lumea capitalului

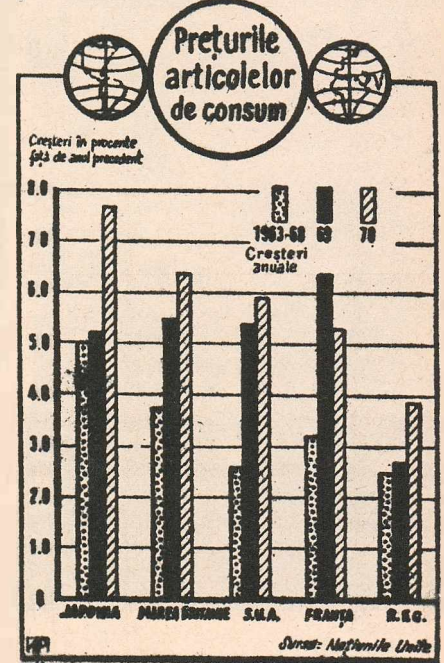
...cînd prețurile cresc fără încetare

...cînd administrația americană de a... paralel salariile și prețurile nu este... tă cu întreaga sa rigoare decît în ce... te controlul salariilor: statistici pu... e de Ministerul muncii al S.U.A. re... a viața a continuat să se scumpească și... 15 august, cînd au fost instituite mă... economice vizînd salvarea dolarului... date statistice recente, reproduse în... amele de presă, reflectă indicii creș... constanțe a costului vieții în întreaga... a capitalului. În Franța, de pildă, viața... umpt în primele opt luni ale acestui... 4% prin majorarea prețurilor la mă... alimentare și industriale, a tarifelor... u gaze, electricitate, transporturi în... n. Pînă la sfîrșitul anului se apreciază... ețurile vor mai crește cu încă 2%. În... s-au produs urcări sensibile nu numai... mparație cu anul precedent, ci și cu... precedentă: carnea e mai scumpă... 5%, brînzeturile cu 3 pînă la 6%,... emenea produsele industriale, gazele... i, în paralel, se înregistrează o stagnare... ducției industriale — cea mai grea din... ii 40 de ani, recunoaște ministrul fil... lor, Luigi Preti — fenomen care i-a... pe economiști să desemneze actuala... a crizei economice italiene prin ter... il de «stagflație». El afectează azi nu... ase țări capitaliste, chiar și Japonia care... ase pînă anul trecut ritmuri ridicate... zvoltare industrială.

iza monetară interoccidentală deter... adoptarea unor măsuri de austeritate... țări care beneficiaseră de o anumită... itate economică: Olanda, de pildă, ... curba ascendentă a prețurilor a atins... ai înalt punct din perioada postbelică: ... în prima jumătate a acestui an, 7,5%, ... vit prevederilor economiștilor, pînă... rșitul lui. Actuala conjunctură nu face... să urce cotele inflației și șomajului —... nene cu caracter cronic, ținînd de... esența economiei capitaliste. Păgu... însă, marile mase de salariați și oameni

Manifestație muncitorească împotriva creșterii prețurilor, pe una din străzile Romei.

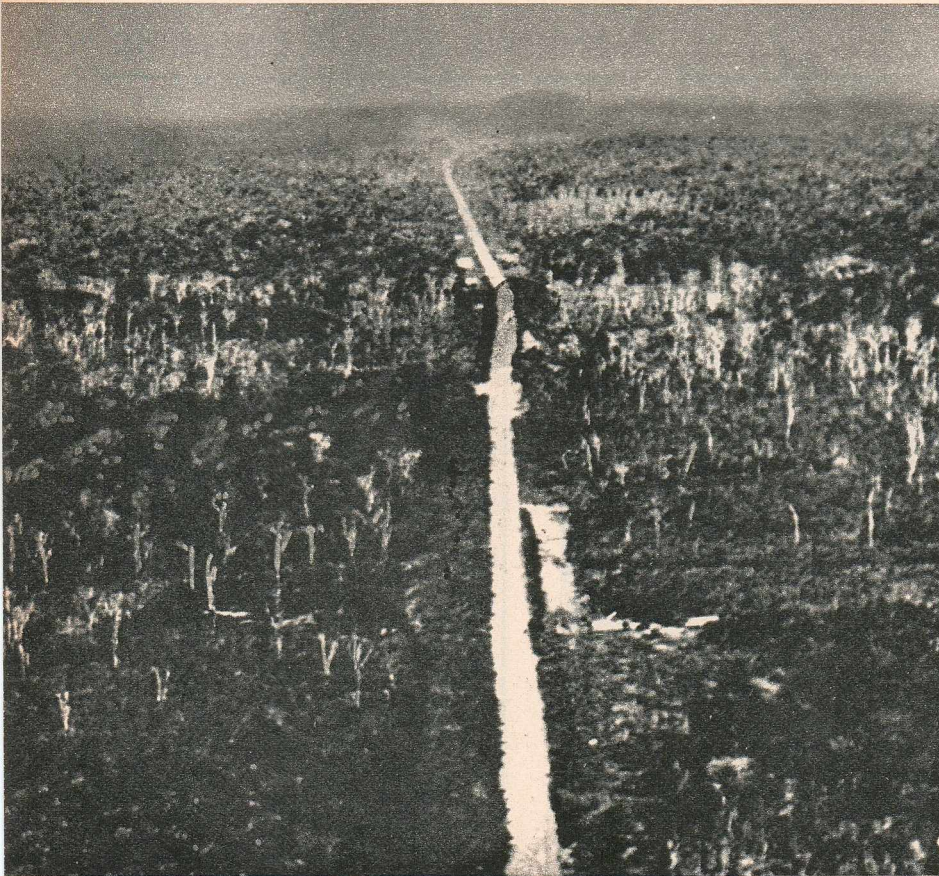
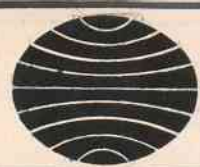

Creșterea prețurilor în Japonia, Anglia, Statele Unite, Franța, R.F. a Germaniei în perioada 1963—1970. Sursa acestui grafic: Națiunile Unite.

cu venituri modeste, sînt foarte puțin dispuși să suporte pasiv scăderea continuă a nivelului lor de trai, nesiguranța zilei de mîine. Nemulțumirea și revolta lor duc la creșterea continuă a tensiunilor sociale, se oglindesc zi de zi în manifestații de protest, în greve de mare amploare.

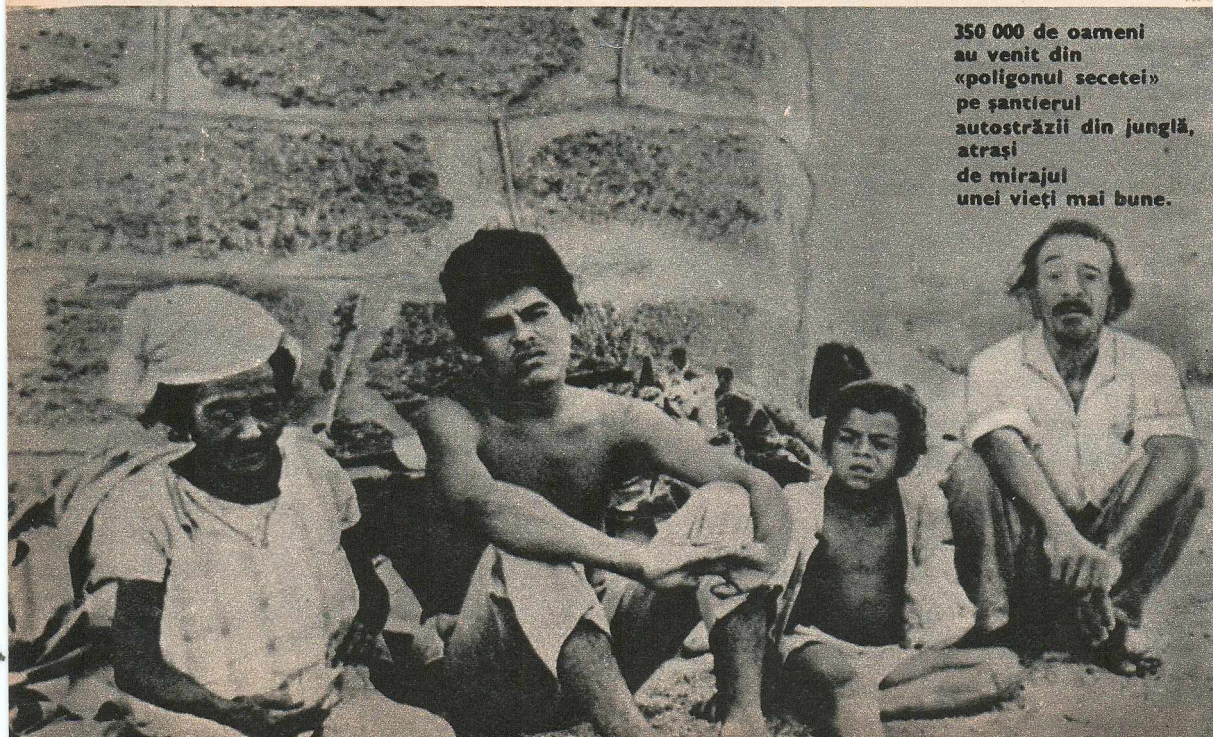
Copenhaga. Poliția daneză reprimă o manifestație de protest împotriva creșterii costului vieții. În fotografie: se procedează la arestări în rîndurile demonstranților.

▲ trans-amazonica

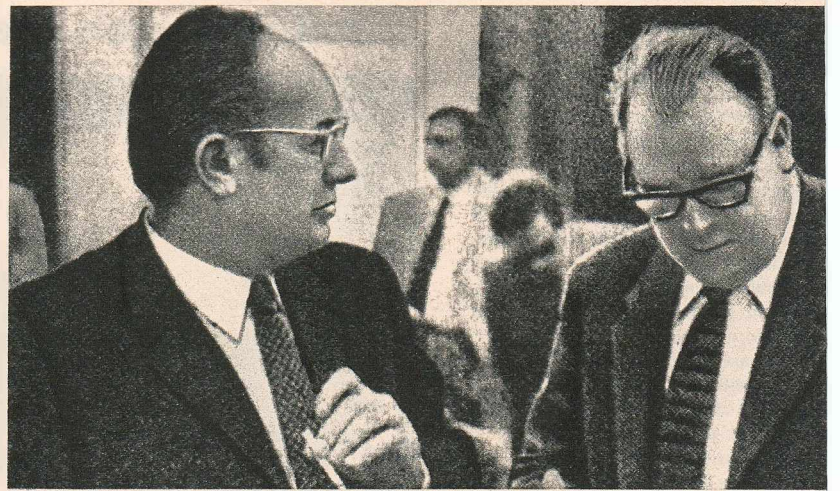
În Brazilia—se spune—singura temă care suscită discuții cel puțin tot atât de aprinse ca fotbalul este «Transamazonica», șoseaua ce-și croiește făgașul prin «infernul verde» — această regiune virgină ce ocupă o suprafață de 42% din teritoriul țării, locuită doar de 3,5% din totalul populației. Uriașa lucrare (o autostradă de 5 000 km, paralelă cu Amazonul, ce va lega litoralul atlantic al Braziliei cu frontiera peruviană), începută în septembrie 1970, urmînd a fi terminată înainte de sfîrșitul acestui an, constituie simbolul unei adevărate ofensive pentru cucerirea unor teritorii pînă acum necălcate de om. Numeroase glasuri avertizează asupra unor grave consecințe ecologice, concretizate în dereglarea echilibrului resurselor de apă, precum și asupra primejdiei dispariției totale a triburilor de indieni (totalizînd în prezent 100 000 oameni față de un milion la începutul secolului). Dar aspectele cele mai controversate legate de «Transamazonica» sînt cele de natură economică. Nu în ce privește importanța punerii în valoare a imenselor resurse naturale identificate — minereuri de fier cu bogat conținut de-a lungul lanțului mun-

tos Serra dos Carajas, mine de aur și staniu la Itaituba, de plumb și cupru pe malurile riului Xingú, de mangan și diamante în apropiere de Marabá etc. O puternică neliștiște o stîrnește faptul că, profitînd de o lege din 1951 ce oferea scutirea de impozite pe timp de zece ani și o serie de alte avantaje celor ce cumpărau terenuri în întinderile sălbatice ale Amazoniei și în alte regiuni puțin explorate, o serie de societăți și mari magnați ai capitalului străin — îndeosebi din S.U.A. — au acaparat zone întinse. «Dacă nu vor fi luate măsuri urgente — scrie prof. Arturo Reis, fost guvernator al statului Amazonas, în lucrarea «Amazonia și lăcomia internațională» — statul brazilian s-ar putea trezi cu o parte a teritoriului național în afara controlului său, ceea ce ar însemna și un uriaș handicap economic și o catastrofală cîntuire a suveranității...» Și, totodată, perspectiva unei crunte exploatare pentru sutele de mii de oameni veniți aici din «poligonul secetei» — regiunea cu un mare procent de șomeri din nord-estul țării — în speranța unui viitor mai bun.

350 000 de oameni au venit din «poligonul secetei» pe șantierul autostrăzii din junglă, atrași de mirajul unei vieți mai bune.

„haosul monetar“ și piața comună agrară

O atmosferă apăsătoare s-a făcut remarcată la recenta întrunire a celor șase miniștri ai agriculturii din țările Pieței comune — au transmis agențiile de presă occidentale, o dată cu asemenea imagini semnificative. Cauza o constituie «haosul monetar» care — au subliniat specialiștii în problema «Europei verzi» — atît cit va dura va împiedica adoptarea unei hotărîri în privința prețurilor agricole. În plus, la deteriorarea climatului reuniunii — scriu ziarele vest-europene — a contribuie și poziția delegației vest-germane, condusă de ministrul Ertl (în fotografie, în dreapta, împreună cu ministrul francez Cointat), potrivit căreia sistemul de compensații (taxe asupra importurilor și subvenții la exporturi) trebuie să fie permanentizat, în timp ce în viziunea ministrului italian Natali, de pildă, el constituie doar un complex de «măsuri temporare și excepționale».

▲ contra hoților de... acțiuni

În ultimii doi ani, valoarea acțiunilor furate și revindute la bursă se ridică, în S.U.A., la 500 milioane de dolari. Numai la bursa newyorkeză s-au furat, în același interval de timp, hirtii de valoare însumînd 100 000 000 dolari. Se pare însă că amploarea acestor dispariții este mult mai mare. După părerea ministrului de justiție al S.U.A., John Mitchell, numeroase firme bancare ascund ele însele sustragerile de acțiuni de teama de a nu determina o majorare a primelor de asigurare pe care le plătesc pentru uriașele lor depozite de acțiuni și de bani lichizi. Traficul ilicit de acțiuni furate a devenit în ultima vreme una din cele mai bănoase afaceri în care sînt implicate nu numai ganguri de traficanti, dar și unele personalități notabile din lumea de afaceri. Pînă una alta, firmele deținătoare de hirtii de valoare, cu sau fără numele titularului, iau măsuri de securitate. Una din aceste măsuri este, așa cum vedeți în fotografie, transportul documentelor în lăzi metalice sigilate, avînd broaște cu cifru. Și nici o mișcare nu se face dacă la transportul sau minuirea hirtiiilor de valoare nu participă cel puțin două persoane de la firma respectivă. Persoane, bineînțeles... înarmate; pentru orice eventualitate.

opole— sărbătoare pe ogoare

Realizările lor deosebite în producția agricolă din acest an le-au adus locuitorilor din Opole privilegiul de a fi, pentru a doua oară, organizatorii tradiționalului «Festival al secerișului». Cu acest prilej, stadionul din localitate a devenit cadrul unei mari serbări cîmpenești, la care și-au adus contribuția membri ai numeroase ansambluri artistice, îmbrăcați în pitorești costume naționale poloneze.

agendă

Expunindu-și, într-o conferință de presă, punctul de vedere asupra controversatei probleme a salvării Veneției, GIORGIO LONGO, primarul orașului, insistă asupra faptului că Veneția nu va putea supraviețui dacă nu va fi frinat exodul locuitorilor din zona insulară. « datorat faptului că numeroase clădiri au devenit improprie pentru a fi locuite, în timp ce pentru altele se cer chirii inaccesibile». Giorgio Longo consideră că acest fenomen va fi combătut prin restaurarea centrului istoric, măsuri contra speculei și revitalizarea economică a întregului complex lagunar.

Se pare că președintele Nixon este decis să-și țină promisiunea de a fi primul președinte american care va numi în Curtea Supremă a S.U.A. o femeie. Dintre cele câteva juriste care ar putea ocupa unul din posturile rămase vacante după demisia judecătorilor Hugo Black (urmată aproape imediat de decesul acestuia) și John Harlan, se consideră că șansele cele mai mari le-ar avea avocata RITA HAUSER, participantă activă la campania electorală din 1968 a actualului președinte al S.U.A.

În ianuarie 1972 JEAN LOUIS BARRAULT urmează să fie numit, așa cum s-a anunțat anterior, director al Teatrului Națiunilor. „Proiectul nostru — a declarat cunoscutul om de teatru francez — este să formăm o echipă internațională care să-i ajute pe tinerii regizori să se producă și să se realizeze. Nu este vorba evident să plîngem, ci să facem cunoscut și iubit caracterul popoarelor. Munca noastră se bizuie pe o deviză: «Să ne îmbogățim din deosebirile noastre reciproce!».

La începutul lunii octombrie funcția de secretar general al pactului nord-atlantic a fost preluată de JOSEPH LUNS, considerat decanul miniștrilor de externe occidentali, deoarece s-a aflat în fruntea diplomației olandeze timp de 19 ani. Predecesorul său, Manlio Brosio, care a fost timp de șapte ani secretar general al N.A.T.O., va rămîne ambasador itinerant al acestei organizații.

Prima reuniune, de la Cairo, a Consiliului prezidențial al Federației Republicilor Arabe, la care au luat parte președintele Republicii Arabe a Egiptului, Anwar Sadat, președintele Siriei, Hafez Assad și președintele Consiliului Comandamentului Revoluției din Libia, Moamer El Gedafi, a ales drept președinte al Federației Republicilor Arabe pe ANWAR SADAT. Totodată au fost examinate o serie de probleme privind constituirea diferitelor organisme ale federației, precum și situația politică și militară din Orientul Apropiat.

O dată cu desemnarea de către recentul congres al Uniunii creștin-democrate a lui RAINER BARZEL ca lider al acestui partid de opoziție, pare asigurată și candidatura sa la funcția de cancelar federal în alegerile din 1973. În legătură cu aceasta se exprimă totuși și rezerve, avîndu-se în vedere puternica opoziție față de o asemenea eventualitate manifestată în cadrul congresului.

aventura „scrisorii de dragoste“

Există temeri — și de loc neîntemeiate — că celebrul tablou al lui Vermeer de Delft, scos din expoziția «Rembrandt și vremea sa», eschisă la Bruxelles, va dispărea pentru totdeauna, ascuns în cine știe ce colecție particulară. Poliția belgiană a reușit totuși să găsească într-o casă de țară tabloul intitulat: «Scrisoarea de dragoste». Pinza se va putea întoarce la Rijksmuseum din Amsterdam, în a cărei colecție face parte. Nu însă starea în care se găsea înainte de nefericită aventura de la Bruxelles, căci, sustrăgînd-o, oțul, un tânăr belgian, a tăiat-o din ramă, micșorînd-o pe fiecare latură.

cronica de trei secunde

ECONOMIA DE CIMITIRE

Hai să vedem ce-o să fie și așa... poate că are dreptate antreprenorul din Nashville, merită încercat, dacă n-o fi umos, poate că e sănătos, sănătos și la pungă gros. Ce-o să fie dacă încercăm? Mulți oameni trăiesc sau încearcă să trăiască cu capul în jos și picioarele în sus. N-a ieșit încă mic grozav, dar au încercat și încercarea moarte n-are, ar putea că merită încercat cu moartea. Încercarea moarte are, reciproca ar fi: moartea are încercare. Antreprenorul a hotărît să înalțe un cimitir — adică de unde pină um mormintele se înșirau pe orizontală, să le punem pe verticală, într-un zgîrie-nori. Se va construi o clădire cu 20 de etaje și aer condiționat ceea ce, într-adevăr pentru viața într-un cimitir, să recunoaștem cu toții, e esențial. Într-a aici vreo 128 500 de bucăți-sicrie. În mod normal se făcea un calcul făcut cu picioarele pe pămînt și cu capul în sus — umeri — pentru o asemenea cantitate de sicrie ar fi necesar un cimitir clasic de vreo 50 de hectare. În cimitirul pe verticală, suprafața n-ar depăși 5 hectare și jumătate. Minunată economie de spațiu, care ar putea fi folosită și în alte cîte și mai cîte — pentru creșe și cantine, magazine și combine, hipodroame, aerodroame și școli (în care înveți pluralul corect al cuvîntelor).

Morții pe verticală — poate că merită încercat, dar ca obicei cînd încep să mă uit mai în detaliu la o idee în general grozavă, entuziasmul îmi trece repede și-mi aduc aminte din perspectiva celebră a berei vara, după care zic că tot ai bine e pe orizontală, printre flori și păsărele, după

care mă răscolesc cu totul și strig — nu, domnule antreprenor, nevermore, nevermore, nu vreau să mor, eu nu sînt carne de ospete, să aflu corbii și să-nvețe, și încep să cînt triumfal alte șlagăre fără moarte!

VARA ȘI IARNA

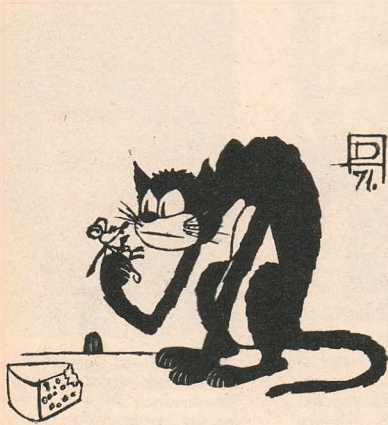
Frumoase fenomene a observat Nikolai Pavlov, folosind — trebuie spus fără ocol — metoda fotoelectrică de înregistrare a corpurilor cerești, stînd adică și uitîndu-se ani de zile la stele... Să tot stai să privești...

Zice astronomul de la Pulkovo că vara un continent se apropie cu aproape 4 metri de celălalt continent. Iarna, continentele se depărtează unele de altele uneori chiar cu 8 metri. Vara se apropie, iarna se distanțează — Continentele par «une demoiselle sur une balançoire»? Ar fi frumos — dar nu... Mecanismul acestei derive sezoniere s-ar datora — zice astronomul — fluxurilor de aer. Ipoteza lui e de o mare poezie cosmică: forța de adeziune a atmosferei la suprafața Terrei e suficientă pentru ca vînturile dominante, marile vînturi, să silească marile continente la «a pluti» precum un vapor pe ocean. Ne învîrtim dar și plutim — și nu știm... Pînă acum eram în aer, acum sîntem și în aer și pe apă, și uite așa ne apropiem, uite așa ne depărtăm, uite așa ne legănăm, uite așa o pieptănăm — precum se spune în poveștile într-adevăr astronomice. Ce frumos! Să tot stai să privești.

Radu COSAȘU

UMOR

de DRAGOȘ ANTON

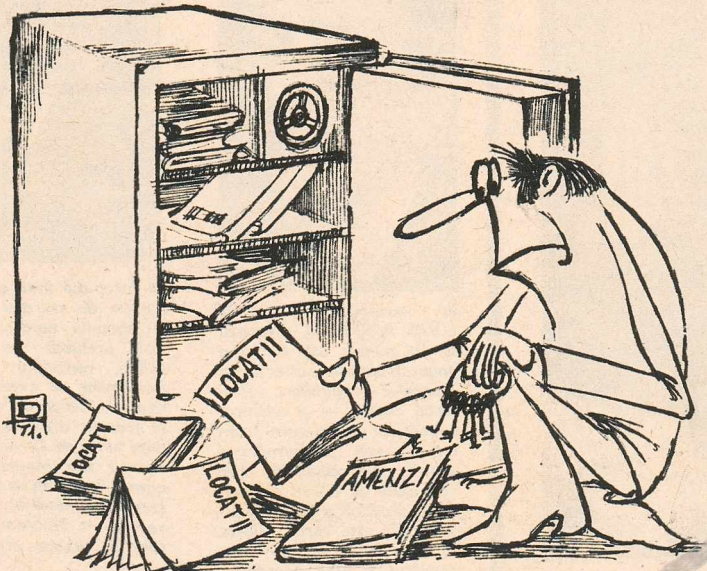

FABULĂ:

— Ce faci
atîta scandal?
Iei tu restul
și pe mine
mă faci
scăpat.

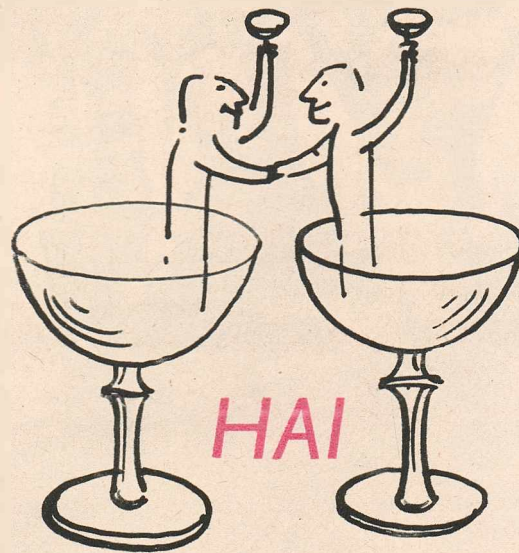
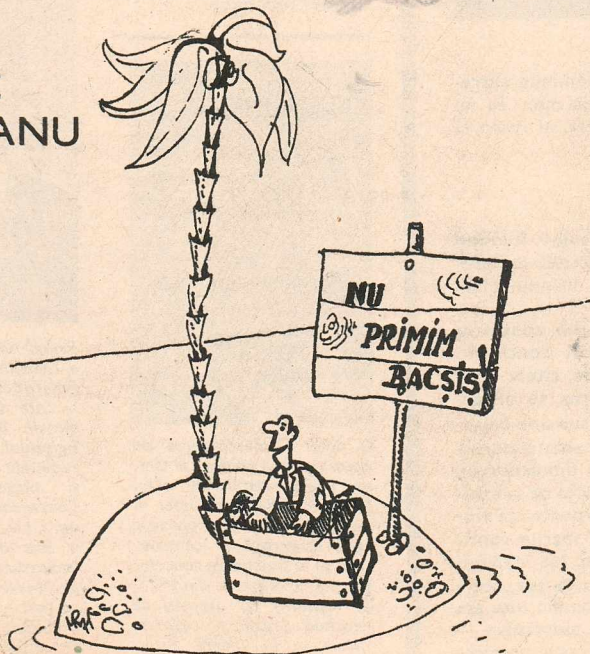

Oameni sintem.

— Și cînd te gîndești că dacă luam eu banii mă încadra la «Furt calificat».

de
MIHOC
RADNANU

HAI
NOROC!

1	C	O	C	E	A							
2			E			B					X	
3			R			U					E E	
4				V	I	N	U	R				
5			C				B	U	T	O	I	
6	U	E	T			R						
7						A				P	U	N
8			R	I	E			S	O	R	G	
9	C	I				T	U					
10					U							R
11					R		A					E

ORIZONTAL: 1) Autorul cunoscutului roman «Vinul de viață lungă» — O sticlă de băutură... 2) Vin vechi — Aștia întrec măsura cu regularitate. 3) Vin în pilule — E... dublu! 4) Aurul renumitelor noastre podgorii. 5) Așa... se produce oțetul — E o capacitate în materie de băuturi. 6) Vuiet (reg.) — La alegere — Gin două treimi! 7) Turburel golit! — Un tip bine de altădată — Popor antic. 8) Boală căprească — Plantă graminee. 9) Înțepă la limbă — Popor balcanic (pl.). 10) Băutură cu măsură — Bogățiile toamnei. 11) Regiune viticolă dobrogeană.

VERTICAL: 1) La cules de struguri — Tărie (fig.). 2) Varietate de vin parfumat — Început de cîntec! 3) Plumburiu toamna — Cete! — Din

virtejul jocului. 4) Sterilizatoare — Vin de mere. 5) Unitate de măsură pentru... țuică (pl.) — Ușier! 6) «...e vinul ghiurghiului», din repertoriul Mariei Tănase — Materie primă pentru spirt (reg.). 7) Cetățeni ai unei țări sud-americane — Strigăt de victorie. 8) A pune în cui — Hrană pentru animale. 9) Sămînță de ris — Dintr-o înghițitură! (se vede dublu!) — Un pahar pe cinste. 10) Salut din vremea bacanalelor — Strugure mai puțin copt. 11) Un alt vin renumit din podgoriile noastre — Cure (pot fi și de struguri!).

Toma MICHINICI

Dicționar: UET, PUN, SORG, RAET.

Dezlegarea jocului «DE GUSTIBUS...», apărut în nr. trecut al revistei

ORIZONTAL: 1) PLACUT — FADA. 2) RAFINAMENTE. 3) ELEGANT — OAR. 4) FARA — A — RS — E. 5) E — I — ESTETI. 6) RIMA — ERA — AC. 7) IA — MD — A — ORE. 8) NUMARA — AB — Z. 9) TR — RADACINA. 10) ATRAGATOR — R.

Traian STOICA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
Vlad MUȘĂTESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică)
Sanda FAUR (teatru)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

carte

De la un timp florile — multe din ele, neîndoios, pălite — ale zarzărilor și cașilor lui Ionel Teodoreanu încep să se vadă tot mai intens. Criticii se apleacă mai insistent asupra operei autorului «Medeleni»-lor, iar editurile îi retipăresc cu sîrg scrierile. Zilele acestea, Editura Dacia din Cluj ne-a oferit o adevărată surpriză prin tipărirea unui roman inedit al lui Ionel Teodoreanu: **Să vie Bazarcă!** Ediția e îngrijită, frumos și drept prefăcută de Silvia Tomuș care, sine ira et studio, ne relevă luminile și umbrele acestui, totuși, personal și, în atîtea pagini, mare scriitor.

● **Aurel Mihale: Poartă și drum.** Volumul cuprinde nevelule: O dublă partidă de șah, Trecătoarea, Fiecare moare cum vrea, Pasiunea locotenentului Vajache, Poartă și drum. Cu mijloace epice stăpînite sigur de prozator sint evocate — nu de puține ori memorabil — cu patos reținut, momente din lupta poporului nostru pentru eliberarea de sub jugul fascist (Editura Cartea Românească).

● Într-un volum de **Teatru** de peste 700 de pagini, de elegantă ținută grafică, apărut în Editura Univers, sint strînse cîteva piese de Shakespeare în traducerea poetului Ion Vinea. Sumarul valorosului volum e format din următoarele lucrări dramatice ale marelui Will: Henric al V-lea, Hamlet, Othello, Macbeth, Poveste de iarnă.

● Tot la aceeași editură, Nicolae Șerban Tănășoacă a întocmit, tradus și prezentat o culegere de studii, datorate unor bizantinologi autorizați, cu titlul: **Literatura Bizanțului.**

● În colecția Lyceum a apărut volumul **Studii de istorie** de Dimitrie Onciul. Ediția e îngrijită și prefăcută de Aurelian Sacerdoțianu (Editura Albatros).

● Cîteva titluri de noi cărți de versuri apărute în editura Eminescu: **Poeme** de Alexandru Lungu; **Starea de grație** de Iolanda Malamen; **Trecere de Viorel Varga.**

● În colecția Thalia a Editurii Univers și a Teatrului Național I.L. Caragiale au apărut: **Ursuzul** (comedie în cinci acte) de Menandru, traducere de N.I. Ștefănescu; **Uriașul munților** (mit) de Luigi Pirandello, traducere de Florian Potra; **Cher Antoine** (piesă în 4 acte) de Jean Anouilh, traducere de Andrei Băleanu.

● Ca de obicei și numărul (10) pe octombrie al publicației **Magazin istoric** aduce un sumar cuprinzător, interesant. Desprindem cîteva titluri: «Am iubit și admirat pe I.C. Frimuș» — un grupaj realizat de Valeria Stan, Florian Tănășoacă și Marian Stefan; «Din amintirile unor medici români voluntari în China (1939-1945)» de Iancu David și Bucur Clejan; «Mihai Vițeazul și secuii» de Lola Stere-Chiracu; «A fost asasinat Alexandru Macedon?» de Elena Rădulescu. În «2.500 de ani de la întemeierea statului iranian» se publică o seamă de texte deosebit de interesante.

cinema

● **N-am cîntat niciodată pentru tata.** Raporturile dintre generații analizate cu o luciditate amară. Regia — Gilbert Cates (S.U.A.). În rolurile principale: Melvyn Douglas, Gene Hackman, Estelle Person.

Barbra Streisand

● **Timpul berzelor.** Dezbatere etică condusă șovăielnic de regizorul Siegfried Kuhn (o producție a studiourilor Defa-Berlin). În distribuție: Heidemarie Wenzel, Wierfried Gladzeder, Jurgen Hentsch, Hilmar Baumann.

● **Povestirile lui Hoffmann.** Offenbach, cu lirismul dar și cu naivitățile sale înduioșătoare, încearcă să se împace cu ecranul. Filmul a fost realizat în studiourile Defa de către Georg Mielke, cu concursul orchestrei și soliștilor Operei comice din Berlin.

● **Ritmuri spaniole,** ritmuri îndrăgite fără doar și poate, într-un film-pretext alcătuit de un meșteșugar modest dar cu nume minunat: Jose Louis Saez de Heredia. În rolurile principale: Manolo Escobar și Conchita Valesco.

● **Mari actori pe ecranele noastre:** Henry Fonda, Anthony Perkins (Sreau de tinichea), Victor Mature, Peter Sellers (După vulpe), Peter Finch, Sean Connery, Donatas Banionis (Cortul roșu), Toshiro Mifune (Ultimul samurai), Barbra Streisand, Walter Mathau (Hello Dolly), Richard Harris, Alec Guinness (Cromwell).

● **Roger Vadim** și-a anunțat hotărîrea de a nu mai semna nici o peliculă erotică. Nu știu dacă se va ține într-adevăr de cuvînt. Deocamdată, filmul pe care îl are în lucru este o ecranizare a unui roman propriu, scris la 18 ani, «Hellé», o incursiune în destinul unei generații dezamăgite de anii maturității.

disc

● **Năpasta,** dramă muzicală populară după I.L. Caragiale — cum își intitulează opera compozitorul Sabin Drăgoi — ne este prezentată de casa noastră de discuri prin cîteva fragmente selectate cu osebît discernămint. Acompaniați de Orchestra de studio și de corul Radioteleviziunii (dirijate de Carol Litvin), rolurile principale sînt interpretate de Nicolae Secăreanu, Eugenia Moldovan și Ludovic Spiess. Discul este însoțit de o documentată și cuprinzătoare prezentare semnată de Doru Popovici (ECE-0586).

● **Istoria muzicii universale în exemple** vine să întregască — prin cel de-al 4-lea disc apărut — utila și pasionanta lucrare pedagogică a eminentului muzicolog și compozitor Zeno Vancea. Discul cuprinde selecțiuni exemplificatoare ale începutului operei și oratoriului și cantata. Excelenți interpreți — soliști vocali și instrumentali, formații orchestrale și corale (EXE-0533).

● **Iosif Ciocloada** — tinăr și talentat reprezentant al cîntului bănățean — încearcă să ne convingă (și reușește) de harul cu care l-a dăruit natura. Cel puțin cu «Mindri-s junii pin Banat» izbutește pe deplin. Acompaniază orchestra George Vancu (EPC-10 192).

plastică

● **Desenator, acuarelist și grafician,** argentinianul **Raul Soldi** expune la Dalles circa patruzeci de lucrări în tempera, serigrafii și litografii, imagini în care se simte puternic talentul de scenograf și desenator al artistului (Dalles).

● **Maria Profeta** — obiecte. Casete, mape, albume, panouri etc., obiecte din piele cu finalitate practică și decorativă. Pielea se dovedește a fi un excelent suport pentru decorații. O tehnică mai rafinată înviorază o îndeletnicire artizanală milenară, iar stilizările folclorice o apropie de gustul timpului nostru. Artista mai expune cîteva panouri de metal aluminat și de aramă (Amfora).

● **Tot la Amfora Magda Păun** expune obiecte de artă decorativă lucrate în piele, pictură pe sticlă și panouri din metal aluminat. Tentația anecdoticului și aerul idilic coboară calitatea imaginilor în ciuda unui finisaj tehnic adeseori ireproșabil.

● **Jean Renoir: «Renoir».** O biografie scrisă de fiul pictorului, deci o privire din interiorul familiei, cu numeroase amănunte, care dau savoare și fac lectura agreabilă (Editura Univers).

teatru

● **Cînd revolverele tac** de Tudor Negoită (Teatrul «Ion Vasilescu»): debut dramaturgic dătător de speranțe, cu o piesă polițistă construită abil, împotriva legilor genului, și armată cu caractere vii, puternice. Conținut cu reală forță educativă. Spectacol, din păcate, sub posibilitățile și nevoile textului, cu stingăcii regizorale (Olimpia Arghir) și interpretări la linia de plutire. Onorabili, actorii Cristina Deleanu și Dinu Cezar.

● **Capra cu trei iezi** de Ion Agachi și **Prințesa și papagalul** de Sanda Diaconescu: cele două premiere cu care Teatrul de păpuși din Brăila își sărbătorește aniversarea a 20 de ani de la înființare. Bilanț meritoriu: 70 de premiere (din care 35 cu piese românești), 5 000 de spectacole, peste 1 000 000 de spectatori. La mulți ani și la multe succese!

● **Despot Vodă** de Vasile Alexandri (regia, Emil Reus), **Camera de alături** de Paul Everac (regia, Ioan Taub) și **Harap Alb** de Ion Creangă: iată următoarele trei piese românești (după «Interesul general» de A. Baranga) pe care Teatrul Național din Timișoara și le-a programat în repertoriul actualului stagiuni. Fără a suferi de pe urma unui exces de inventivitate și noutate, selecția teatrului timișorean poate oferi baza unui art teatral românesc reușit. Îl așteptăm!

● **Ninigra și Aligru** de Nina Cassian (Teatrul Tăndărică): pri-

Toma Caragiu

mul pas făcut — cu dreptul! — în noua stagiune bucureșteană. Spectacol fermecător, plin de poezie și umor, cu cutezanțe de idee greu de bănuț într-un spectacol adresat aparent numai celor mici. Într-o oră și jumătate, pe o scenă de trei metri pătrați, reunită laolaltă arta unor nume prestigioase: Margareta Niculescu (regie), Ella Conovici (păpuși), Dan Nemțeanu (decoruri), Anatol Vieru (muzica), și — alături de cunoscuții artiști ai trupei (Justin Grad, Florentina Lenkiș, Brîndușa Silvestru, Costel Popovici) — vocile actorilor Mariana Mișuț, Toma Caragiu, Olga Tudorache, Const. Gabor.

● **Vulpea și strugurii** de G. Figueiredo: noua premieră a Teatrului de stat din Oradea, în pregătire sub bagheta regizorală a lui Szombati Gille Otto și scenografia Elizei Popescu-Ziside. Rolul lui Esop a fost încredințat actorului Eugen Harizomenov.

muzică

● Amintim programul concertului de azi al Filarmonicii dirijat de **Carlo Zecchi:** Simfonia «Pariziana» de Haydn; Concert pentru clarinet și orchestră și Divertisment de Mozart. Soliști — **Varujan Cozighian** și **Aurelian Octav-Popa** (Ateneu).

● După Haydn și Mozart — Schumann și Brahms (Simfonia a III-a și, respectiv, Simfonia I). Acesta este programul celui de-al doilea concert bucureștean condus de **Carlo Zecchi** (22 și 23 octombrie, Ateneu).

● Radioteleviziunea programează un «Festival Johannes Brahms», cu care prilej vom asculta, sub bagheta maestrului **Constantin Bobescu**, Simfoniile a II-a și a IV-a (21 octombrie, Studioul din str. Nufurilor).

● **Vă place Bach?** Dacă da, aveți motive de satisfacție: «Integrala sonatelor pentru vioară și orgă» ale ilustrului clasic german, sub auspiciile Filarmonicii «George Enescu», în interpretarea violonistului **Mihai Constantinescu** și organistului **Eckart Schlandt**. În primul concert (Ateneu, 18 octombrie): sonatele a V-a, a II-a și I.

● Alți vestiți sonatiști: Boccherini, Valentini și Locatelli au contribuit la alcătuirea programului concertului susținut de violoncelistul **Attila Cseh** din Cluj și pianista **Adriana Lugojan** (Studio-Ateneu, 19 octombrie). În continuare, un recital de lieduri în primă audiere de Dan Voiculescu, Arnold Schönberg, Joseph Marx. Cîntă **Paulina Stavrache Ciomărean**, acompaniată la pian de **Nicolae Rădulescu**.

televiziune

REPORTAJ. «Insula belșugului» i se spune, pe sîntă dreptate, Insulei Mari a Brăilei, de unde vom urmări un reportaj în orele Post-meridianului (duminică). O mină părăsită este readusă la viață; «A doua tinerete» este intitulat reportajul despre reînvierea minei Vulcan (duminică). Reportaje din lumea largă: Zambia, țara aurului roșu — la Teleglob (miercuri) și **Cadran internațional** (joi).

ANCHETE-OPINII. Șantierul navale dunărene în obiectivul emisiunii **Stop-cadru**; azi — Turnu Severin (luni). Volumul de «Eseuri despre națiune» de C. Vlad, în discuția emisiunii **Cărți și idei** (marți). La emisiunea **Confrunțări**, o anchetă pe tema unor importante responsabilități în domeniul comerțului exterior (miercuri).

MUZICĂ-COREGRAFIE. La **Albumul compozitorilor români** — portret Theodor Rogalski (du-

minică). Magdalena Popa în «Giselle» de Adam, la Teatrul Liric TV (duminică).

FILM. După nuela lui K. Simionov «Dragostea lui Serafim Frolov», vizionată recent pe micul ecran, o altă ecranizare — «O întîmplare cu Polinîn» — din opera aceluiași autor (duminică). Sub titlul «Mozaic cinematografic», cîteva interesante scurte metraje: «Victor Eftimiu își reamintește...»; frag-

Elena Cernei

mente din opera lui Yves Cousteau «Lumea tăcerii» (marți). În premieră TV — «Vinătoare tragică», în regia lui de Santis (miercuri) și o premieră pe țară «Calea cea grea», cu două stele de prima mărime: **Humphrey Bogart** și **Rod Steiger** (vineri).

TEATRU. Un amplu spectacol muzical-literar, «Cîntare pămîntului», cu participarea unor frunțași ai scenei dramatice și lirice românești precum **George Calboreanu**, **N. Brancimir**, **Ion Marinescu**, **Doina Tuțescu**, **Elena Cernei**, **Teodora Lucaci**, **Nicolae Secăreanu** ș.a. (marți). Cu subtitlul «Pagini de umor» — «Trombonul» de **Pepino de Filippo**, cu un bun grup de actori de comedie în frunte cu **Matei Alexandru**, **Ileana Stana Ionescu**, **Marian Hudac** (joi).

LITERATURĂ. Evocare «Mihail Sadoveanu», cu participarea scriitorului **Eugen Barbu** (marți).

EMISIUNI-CONCURS. O dată cu etapa a doua, se reia larg desfășuratul concurs coral «Cîntare patriei» (duminică). Timid (doar un singur concurent) se reia și popularul concurs «Steaua fără nume» — muzică ușoară (luni).

FOLCLOR. Ansamblul folcloric studentesc «Doina», cu apreciată «floare din grădină» **Ionela Prodan** (luni).

TINERET-COPII. Actorul **Nicolae Gărdescu** din nou în mijlocul micilor săi admiratori (duminică). «Filmul despre tineret și tineretul despre film» — o anchetă TV pe care, în mod special, am dori-o serios realizată (duminică).

DIVERTISMENT. Teledivertismentului alfabetic îi merge, să nu-i fie de deochi, bine! O mulțime de nume interesante încep cu litera D: **Dacian**, **Delida**, **Dova**, **Dinicu**, **Disney**, **Distel**, **Dunaevski**, **Deneuve**, **Damadian**... (sîmbătă).

SPORT. Din nou numeroase suspense-uri fotbalistice: **Rapid** — **Legia** (marți), **Dinamo** — **Feijenoord** (miercuri), **Zagłębie Wałbrzych** — **UTA** (joi) plus înregistrări de la Campionatele europene de gimnastică de la Minsk (duminică, luni, marți).

pronosport

Pronosticurile antrenorului **TITUS OZON** la **Concursul Pronosport nr. 42, etapa din 17 octombrie 1971**

I. Petrolul-Farul	1
II. C.F.R.-«Polia»	1
III. Jiul-S.C. Bacău	1
IV. Crișul-Steagul roșu	1, x, 2
V. Corvinul-C.S.M. Reșița	1, x
VI. Atalanta-Cagliari	x, 2
VII. Bologna-Varese	1
VIII. Catanzaro-Inter	2
IX. Milan-Fiorentina	1, x
X. Napoli-Mantova	1
XI. Roma-Sampdoria	1
XII. Torino-Lanerossi	1
XIII. Verona-Juventus	x, 2

FLACĂRA-ALBUM

„Love Story” cu Ali Mac Graw și Ryan O’Neal, își continuă cariera glorioasă pe ecranele lumii.

